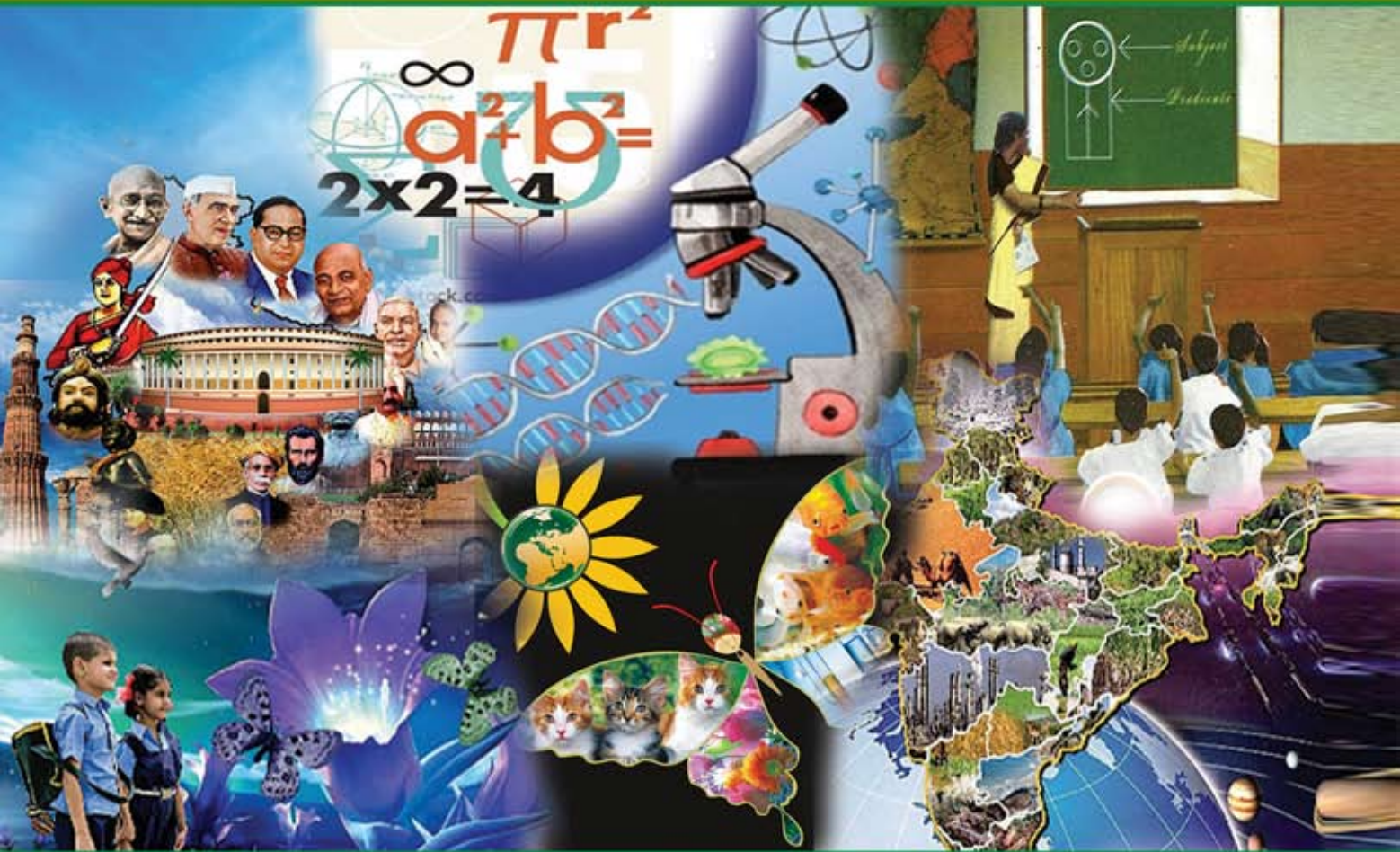

ପ୍ରାଥମିକ

ପଢ଼ାଣା ପୁସ୍ତକ

SA-II

ଅଶୋକ ଦାସ ଫାଉଣ୍ଡେସନ୍

ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦୀପ

(୨୦୨୨-୨୦୨୩ ଶିକ୍ଷାବର୍ଷରେ ମ୍ୟାଟ୍ରିକ୍ ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ)

ସମାପକ
ପଢ଼ିତ ଭୂପତି ଭୂଷଣ ମିଶ୍ର

ପ୍ରକାଶକ

ଅଶୋକ ଦାସ ପାଠଶାଳା, ପାଳପୁର

ପ୍ରକାଶନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପଦେ

ଅଶୋକ ଦାସ ଫାଉଣ୍ଡେସନ ଏକ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସାମାଜିକ ସଂଗଠନ, ଯାଜପୁରର ପ୍ରବାଦ ପୁରୁଷ ସ୍ୱର୍ଗତ ଅଶୋକ ଦାସଙ୍କ ପୁଣ୍ୟ ସ୍ମୃତିରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସେବା ଓ ସହଯୋଗ ପାଇଁ ଏହି ସଂଗଠନ ଅଙ୍ଗୀକାରବଦ୍ଧ । ରକ୍ତଦାନ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟଶିବିର ଆଦି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସହିତ ଶୈକ୍ଷିକ ବିକାଶ ପାଇଁ ସଂଗଠନ ମଧ୍ୟ ପ୍ରୟାସ କରିଛି ।

ଓଡ଼ିଶାର ମାନ୍ୟବର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ନବୀନ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଆନ୍ତରିକ ଉଦ୍ୟମ ଫଳରେ ଓଡ଼ିଶାର ସମଗ୍ର ଉଚ୍ଚବିଦ୍ୟାଳୟର ରୂପାନ୍ତରୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ଚାଲିଛି । ଏହି ଅବସରରେ ଯାଜପୁରର ମାନ୍ୟବର ବିଧାୟକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପ୍ରଣବ ପ୍ରକାଶ ଦାସ ବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କରେ ଶୈକ୍ଷିକ ପରିବେଶକୁ ଅଧିକ ରୁଚିସମ୍ପନ୍ନ ଓ ପ୍ରତିଭାଶାଳୀ କରିବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଇଚ୍ଛାକୁ ସାକାର ରୂପ ଦେବାପାଇଁ ଅଶୋକ ଦାସ ଫାଉଣ୍ଡେସନ ପକ୍ଷରୁ ଚଳିତ ବର୍ଷ ୨୦୨୨-୨୩ ଶିକ୍ଷା ବର୍ଷରେ ମ୍ୟାଟ୍ରିକ୍ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ମାଧ୍ୟମିକ ‘ପରୀକ୍ଷା ପ୍ରଦୀପ’ ପୁସ୍ତକର ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗଟିକୁ ଉପହାର ଦେବାକୁ ସଂକଳ୍ପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଦେଶର ଭବିଷ୍ୟତ ନାଗରିକ ଓ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାନବ ସମ୍ପଦ । ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନର ଭିତ୍ତିଭୂମି ଠିକ୍ ଭାବରେ ଗଠିତ ହେଲେ ଭବିଷ୍ୟତର ଆଶା ଓ ଆକାଂକ୍ଷା ସଫଳ ହୋଇପାରିବ । ଏହି ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଫାଉଣ୍ଡେସନ ପକ୍ଷରୁ ବିଭିନ୍ନ ଶୈକ୍ଷିକ ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହାତକୁ ନେବାପାଇଁ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ଏଥିପାଇଁ ସମ୍ମାନନୀୟ ଅଭିଭାବକ, ପୂଜ୍ୟଶିକ୍ଷକ ଓ ଶ୍ରଦ୍ଧେୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କର ସହଯୋଗ କାମନା କରୁଛୁ ।

ଚଳିତ ବର୍ଷ ଦ୍ୱିତୀୟ ଥର ପାଇଁ ‘ପରୀକ୍ଷା ପ୍ରଦୀପ’ ପ୍ରକାଶ ପାଉଛି । ଏହି ବର୍ଷ ଏହା ଦୁଇଟି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ପ୍ରଥମ ସଫାପ୍ଟି ସୂଚକ ମୂଲ୍ୟାୟନ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଥମ ଭାଗ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ସଫାପ୍ଟି ସୂଚକ ମୂଲ୍ୟାୟନ ପୂର୍ବରୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ରୂପରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବା ପାଇଁ ସୁବନ୍ଦୋବସ୍ଥ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରଥମ ଭାଗ ପ୍ରକାଶ ପାଇବା ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କାର୍ଯ୍ୟ ଯଥା ସମୟରେ ସମାପନ ହୋଇଛି । ଏହାର ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗଟି ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ପ୍ରକାଶ ପାଇବାକୁ ଯାଉଛି । ଏହି ମହତ୍ କାର୍ଯ୍ୟଟିର ସଫଳତା ପଛରେ ଖୋର୍ଦ୍ଧା ଏବଂ ଯାଜପୁର ଜିଲ୍ଲାର ଅଭିଜ୍ଞ ସମ୍ବଳ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ କଠିନ ପରିଶ୍ରମ ଏବଂ ନିରନ୍ତର ଗବେଷଣା ପ୍ରଶଂସାଯୋଗ୍ୟ । ଏହି ବିଷୟରେ ଆପଣମାନଙ୍କର ଗଠନ ମୂଳକ ମତାମତ ଓ ପରାମର୍ଶକୁ ଆମ୍ଭେ ସାଦରରେ ଗ୍ରହଣ କରିବୁ । ପ୍ରିୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କର ପରୀକ୍ଷାରେ ସଫଳତା ପାଇଁ ଶୁଭେଚ୍ଛା କାମନା କରି ମା’ ବିରଜାଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛୁ ।

ଶ୍ରୀ ଭବ ପ୍ରସାଦ ଦାସ
ମୁଖ୍ୟସଚିବ

ଶ୍ରୀ ସବ୍ୟସାଚୀ ମହାପାତ୍ର
ସଭାପତି
ଅଶୋକ ଦାସ ଫାଉଣ୍ଡେସନ, ଜହ୍ନବଗିଚା, ଯାଜପୁର
ଫୋ - ୯୯୩୮ ୨୫୦୩୯୦

प्राथमिक शिक्षा पुस्तक

SANSKRIT

PUBLISHER
ASHOK DAS FOUNDATION, JAJPUR

ସୂଚୀପତ୍ର

ଗଦ୍ୟବିଭାଗଃ

୧।	ଭୌତିକ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣମ୍-	୧୫୭
୨।	ସ୍ଵାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦଃ	୧୬୦

ପଦ୍ୟବିଭାଗଃ

୩।	ଯୁଧିଷ୍ଠିର ଯଜ୍ଞ ସମ୍ପାଦଃ	୧୬୨
----	------------------------	-----

ବ୍ୟାକରଣବିଭାଗଃ

୪।	ଅନୁଛେଦ ବିଭାଗଃ	୧୬୫
୫।	ସକାରଣ ବିଭକ୍ତି ନିରୂପଣତ	୧୬୭
୬।	ସମାସଃ	୧୬୯
୭।	ପ୍ରକୃତି ପ୍ରତ୍ୟୟ ନିରୂପଣମ୍	୧୭୦
୮।	ସନ୍ଧିବିଚ୍ଛେଦ କୁରୁତ	୧୭୩
୯।	ସନ୍ଧିବିଧାନ କୁରୁତ	୧୭୫
୧୦।	ଏକପଦାକରଣମ୍	୧୭୭
୧୧।	ବାକ୍ୟ ରଚନା କୁରୁତ	୧୭୭
୧୨।	ଅନୁବାଦ ବିଭାଗଃ	୧୭୯
୧୩।	MODEL QUESTIONS	୧୮୨

ଭୌତିକ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣ

1. ପ୍ରଶ୍ନାନାମ୍ ଉତ୍ତରାଣି ଏକପଦେନ ଲିଖତ- ପର୍ଯ୍ୟାବରଣ ଶବ୍ଦ କଥା ନିଷ୍ପନ୍ନଃ ଭବତି ? ଉ- ପରି- ଆବରଣ ଇତି ଅନୟୋଃ ଯୋଗେନ 2. କଥା ପୃଥ୍ବୀ ଏକଃ ବିଚିତ୍ରଃ ଗ୍ରହଃ ? ଉ- ଜୀବଜଗତଃ ବିକାଶହେତୋଃ 3. କଃ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣସ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟବାଚକଃ ? ଉ- ପରିବେଷଃ 4. କାନି ପଞ୍ଚଭୂତାନି ? ଉ- ଆକାଶଃ, ବାୟୁଃ, ଅଗ୍ନିଃ, ଜଳମ୍, ପୃଥ୍ବୀ ଚ 5. ପର୍ଯ୍ୟାବରଣମ୍ କତିବିଧମ୍ ? ଉ- ଦ୍ଵିବିଧମ୍ 6. ଭୌତିକ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣେ କେଷାଂ ଗ୍ରହଣାଂ ଭବତି ? ଉ- ପଞ୍ଚଭୂତାନାମ୍ 7. କା ଅସ୍ମାକ୍ ମାତା ? ଉ- ପୃଥ୍ବୀ 8. କସ୍ୟାଃ ପ୍ରଦୂଷଣେନ ରୋଗାଃ ଜାୟନ୍ତେ ? ଉ- ଭୂମେଃ 9. କୟା ପ୍ରକ୍ରିୟୟା ଜଳମ୍ ମେଘେ ସଞ୍ଚିତଂ ଭବତି ? ଉ- ବାଷ୍ପୀଭବନ ପ୍ରକ୍ରିୟୟା 10. ଜଳମ୍ କିମ୍ ଉଦ୍ଭାବୟତି ? ଉ- ଅନ୍ନମ୍ 11. କଃ ତେଜୋରୂପଃ ? ଉ- ଅଗ୍ନିଃ 12. କଃ ଜୀବନସ୍ୟ ଆଧାରଃ ? ଉ- ବାୟୁଃ 13. ବୃକ୍ଷଃ କିଂ ଗୃହଣାତି ? ଉ- ଅଜୀରାମ୍ଳମ୍ 14. ବୃକ୍ଷଃ କିଂ ନିଃସାରୟତି ? ଉ- ପ୍ରାଣବାୟୁମ୍ ଅମ୍ଳଜାନମ୍	15. କଃ ଅସ୍ମାକ୍ ପିତା ? ଉ- ଆକାଶଃ 16. କୟା ଧୂୟା ଶାନ୍ତିମନ୍ତଃ ପଠ୍ୟତେ ? ଉ- ସର୍ବତ୍ର ଶାନ୍ତିଃ ବିରାଜତାମ୍ ଇତି 17. ବୃକ୍ଷଃ କିଂ ସଞ୍ଚିନୋତି ? ଉ- ଅଜୀରମ୍ 18. ବୃକ୍ଷଃ ସ୍ଵପତ୍ର ମାଧ୍ୟମେନ କଥା ଖାଦ୍ୟଂ ପ୍ରସ୍ତୋତି ? ଉ- ରଶ୍ମି ପ୍ରତିପାଳନ ପ୍ରକ୍ରିୟୟା 19. ବାୟୁ ସଂଶୋଧନେ କେଷାଂ ଭୂମିକା ମହତ୍ତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣା ? ଉ- ବୃକ୍ଷାଣାମ୍ 20. ଜଳମ୍ କିମ୍ ଇତି ଉଚ୍ୟତେ ? ଉ- ଆପଃ 21. ନିର୍ମଳେନ ଜଳେନ ଜୀବନଂ କିଂ ଭବତି ? ଉ- ଆୟୁରାରୋଗ୍ୟମୟମ୍ 22. ବାୟୁମଣ୍ଡଳସ୍ୟ ବିଷପ୍ରକ୍ରିୟାଂ କଃ ନାଶୟତି ? ଉ- ଅଗ୍ନିଃ 23. କା ପ୍ରକୃତିଃ ଉଚ୍ୟତେ ? ଉ- ଭୂମିଃ 24. ଭୂମେଃ _____ ଜୀବନଂ ସଂକଟାପନ୍ନଂ ଭବତି । ଉ- ପ୍ରଦୂଷଣେନ 25. ଅନ୍ନାଦ୍ ଭବନ୍ତି _____ । ଉ- ଭୂତାନି 26. ସଂସ୍କୃତେ ‘ଓକସ୍’ ଶବ୍ଦ _____ । ଉ- ଗୃହପର୍ଯ୍ୟାୟ ବାଚକଃ 27. ଜଗତ୍ ପରିତଃ _____ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣମ୍ । ଉ- ଆବରଣମ୍ 28. ବେଷ୍ଟନେ ପରିବେଷଃ ସ୍ୟାଦ୍ _____ ସବିଧମଣ୍ଡଳେ । ଉ- ଭାନୋଃ 29. ଜଳେ ଜୀବନସ୍ୟ _____ ସୃଷ୍ଟମ୍ । ଉ- ବୀଜମ୍

(ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର)

ସଂକ୍ଷେପେଣ ନିଜ ଭାଷୟା ଉତ୍ତରଂ ଲିଖତ ।

ନିଜଭାଷୟା ପ୍ରଶ୍ନାନାଂ ସଂକ୍ଷିପ୍ତମ୍ ଉତ୍ତରଂ ଲିଖତ । ୧. କିଂ ନାମ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣମ୍ ? ଉ- ପୃଥ୍ବୀ ଚାରିପଟେ ଯେଉଁ ପ୍ରାକୃତିକ ଆବରଣ ରହିଛି ତାହା ହିଁ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣ ଅଟେ ।	୨. ପର୍ଯ୍ୟାବରଣ ଶବ୍ଦ କଥା ନିଷ୍ପନ୍ନଃ ଭବତି ? ଉ- ‘ପରି’, ଆବରଣ- ଏହି ଦୁଇଗୋଟି ଶବ୍ଦର ସଂଯୋଗରେ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣ ଶବ୍ଦ ଗଠିତ ହୋଇଛି । ୩. ଭୌତିକ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣେ କେଷାଂ ଗ୍ରହଣାଂ ଭବତି ? ଉ- ପୃଥ୍ବୀ, ଜଳ, ଆଲୋକ, ବାୟୁ ଓ ଆକାଶ-

ଏହି ପଞ୍ଚମହାଭୂତର ଗ୍ରହଣ ଭୌତିକ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣରେ ହୋଇଥାଏ ।

- ୪. ଜୈବିକ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣେ କେଷାଂ ଗ୍ରହଣଂ ଭବତି ?
ଉ- ଜୈବିକ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣରେ ଉଦ୍ଭିଦ ଜଗତ୍ ଓ ଜୀବ ଜଗତ୍ ଗ୍ରହଣ ହୋଇଥାଏ ।
- ୫. ସଂପ୍ରତି କଃ ଶବ୍ଦଃ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣସ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ବାଚକଃ ?
ଉ- ବର୍ତ୍ତମାନ ପରିବେଷ ଶବ୍ଦଟି ପର୍ଯ୍ୟାବରଣର ପର୍ଯ୍ୟାୟବାଚକ ଅଟେ ।
- ୬. ପୃଥିବୀ କାନି ଧାରୟତି ?
ଉ- ପୃଥିବୀ ଜୀବଜଗତ୍, ଉଦ୍ଭିଦଜଗତ୍, ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ରତ୍ନ ଓ ଖଣିଜ ଦ୍ରବ୍ୟ ଧାରଣ କରିଥାଏ ।
- ୭. କାନି ଭୂତାନି ଭବନ୍ତି ?
ଉ- ପୃଥିବୀ, ଜଳ, ଆଲୋକ ବାୟୁ ଓ ଆକାଶ- ଏହି ପାଞ୍ଚଟି ମହାଭୂତ ଅଟନ୍ତି ।
- ୮. ଭୂମିଃ କେନ ପ୍ରଦୂଷିତା ଭବତି ?
ଉ- ବୃକ୍ଷମାନଙ୍କର ଯଥେଚ୍ଛ ଛେଦନ ଓ ରାସାୟନିକ ସାରର ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ଭୂମି ଦୂଷିତ ହୁଏ ।
- ୯. ବୃକ୍ଷଃ କିଂ ଗୃହ୍ଣାତି ?
ଉ- ବୃକ୍ଷ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରୁ ଅକ୍ସିଜନ ଗ୍ରହଣ କରେ ।
- ୧୦. ଜଳଂ କଥଂ ପ୍ରଦୂଷିତଂ ଭବତି ?
ଉ- ବ୍ୟାପକ ଶିଳ୍ପାୟନ ଦ୍ୱାରା ଓ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ତ୍ୟାଗ ଦ୍ୱାରା ଜଳ ପ୍ରଦୂଷିତ ହୁଏ ଏବଂ ପ୍ରଦୂଷିତ ଜଳ ରୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରେ ।
- ୧୧. କେ ବାୟୁମଣ୍ଡଳଂ ଶୁଦ୍ଧଂ କୁର୍ବନ୍ତି ?
ଉ- ଯଜ୍ଞ ଅଗ୍ନିରେ ଦିଆଯାଉଥିବା ଘୃତମୁକ୍ତ ଆହୁତି ଗୁଡ଼ିକ ବାୟୁମଣ୍ଡଳକୁ ଶୁଦ୍ଧ କରିଥାଏ ।
- ୧୨. ଜଳଂ କଥଂ ମେଘେ ସଞ୍ଚିତଂ ଭବତି ?
ଉ- ସୂର୍ଯ୍ୟ ରଶ୍ମିଦ୍ୱାରା ବାଷ୍ପୀଭବନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ମେଘରେ ଜଳ ସଞ୍ଚିତ ହୁଏ ।
- ୧୩. କଃ ବାୟୁମଣ୍ଡଳସ୍ୟ ବିଷ ପ୍ରକ୍ରିୟାଂ ନାଶୟତି ?
ଉ- ଅଗ୍ନି ବାୟୁମଣ୍ଡଳର ବିଷ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ନଷ୍ଟ କରିଥାଏ ।
- ୧୪. ଜୀବନ୍ କଥଂ ସୁରକ୍ଷିତଂ ସ୍ୟାତ୍ ?
ଉ- ବାୟୁମଣ୍ଡଳର ସୁରକ୍ଷାଦ୍ୱାରା ଜୀବନ ସୁରକ୍ଷିତ ହୁଏ ।
- ୧୫. ପରିବେଷ ଶବ୍ଦଃ କୁତ୍ର ଉପଲବ୍ଧଃ ?
ଉ- ପରିବେଷ ଶବ୍ଦ ଅମରକୋଷ ନାମକ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଉପଲବ୍ଧ ହୁଏ ।
- ୧୬. ପର୍ଯ୍ୟାବରଣଂ କତିବିଧିମ୍ ?
ଉ- ପର୍ଯ୍ୟାବରଣ ଭୌତିକ ଓ ଜୈବିକ ଭେଦରେ ଦୁଇପ୍ରକାର ଅଟେ ।
- ୧୭. ବୃକ୍ଷଃ କିଂ ନିଃସାରୟତି ?

- ଉ- ବୃକ୍ଷ ପ୍ରାଣବାୟୁ ଅମ୍ଳଜାନ ତ୍ୟାଗ କରେ. ଯାହାକି ପ୍ରାଣୀ ମାନଙ୍କର ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟାରେ ସହାୟକ ହୁଏ ।
- ୧୮. ବୃକ୍ଷଃ କେନ ଖାଦ୍ୟଂ ପ୍ରସ୍ତୋତି ?
ଉ- ବୃକ୍ଷ ନିଜର ପତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ରଶ୍ମି ପ୍ରତିପାଳନ କ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରେ ।
- ୧୯. କୁତ୍ର ବୃକ୍ଷାଣାଂ ଭୂମିକା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣା ?
ଉ- ବାୟୁ ଶୋଧନ କରିବାରେ ବୃକ୍ଷମାନଙ୍କର ଭୂମିକା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ ।
- ୨୦. ରୋଗାଃ କେନ ଜାୟନ୍ତେ ?
ଉ- ଭୂମି ପ୍ରଦୂଷଣ ଦ୍ୱାରା ରୋଗ ଗୁଡ଼ିକ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ ।
- ୨୧. କା ପ୍ରକୃତିଃ ଇତି କଥ୍ୟତେ ?
ଉ- ଭୂମିକୁ ପ୍ରକୃତି ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।
- ୨୨. ଜୀବଜଗତ୍ କଥଂ ସୁରକ୍ଷିତଂ ଭବିଷ୍ୟତି ?
ଉ- ଭୌତିକ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣର ସୁରକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ଜୀବଜଗତ୍ ସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇପାରିବ ।
- ୨୩. ପର୍ବତେଭ୍ୟଃ ପ୍ରବହନ୍ତାଷୁ ଜଳ ଧାରାସୁ କେ ସଞ୍ଚିତଃ ?
ଉ- ପର୍ବତମାନଙ୍କରୁ ପ୍ରବାହିତ ହେଉଥିବା ଜଳ ଧାରା ଗୁଡ଼ିକରେ ମାଟି, ଧାତୁ ଓ ଖଣିଜ ଲବଣ ପ୍ରଭୃତି ସଞ୍ଚିତ ହୁଏ ।
- ୨୪. ପ୍ରାଣିନଃ ବାୟୁମଣ୍ଡଳାତ୍ କିଂ ଗୃହୀତ୍ୱା ଜୀବନ୍ତି ?
ଉ- ପ୍ରାଣୀମାନେ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରୁ ପ୍ରାଣବାୟୁ ଅମ୍ଳଜାନ ଗ୍ରହଣ କରି ଜୀବନ ଧାରଣ କରନ୍ତି ।
- ୨୫. ଜୀବନସ୍ୟ ବୀଜଂ କୁତ୍ର ସୃଷ୍ଟମ୍ ?
ଉ- ଜୀବନର ବୀଜ ଜଳରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ।
- ୨୬. ଅଗ୍ନିଃ କିଂ ନାଶୟତି ?
ଉ- ଅଗ୍ନି ନିଜର ଦାହିକା ଶକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ସମସ୍ତ ଅଶୁଦ୍ଧ ବସ୍ତୁ ନଷ୍ଟ କରେ ।
- ୨୭. ସୃଷ୍ଟି ପ୍ରକ୍ରିୟାୟାଂ କାନି ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟାନି ?
ଉ- ପଞ୍ଚମହାଭୂତ ସୃଷ୍ଟି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ହୋଇଥାନ୍ତି ।
- ୨୮. ଓକସ୍ ଇତି ଶବ୍ଦଃ କସ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ବାଚକଃ ?
ଉ- ଓକସ୍ ଶବ୍ଦ ଗୃହ ଶବ୍ଦର ପର୍ଯ୍ୟାୟ ବାଚକ ଅଟେ ।
- ୨୯. ଜୀବନ୍ କଥମ୍ ଆରୋଗ୍ୟମୟଂ ଭବତି ?
ଉ- ନିର୍ମଳ ଜଳ ଦ୍ୱାରା ଜୀବନ ଆୟୁଷ ଓ ଆରୋଗ୍ୟମୟ ହୋଇଥାଏ ।
- ୩୦. କଥଂ ଶାନ୍ତିମନ୍ତଃ ପଠ୍ୟତେ ?
ଉ- ସବୁଠାରେ ଶାନ୍ତି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେଉ- ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପଞ୍ଚମହାଭୂତର ସୁରକ୍ଷା ନିମିତ୍ତ ଶାନ୍ତିମନ୍ତ୍ର ପାଠ କରାଯାଏ ।

(ଦୀର୍ଘ ଉତ୍ତର ମୂଳକ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର)

ନିଜଭାଷୟା ପ୍ରାୟଶଃ ବାକ୍ୟତ୍ରୟେଣ ଉତ୍ତରଂ ଧିଷତ ।

୧. କି ତାବତ୍ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣମ୍ ?

ଉ- ପରି ଓ ଆବରଣ - ଏହି ଦୁଇଟି ଶବ୍ଦର ସଂଯୋଗରେ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣ ଶବ୍ଦ ଗଠିତ ହୋଇଛି । ପୃଥିବୀ ଏକ ବିଚିତ୍ର ଗ୍ରହ, ଯେଉଁଠାରେ ବିଭିନ୍ନ ରୂପରେ ଜୀବ ଜଗତର ବିକାଶ ହୋଇଛି । ପୃଥିବୀର ଚତୁଃ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ପ୍ରାକୃତିକ ଆବରଣକୁ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣ କୁହାଯାଏ । ଭୌତିକ ଓ ଜୈବିକ ଭେଦରେ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣ ଦୁଇପ୍ରକାର । ପର୍ଯ୍ୟାବରଣର ସୁରକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ଜୀବଜଗତ ସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ ।

୨. କସ୍ତାବତ୍ ପରିବେଷ୍ୟ ?

ଉ- ସୂର୍ଯ୍ୟମଣ୍ଡଳର ନିକଟରେ ଥିବା ଧୂଳିକଣା ମଣ୍ଡଳକୁ ପରିବେଷ କୁହାଯାଏ । ପରି ଉପସର୍ଗ ମୁକ୍ତ ବିଷ୍ଣୁ ଧାତୁରେ ଘଞ୍ଜ ପ୍ରତ୍ୟୟ ଯୋଗ କରାଯାଇ ପରିବେଷ ଶବ୍ଦ ଗଠିତ ହୋଇଛି । ଯାହାଦ୍ୱାରା ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱ ବ୍ୟାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ ତାହା ପରିବେଷ । ଅମର ସିଂହଙ୍କ କୃତ ଅମର କୋଷ ନାମକ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ପରିବେଷ ଶବ୍ଦ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇଥାଏ ।

୩. ପର୍ଯ୍ୟାବରଣ ମଧ୍ୟେ କେଷାଂ ଗ୍ରହଣଂ ଭବତି ?

ଉ- ପର୍ଯ୍ୟାବରଣ ଦୁଇପ୍ରକାର । ଯଥା- ଭୌତିକ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣ ଓ ଜୈବିକ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣ । ଆକାଶ, ବାୟୁ, ଅଗ୍ନି, ଜଳ ଓ ପୃଥିବୀ - ଏହି ପଞ୍ଚମହାଭୂତକୁ ଭୌତିକ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣ ମଧ୍ୟରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ । ଉଦ୍ଭିଦ ଜଗତ ଓ ଜୀବଜଗତକୁ ଜୈବିକ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣ ମଧ୍ୟରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ ।

୪. କଥଂ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ସଂରକ୍ଷଣଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟମ୍ ?

ଉ- ପୃଥିବୀ ଆମର ମାତା । ଜୀବଜଗତ, ବୃକ୍ଷଜଗତ, ରତ୍ନରାଶି ଓ ଖଣିଜ ଦ୍ରବ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ପୃଥିବୀ ଧାରଣ କରେ । ତେଣୁ ପୃଥିବୀର ସଂରକ୍ଷଣ ଦ୍ୱାରା ସମସ୍ତେ ସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇପାରିବେ । ବୃକ୍ଷଛେଦନ ଓ ଅତ୍ୟଧିକ ରାସାୟନିକ ସାର ତଥା କୀଟ ନାଶକ ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ ଫଳରେ ଭୂମି ଦୂଷିତ ହେଉଛି ଓ ରୋଗ ଗୁଡ଼ିକ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି । ଭୂମିର ଅନ୍ୟନାମ ପ୍ରକୃତି । ଭୂମିକୁ ପ୍ରଦୂଷଣମୁକ୍ତ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଜୀବନ ନିରାମୟ ଓ ସୁଖମୟ ହୋଇଥାଏ ।

୫. ନିର୍ମଳେନ ଜଳେନ କିଂ ଭବତି ?

ଉ- ଜଳର ଅନ୍ୟନାମ ଜୀବନ । ଜଳ ବିନା ପ୍ରାଣୀ ଜଗତ ଓ ଉଦ୍ଭିଦ ଜଗତର ସ୍ଥିତି ସମ୍ଭବ ହୁଏ ନାହିଁ । ଜଳରେ ଜୀବନର ବୀଜ ରହିଅଛି । ଜଳର ଅନ୍ୟନାମ ମଧ୍ୟ ରସ । ପର୍ବତରୁ ବହି ଆସୁଥିବା ଜଳ ଧାରାରେ ମୃତ୍ତିକା, ଧାତୁ ଓ ଖଣିଜ ଲବଣ ପ୍ରଭୃତିର ରସ ସଞ୍ଚରିତ ହୋଇଥାଏ । ଏଣୁ ଜଳ ଜୀବନର ଧାରକ ଓ ବର୍ଦ୍ଧକ ହୋଇଥାଏ । ନିର୍ମଳ ଜଳ ଦ୍ୱାରା ଜୀବନ ଦୀର୍ଘାୟୁଯୁକ୍ତ ଓ ନୀରୋଗ ହୋଇଥାଏ ।

୬. ଅଗ୍ନିଃ କଥଂ ସଂସାରସ୍ୟ ହିତଂ ସାଧୟତି ?

ଉ- ଅଗ୍ନି ତେଜସ୍ୱରୂପ ଅଟେ । ଅଗ୍ନିର ଦାହିକା ଶକ୍ତି ସମସ୍ତ ଅଶୁଦ୍ଧ ବସ୍ତୁକୁ ନାଶ କରେ ଓ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣର ଶୁଦ୍ଧତାକୁ ରକ୍ଷାକରେ । ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଯଜ୍ଞାଗ୍ନି, ଗାହଁପତ୍ୟାଗ୍ନି, ବନାଗ୍ନି ଓ ବଡ଼ବାଗ୍ନି ଭାବରେ ବିଭିନ୍ନ ରୂପରେ ଅଗ୍ନି ଶୁଦ୍ଧତାର କାରଣ ହୋଇଥାଏ । ଅଗ୍ନି ବାୟୁମଣ୍ଡଳର ବିଷପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ନଷ୍ଟ କରି ସଂସାରର ହିତ ସାଧନ କରିଥାଏ ।

୭. ବାୟୁମଣ୍ଡଳସ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା କଥଂ କରଣୀୟା ?

ଉ- ବାୟୁ ଜୀବନର ଆଧାର । ବାୟୁ ମଧ୍ୟ ବିଶ୍ୱଭେଷଜ ସ୍ୱରୂପ । ପ୍ରାଣ ବାୟୁ ଦ୍ୱାରା ଜୀବନ ସଞ୍ଚାରିତ ହୁଏ । ଯଜ୍ଞରେ ଅଗ୍ନି ମଧ୍ୟରେ ଦିଆଯାଉଥିବା ଘୃତର ଆହୁତି ବାୟୁମଣ୍ଡଳକୁ ଶୁଦ୍ଧ କରିଥାଏ । ବୃକ୍ଷ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରୁ ଅଜୀରାମ୍ଳ ଗ୍ରହଣ କରି ଅଜୀରକୁ ସଞ୍ଚୟ କରେ ଏବଂ ପ୍ରାଣବାୟୁ ଅମ୍ଳଜାନ ତ୍ୟାଗକରେ । ଏଣୁ ବାୟୁର ସୁରକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ଜୀବନ ସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ । ବୃକ୍ଷଛେଦନ ଦ୍ୱାରା ବାୟୁ ନଷ୍ଟହୁଏ ।

୮. କଥଂ ସୃଷ୍ଟିଃ ରମଣୀୟା ଭବିଷ୍ୟତି ?

ଉ- ଆକାଶ ଆଦି ପଞ୍ଚମହାଭୂତ ସମନ୍ୱିତ ରୂପରେ ପ୍ରାଣୀ ମାନଙ୍କର ଜୀବନକୁ ଧାରଣ ଓ ପୋଷଣ କରିଥାନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିକର ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଘଟିଲେ ସୃଷ୍ଟିର ବିନାଶ ସୁନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଥାଏ । ବିଶ୍ୱର ଓ ତାହାର ଆବରଣ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣର ସୁରକ୍ଷାଦ୍ୱାରା ଏହି ସୃଷ୍ଟି ନିର୍ଭିତଭାବେ ରମଣୀୟ ହୋଇପାରିବ ।

ସ୍ଵାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦଃ

1. କଃ ବିବେକାନନ୍ଦସ୍ୟ ପିତା ? ଉ- ବିଶ୍ଵନାଥ ଦତ୍ତଃ । 2. କା ବିବେକାନନ୍ଦସ୍ୟ ମାତା ? ଉ- ଭୁବନେଶ୍ଵରୀ ଦେବୀ 3. ବିବେକାନନ୍ଦସ୍ୟ ବାଲ୍ୟନାମ କିମ୍ ? ଉ- ନରେନ୍ଦ୍ରନାଥଃ 4. ରାମକୃଷ୍ଣପରମହଂସେନ କଃ ଶିଷ୍ୟରୂପେଣ ସ୍ଵୀକୃତଃ ? ଉ- ବିବେକାନନ୍ଦଃ 5. ଈଶ୍ଵରାନୁସନ୍ଧିୟୁଃ ବିବେକାନନ୍ଦଃ କଂ ନିକଷା ଅଗଚ୍ଛତ୍ ? ଉ- ରାମକୃଷ୍ଣପରମହଂସମ୍ 6. ବିବେକାନନ୍ଦଃ କୀଦୃଶଃ ପୁରୁଷଃ ଆସୀତ୍ ? ଉ- ଜ୍ୟୋତିଃ ପୁରୁଷଃ 7. ବିବେକାନନ୍ଦଃ କଦା ଇହଲୀଳାଂ ସମାପ୍ତବୀତ୍ ? ଉ- ୦୪ ଜୁଲାଇ ୧୯୦୨ 8. ବିବେକାନନ୍ଦସ୍ୟ ସ୍ମୃତିଃ କୀଦୃଶୀ ଆସୀତ୍ ? ଉ- ପ୍ରଖରା 9. ବିବେକାନନ୍ଦଃ ସ୍ଵଜୀବନେ କିମ୍ ଆଚରିତବୀତ୍ ? ଉ- ମାତୁରୂପଦେଶମ୍ 10. ବେଲୁର ନଗରଂ କୁତ୍ର ବର୍ତ୍ତତେ ? ଉ- କୋଲକାତାୟାମ୍ 11. କଃ ବିବେକାନନ୍ଦସ୍ୟ ଗୁରୁଃ ? ଉ- ରାମକୃଷ୍ଣପରମହଂସଃ 12. କୈଃ ସମ୍ମେଳନ ସ୍ଥାନଂ ପ୍ରକର୍ମିତମ୍ ଆସୀତ୍ ? ଉ- କରତାଳୈଃ 13. ପ୍ରାୟଶଃ କେ ନ ଦୀର୍ଘଜୀବିନଃ ? ଉ- ଈଶ୍ଵରସ୍ୟ ପୁତ୍ରଃ 14. କେ ଦିବ୍ୟପୁରୁଷାଃ ? ଉ- ମହାମାନବାଃ 15. ମାତା ବିବେକାନନ୍ଦଂ ସ୍ନେହେନ କେନ ନାମ୍ନା ଆହୃତବତୀ ? ଉ- ବିଲୁଭତି	16. ବିବେକାନନ୍ଦଃ ଗୁରୋଃ ନାମ୍ନା କୁତ୍ର ଏକଂ ମଠଂ ସ୍ଥାପିତବୀତ୍ ? ଉ- ବେଲୁର ଗ୍ରାମେ 17. ବିବେକାନନ୍ଦଃ ଆଜୀବନଂ କାଂ ସ୍ମରତି ସ୍ତୁ ? ଉ- ମାତରମ୍ 18. ଯଃ ମାତରଂ ଯଥାର୍ଥଂ ପୂଜୟତି ସଃ କିଂ ଭବିଷ୍ୟତୀତି ବିବେକାନନ୍ଦଃ ଅବଦତ୍ ? ଉ- ଉତ୍ତମଃ ମାନବଃ 19. କେଷାଂ କୃତେ ବିବେକାନନ୍ଦସ୍ୟ ହୃଦୟଂ ବିଗଳିତମ୍ ଆସୀତ୍ ? ଉ- ଦରିଦ୍ରାଣାମ୍ 20. ବିବେକାନନ୍ଦଃ ବାଲ୍ୟାତ୍ କୀଦୃଶଃ ଆସୀତ୍ ? ଉ- ଜ୍ଞାନ ପିପାସୁଃ 21. ପୁତ୍ର ! ଆଜୀବନଂ ପବିତ୍ରୋ ଭବ-ଇତି ବିବେକାନନ୍ଦଂ କା ଅବଦତ୍ ? ଉ- ମାତା 22. ବିବେକାନନ୍ଦସ୍ୟ ଗମ୍ଭୀର ସ୍ଵରଃ କେଷାଂ ହୃଦୟାନି ସ୍ଫୁଗତି ? ଉ- ଶ୍ରୋତୃଣାମ୍ 23. ଯୋଗ୍ୟ ଗୁରୋଃ ଯୋଗ୍ୟ ଶିଷ୍ୟସ୍ୟ ଚ ସଂଯୋଗଃ କୀଦୃଶଃ ଆସୀତ୍ ? ଉ- ଦୈବ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟଃ 24. ଦିବ୍ୟପୁରୁଷାଃ କୁତଃ ପୃଥିବୀମ୍ ଅବତରନ୍ତି ? ଉ- ଅମର ଧାମ୍ନଃ 25. ରାମକୃଷ୍ଣ ମିଶନ ମାଧ୍ୟମେନ ବିବେକାନନ୍ଦଃ କେଷାଂ ସେବାମାରଭତ ? ଉ- ଦରିଦ୍ରାଣାମ୍ 26. କଂ ବିଷୟମ୍ ଅନୁସୂତ୍ୟ ବିବେକାନନ୍ଦଃ ଭାଷଣଂ ପ୍ରଦତ୍ତବୀତ୍ ? ଉ- ବସୁଧୈବ କୁଟୁମ୍ବକମ୍ 27. କଦା ବିଶ୍ଵ ଧର୍ମ ସମ୍ମେଳନମ୍ ଅଭବତ୍ ? ଉ- ୧୧ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୮୯୩ ମିତେ ଦିନାଙ୍କେ 28. କଦା ବିବେକାନନ୍ଦସ୍ୟ ଜନ୍ମ ? ଉ- ୧୨ ଜାନୁୟାରୀ ୧୮୬୩ ମିତେ ଦିନାଙ୍କେ

(ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର)

ସଂକ୍ଷେପେଣ ନିତ ରାଷୟା ଉତ୍ତରଂ ଲିଖତ ।

୧. ସ୍ଵାମିନଃ ବିବେକାନନ୍ଦସ୍ୟ ଜନ୍ମ କଦା କୁତ୍ର ଚ ଅଭବତ୍ ? ଉ- କୋଲକାତା ସହରରେ ୧୮୬୩ ମସିହା ଜାନୁଆରୀ ମାସ ୧୨ ତାରିଖରେ ସ୍ଵାମୀ	ବିବେକାନନ୍ଦ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ୨. କୌ ବିବେକାନନ୍ଦସ୍ୟ ପିତରୌ ? ଉ- ସ୍ଵାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ନାମ ବିଶ୍ଵନାଥ ଦତ୍ତ ଓ ମାତାଙ୍କ ନାମ ଭୁବନେଶ୍ଵରୀ ଦେବୀ ।

୩. ବିବେକାନନ୍ଦସ୍ୟ ବାଲ୍ୟନାମ କିମ୍ ଆସୀତ୍ ?
ଉ- ବିବେକାନନ୍ଦଙ୍କର ବାଲ୍ୟ ନାମ ଥିଲା ନରେନ୍ଦ୍ର ନାଥ ।
୪. ମାତା ବିବେକାନନ୍ଦଂ ସ୍ନେହେନ କିମ୍ ଆହୃତବତୀ ?
ଉ- ମାଆ ସ୍ନେହରେ ବିବେକାନନ୍ଦଙ୍କୁ ବିଲୁ ବୋଲି ଡାକୁଥିଲେ ।
୫. ସ୍ଵପ୍ନ ଜୀବନକାଳେ ମହାମାନବାଃ କିଂ ସାଧୟନ୍ତି ?
ଉ- ସ୍ଵପ୍ନ ଜୀବନ କାଳ ମଧ୍ୟରେ ମହାମାନବ ମାନେ ମହତ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନ କରନ୍ତି ?
୬. ବିବେକାନନ୍ଦସ୍ୟ ଜୀବନ ଚରିତଂ କଥମ୍ ଆଦର୍ଶ ସ୍ଥାନୀୟମ୍ ?
ଉ- ସ୍ଵାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦଙ୍କର ଜୀବନ ଚରିତ ଉତ୍ତମ ମନୁଷ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ନିମିତ୍ତ ଆଦର୍ଶ ସ୍ଥାନୀୟ ଅଟେ ।
୭. କଦା କୁତ୍ର ଚ ବିଶ୍ଵ ଧର୍ମ ସମ୍ମେଳନମ୍ ଅଭବତ୍ ?
ଉ- ଆମେରିକା ଦେଶର ଚିକାଗୋ ସହରରେ ୧୮୯୩ ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ ୧୧ ତାରିଖରେ ବିଶ୍ଵ ଧର୍ମ ସମ୍ମେଳନ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା ।
୮. ବିବେକାନନ୍ଦଃ କଥଂ ରାମକୃଷ୍ଣ ପରମହଂସଂ ନିକଷା ଅଗଚ୍ଛତ୍ ?
ଉ- ବିବେକାନନ୍ଦ ଈଶ୍ଵରଙ୍କ ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇ ରାମକୃଷ୍ଣ ପରମହଂସଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇଥିଲେ ।
୯. କେ ନ ଦୀର୍ଘ ଜୀବିନଃ ଭବନ୍ତି ?
ଉ- ଈଶ୍ଵରଙ୍କ ପୁତ୍ରମାନେ ପ୍ରାୟ ଦୀର୍ଘଜୀବୀ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ ।
୧୦. ବିଶ୍ଵସ୍ୟ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକକ୍ଷେତ୍ରେ କଥଂ ମହତୀ ପରମ୍ପରା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତା ?
ଉ- ଯୋଗ୍ୟ ଗୁରୁଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗ୍ୟ ଶିଷ୍ୟଙ୍କର ସଂଯୋଗ ବିଶ୍ଵର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମହାନ ପରମ୍ପରା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲା ।
୧୧. ବିବେକାନନ୍ଦସ୍ୟ ସ୍ମୃତିଶକ୍ତିଃ କୀଦୃଶୀ ଆସୀତ୍ ?
ଉ- ଅତ୍ୟନ୍ତ ମେଧାବୀ ବିବେକାନନ୍ଦଙ୍କର ସ୍ମୃତି ଶକ୍ତି ଅତି ପ୍ରଖର ଥିଲା ।
୧୨. କେଷାଂ କୃତେ ବିବେକାନନ୍ଦସ୍ୟ ହୃଦୟଂ ବିଗଳିତମ୍ ଆସୀତ୍ ?
ଉ- ଦରିଦ୍ରମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିବେକାନନ୍ଦଙ୍କର ହୃଦୟ ବିଗଳିତ ହେଉଥିଲା ।

୧୩. ବିଶ୍ଵକଲ୍ୟାଣାର୍ଥଂ କିଂ ଚିରାତ୍ ପ୍ରତୀକ୍ଷିତମ୍ ଆସୀତ୍ ?
ଉ- ଯୋଗ୍ୟ ଗୁରୁ ରାମକୃଷ୍ଣ ପରମହଂସଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗ୍ୟ ଶିଷ୍ୟ ବିବେକାନନ୍ଦଙ୍କର ସଂଯୋଗ ଦୀର୍ଘ କାଳରୁ ଅପେକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା ।
୧୪. ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଜ୍ଞାନ ବୃଦ୍ଧୟେ ବିବେକାନନ୍ଦଃ କାନି ଅଧୀତବାନ୍ ?
ଉ- ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଜ୍ଞାନର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ନିମିତ୍ତ ବିବେକାନନ୍ଦ ପ୍ରାରାଧ୍ୟ ଓ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ର ଅଧ୍ୟୟନ କରିଥିଲେ ।
୧୫. ଅଦ୍ୟାବଧି ଧରାପୃଷ୍ଠଂ କିଂ ପବିତ୍ରଂ କରୋତି ?
ଉ- ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିବେକାନନ୍ଦଙ୍କର ଅମୃତବାଣୀ ପୁଣ୍ୟତୋୟା ଗଙ୍ଗା ପରି ଧରାପୃଷ୍ଠକୁ ପବିତ୍ର କରୁଛି ।
୧୬. ବାଲ୍ୟାତ୍ ବିବେକାନନ୍ଦଃ କୀଦୃଶଃ ଆସୀତ୍ ?
ଉ- ସ୍ଵାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦ ବାଲ୍ୟକାଳରୁ ଜ୍ଞାନପିପାସୁ, ଈଶ୍ଵରବିଶ୍ଵାସୀ ତଥା ଈଶ୍ଵର ଜିଜ୍ଞାସୁ ଥିଲେ ।
୧୭. କିଂ ନାମ ସଫଳଂ ଜୀବନମ୍ ?
ଉ- ପ୍ରତିକୂଳ ଅବସ୍ଥାରେ ନିଜର ପ୍ରକାଶ ଓ ବିକାଶ ହିଁ ସଫଳ ଜୀବନ ଅଟେ ।
୧୮. ବିବେକାନନ୍ଦଃ କଥଂ ବିଶ୍ଵବିଶ୍ଵତଃ ଅଭବତ୍ ?
ଉ- ସ୍ଵାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦ ସନାତନ ଧର୍ମର ତାତ୍ତ୍ଵିକ ଆଲୋଚନା ସହିତ ମାନବ ଧର୍ମ ବିଷୟରେ ଭାଷଣ ଦେଇ ପୃଥିବୀ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହୋଇଥିଲେ ।
୧୯. କଂ ବିଷୟମ୍ ଅନୁସୂତ୍ୟ ବିବେକାନନ୍ଦଃ ସକଳାନ୍ ଚମତ୍କୃତବାନ୍ ?
ଉ- ସମଗ୍ର ବିଶ୍ଵ ଏକ ପରିବାର - ଏହି ବିଷୟରେ ଭାଷଣ ଦେଇ ସ୍ଵାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଚମତ୍କୃତ କରିଥିଲେ ।
୨୦. ବିବେକାନନ୍ଦଃ କୁତ୍ର ମଠଂ ସ୍ଥାପିତବାନ୍ ?
ଉ- ବିବେକାନନ୍ଦ କୋଲକାତା ସହରର ବେଲୁରଠାରେ ଗୁରୁ ରାମକୃଷ୍ଣଙ୍କ ନାମରେ ଏକ ମଠ ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ।
୨୧. ବିବେକାନନ୍ଦଃ କଦା ଦିବଂଗତଃ ?
ଉ- ସ୍ଵାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦ ୧୯୦୨ ମସିହା ଜୁଲାଇ ମାସ ୪ ତାରିଖରେ ଇହଧାମ ତ୍ୟାଗ କରିଥିଲେ ।

(ଦୀର୍ଘ ଉତ୍ତର ମୂଳକ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର)

୧. ମହାମାନବାଃ କିଂ କୁର୍ବନ୍ତି ?
 ଉ- ମହାମାନବ ମାନେ ଦିବ୍ୟପୁରୁଷ ଅଟନ୍ତି । ସେମାନେ ସ୍ୱର୍ଗରୁ ପୃଥିବୀର ପୃଷ୍ଠକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସନ୍ତି । ମାନବଜାତି, ଧର୍ମ ଓ ବିଶ୍ୱସମୁଦାୟର ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ ସ୍ୱଚ୍ଛଦିନର ଜୀବନକାଳ ମଧ୍ୟରେ ସେମାନେ ମହତ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନ କରନ୍ତି । ତାହାପରେ ସେମାନେ ପୁନର୍ବାର ସ୍ୱର୍ଗପୁରକୁ ଫେରିଯାଆନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ଆବିର୍ଭାବ ସଂସାରର ମଙ୍ଗଳପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ।
୨. ବିଶ୍ୱକଲ୍ୟାଣାର୍ଥଂ କୀଦୃଶଃ ଶୁଭ ମୁହୂର୍ତ୍ତଃ ପ୍ରତୀକ୍ଷିତଃ ?
 ଉ- ସତ୍ୟାନୁସନ୍ଧାନୀ ବିବେକାନନ୍ଦ ମହାନ ସାଧକ ରାମକୃଷ୍ଣ ପରମହଂସଙ୍କୁ ଗୁରୁ ରୂପରେ ବରଣ କଲେ ଓ ରାମକୃଷ୍ଣ ମଧ୍ୟ ବିବେକାନନ୍ଦଙ୍କୁ ଶିଷ୍ୟ ରୂପରେ ସ୍ୱୀକାର କଲେ । ଯୋଗ୍ୟ ଗୁରୁ ଓ ଯୋଗ୍ୟ ଶିଷ୍ୟଙ୍କର ମିଳନ ବିଧିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲା । ବିଶ୍ୱର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ମହାନ ପରମ୍ପରା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେଲା । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ଏହି ଶୁଭ ମୁହୂର୍ତ୍ତକୁ ସମସ୍ତେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲେ ।
୩. ବିବେକାନନ୍ଦଃ କଥଂ ସ୍ମୃତି ପଟଳେ ସର୍ବଂ ନି ଧାତୁଂ ଶକ୍ନୋତି ସ୍ତୁ ?
 ଉ- ବିବେକାନନ୍ଦ ବାଲ୍ୟକାଳରୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମେଧାବୀ ଥିଲେ । ସେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଜ୍ଞାନ ବୃଦ୍ଧିପାଇଁ ପ୍ରାଚ୍ୟ ଓ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଦର୍ଶନ ଶାସ୍ତ୍ର ଅଧ୍ୟୟନ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସୁରଣ ଶକ୍ତି ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଖର ଥିଲା । ସେ ଥରେ ମାତ୍ର ଯାହା ପଢୁଥିଲେ ବା ଶୁଣୁଥିଲେ । ତାହା ସବୁଦିନ ପାଇଁ ନିଜର ସ୍ମୃତି ପଟଳରେ ଧାରଣ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେଉଥିଲେ ।
୪. ବିବେକାନନ୍ଦଃ କଥଂ ବିଶ୍ୱପ୍ରସିଦ୍ଧଃ ଅଭବତ୍ ?
 ଉ- ୧୮୯୩ ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ ୧୧ ତାରିଖରେ ଆମେରିକାର ଚିକାଗୋ ସହରରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ବିଶ୍ୱଧର୍ମ ସମ୍ମେଳନରେ ଯୋଗଦାନ କରି ବିବେକାନନ୍ଦ ଯେତେବେଳେ ଆମେରିକା ବାସୀଙ୍କୁ ଭାଇ ଓ ଭଉଣୀ ବୋଲି ସମ୍ବୋଧନ କଲେ । ସେତେବେଳେ ସାମୂହିକ କରତାଳିରେ ସଭାସ୍ଥଳ ପ୍ରକମ୍ପିତ ହୋଇଥିଲା । ସେଠାରେ “ବସୁଧୈବ କୁରୁୟକମ୍” ବିଷୟରେ ଭାଷଣ ଦେଇ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଚମତ୍କୃତ କରିଥିଲେ । ତାହାପରେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ କେବଳ ସମାଜନ ଧର୍ମ ନୁହେଁ ବରଂ ମାନବ ଧର୍ମର ପ୍ରସାର ପାଇଁ ଯଥାର୍ଥ ଭାଣେ ଦେଇ ସେ ବିଶ୍ୱ ବିଖ୍ୟାତ ହୋଇଥିଲେ ।
୫. ରାମକୃଷ୍ଣ ମିଶନ୍ ମାଧ୍ୟମେନ କିଂ ଭବତି ?
 ଉ- ସ୍ୱାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦ ଗୁରୁ ରାମକୃଷ୍ଣ ପରମହଂସଙ୍କ ନାମରେ କୋଲକାତାର ବେଲୁରୁ ସହରରେ ଏକ ମଠ ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ସେଠାରେ ସମାଜନ ଧର୍ମର ମୌଳିକ ତତ୍ତ୍ୱର ପ୍ରଚାର ସହିତ ସେ ଦରିଦ୍ର ମାନଙ୍କର ସେବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ଏହି ରାମକୃଷ୍ଣ ମିଶନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ ଯୁବକମାନେ ଆଜି ମଧ୍ୟ ବିଶ୍ୱର ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ସେବାକାର୍ଯ୍ୟ କରିଚାଲିଛନ୍ତି ।

ପଦ୍ୟବିଭାଗଃ

ଯୁଧିଷ୍ଠିର ଯଶ ସମ୍ବାଦଃ

ଏକପଦେନ ଉତ୍ତରଂ ଲିଖତ ।

1. “ଯୁଧିଷ୍ଠିର ଯଶ ସମ୍ବାଦଃ” ଇତି କବିତା କୃତଃ ସଂଗୃହୀତା ? ଉ- ମହାଭାରତାତ୍ 2. ମହାଭାରତମ୍ କେନ ବିରଚିତମ୍ ? ଉ- ବ୍ୟାସଦେବେନ 3. ବ୍ୟାସଦେବସ୍ୟ ମୂଳ ନାମ କିମ୍ ? ଉ- କୃଷ୍ଣ ଦ୍ୱୈପାୟନଃ 4. ପ୍ରବସତଃ କିଂ ମିତ୍ରମ୍ ? ଉ- ବିଦ୍ୟା	5. ଗୃହେ ସତଃ କିଂ ମିତ୍ରମ୍ ? ଉ- ଭାର୍ଯ୍ୟା 6. ଭିଷକ୍ କସ୍ୟ ମିତ୍ରମ୍ ? ଉ- ଆତୁରସ୍ୟ 7. କସ୍ୟ ମିତ୍ରଂ ଦାନମ୍ ? ଉ- ମରିଷ୍ୟତଃ 8. ପୁରୁଷଃ କଥଂ ମୃତଃ ସ୍ୟାତ୍ ? ଉ- ଦରିଦ୍ରଃ 9. ରାଷ୍ଟ୍ରଂ କଥଂ ମୃତଂ ସ୍ୟାତ୍ ? ଉ- ଅରାଜକମ୍

10. ଶ୍ରୀକ୍ଷ୍ମ କଥା ମୃତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ?
ଉ- ଅଶ୍ରୋତ୍ରିୟମ୍
11. କୀଦୃଶଃ ଯଜ୍ଞଃ ମୃତୋଦ୍ଦେଶ୍ୟ ?
ଉ- ଅଦକ୍ଷିଣଃ
12. ତପଃ କି ଲକ୍ଷଣଂ ପ୍ରୋକ୍ତମ୍ ?
ଉ- ସ୍ଵଧର୍ମ ବର୍ତ୍ତନମ୍
13. କୋ ଦମଃ ପ୍ରକୀର୍ତ୍ତୟତ ?
ଉ- ମନସୋ ଦମନମ୍
14. କା ପରା କ୍ଷମା ପ୍ରୋକ୍ତା ?
ଉ- ଦ୍ଵୟ ସହିଷ୍ଣୁତ୍ଵମ୍
15. କା ହ୍ରୀଃ ପରିକୀର୍ତ୍ତୟତ ?
ଉ- ଅକାର୍ଯ୍ୟ ନିବର୍ତ୍ତନମ୍
16. କି ଜ୍ଞାନଂ ପ୍ରୋଚ୍ୟତେ ?
ଉ- ତତ୍ପାର୍ଥ ସୟୋଧଃ
17. କଃ ଶମଃ ପ୍ରକୀର୍ତ୍ତୟତ ?
ଉ- ଚିତ୍ତ ପ୍ରଶାନ୍ତତା
18. କା ପରା ଦୟା ପ୍ରୋକ୍ତା ?
ଉ- ସର୍ବ ସୁଖେଷୁତ୍ଵମ୍
19. କିମ୍ ଆର୍ଜବମ୍ ଉଦାହୃତମ୍ ?
ଉ- ସମଚିତ୍ତତା
20. ପୁଂସାଂ କଃ ଦୁର୍ଜୟଃ ଶତ୍ରୁଃ ?
ଉ- କ୍ରୋଧଃ
21. କଃ ଅନନ୍ତକଃ ବ୍ୟାଧିଃ ?
ଉ- ଲୋଭଃ
22. ସାଧୁଃ କୀଦୃଶଃ ସ୍ଵତଃ ?
ଉ- ସର୍ବ ଭୂତହିତଃ
23. ଅସାଧୁଃ କୀଦୃଶଃ ସ୍ଵତଃ ?
ଉ- ନିର୍ଦ୍ଦୟଃ
24. କଃ ପୁମାନ୍ ପଣ୍ଡିତଃ ଜ୍ଞେୟଃ ?
ଉ- ଧର୍ମଜ୍ଞଃ
25. କଃ ନାସ୍ତିକଃ ପ୍ରକୀର୍ତ୍ତୟତ ?
ଉ- ମୂର୍ଖଃ
26. କଃ ମୂର୍ଖଃ ପ୍ରକୀର୍ତ୍ତୟତ ?
ଉ- ନାସ୍ତିକଃ
27. କଃ କାମଃ ସ୍ୟାତ୍ ?
ଉ- ସଂସାରହେତୁଃ
28. କୋ ମତ୍ସରଃ ଇତି ସ୍ଵତଃ ?
ଉ- ହୃତାପଃ
29. ଭୂତାନି କୁତ୍ର ଗଚ୍ଛନ୍ତି ?
ଉ- ଯମାଳୟମ୍
30. କଃ ଅପ୍ରତିଷ୍ଠଃ ଭବତି ?
ଉ- ତର୍କଃ
31. କେ ଜୀବିତୁମ୍ ଇଚ୍ଛନ୍ତି ?
ଉ- ଶେଷାଃ
32. କା ଦର୍ଶା ଭବତି ?
ଉ- ମାସତୁଃ
33. କଃ ଭୂତାନି ପଚତି ?
ଉ- କାଳଃ
34. ଗଗନଂ କି ଭବତି ?
ଉ- ପିଧାନମ୍
35. ଧର୍ମସ୍ୟ ତତ୍ତ୍ଵଂ କୁତ୍ର ନିହିତମ୍ ଅସ୍ତି ?
ଉ- ଗୁହାୟାମ୍
36. ମୃତମ ଶ୍ରୋତ୍ରିୟଂ _____ ।
ଉ- ଶ୍ରୀକ୍ଷମ୍
37. ପୃଥ୍ଵୀ _____ ଗଗନଂ ପିଧାନମ୍ ।
ଉ- ବିଭାଷ୍ଠମ୍
38. ପଞ୍ଚମେକହନି ସ୍ଵପ୍ନେ ବା _____ ପଚତି ଯୋ
ଗୃହେ ?
ଉ- ଶାକମ୍
39. ବଦ ମେ ଚତୁରଃ _____ ମୃତା ଜୀବନ୍ତୁ
ବାନ୍ଧବାଃ ।
ଉ- ପ୍ରଶ୍ନାନ୍
40. ଅନ୍ତଶ୍ଚି ରାତ୍ରୀବ୍ୟାପୀ ତ ସ _____ ମୋଦତେ ।
ଉ- ବାରିଚର
41. ନୈକୋ ମୁନିର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ _____ ପ୍ରମାଣମ୍ ।
ଉ- ମତମ୍
42. ଅହନ୍ୟହନି _____ ଗଚ୍ଛନ୍ତି ଯମାଳୟମ୍ ।
ଉ- ଭୂତାନି
43. ତର୍କୋକପ୍ରତିଷ୍ଠଃ _____ ବିଭିନ୍ନାଃ ।
ଉ- ଶୁଭୟୋ (ଶୁଭୟଃ)

(ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର)

- ନିଜ ଭାଷୟା ପ୍ରଶ୍ନାନାଂ ସଂକ୍ଷିପ୍ତମ୍ ଉତ୍ତରଂ ଲିଖତ ।**
୧. କଃ ପଣ୍ଡିତଃ ଜ୍ଞେୟଃ ?
ଉ- ଧର୍ମର ତତ୍ତ୍ଵକୁ ଜାଣିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ପଣ୍ଡିତ କୁହାଯାଏ ।
  ୨. କଃ ଅସାଧୁଃ ସ୍ଵତଃ ?
ଉ- ଦୟାଶୂନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଅସାଧୁ କୁହାଯାଏ ।
  ୩. କଃ ଶମଃ ପ୍ରକୀର୍ତ୍ତୟତ ?
ଉ- ହୃଦୟର ପ୍ରଶାନ୍ତ ଭାବକୁ ଶାନ୍ତି କୁହାଯାଏ ।

୪. ଅନନ୍ତକଃ ବ୍ୟାଧୁଃ କଃ ?
ଉ- ଲୋଭ ହେଉଛି ଏକ ରୋଗ ଯାହାର ଅନ୍ତ ନଥାଏ ।
୫. ନାସ୍ତିକଃ କଃ ପ୍ରକୀର୍ତ୍ତତଃ ?
ଉ- ମୂର୍ଖ ଲୋକକୁ ନାସ୍ତିକ କୁହାଯାଏ ।
୬. ତପସଃ କିଂ ଲକ୍ଷଣଂ ପ୍ରୋକ୍ତମ୍ ?
ଉ- ନିଜ ଧର୍ମ ବା କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ପ୍ରବୃତ୍ତି ହିଁ ତପସ୍ୟାର ଲକ୍ଷଣ ଅଟେ ।
୭. ଆତୁରସ୍ୟ କିଂ ମିତ୍ରମ୍ ?
ଉ- ବୈଦ୍ୟ ହେଉଛନ୍ତି ରୋଗରେ ପୀଡ଼ିତ ବ୍ୟକ୍ତିର ବନ୍ଧୁ ।
୮. କା ହ୍ରୀଃ ପରିକୀର୍ତ୍ତତାଃ ?
ଉ- ଅକାର୍ଯ୍ୟରୁ ନିବୃତ୍ତ ହେବାକୁ ଲଜା କୁହାଯାଏ ।
୯. କା ପରା ଦୟା ପ୍ରୋକ୍ତା ?
ଉ- ସମସ୍ତଙ୍କର ସୁଖ କାମନା କରିବାକୁ ଦୟା କୁହାଯାଏ ।
୧୦. କଃ ମୂର୍ଖଃ ଉଚ୍ୟତେ ?
ଉ- ଈଶ୍ଵର ଓ ଶାସ୍ତ୍ରର ଅସ୍ଥିତକୁ ସ୍ଵୀକାର କରୁନଥିବା ନାସ୍ତିକକୁ ମୂର୍ଖ କୁହାଯାଏ ।
୧୧. ଆର୍ଜବଂ କିମ୍ ଉଦାହୃତମ୍ ?
ଉ- ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି ହୃଦୟରେ ସମାନଭାବ ପୋଷଣ କରିବାକୁ ସରଳତା କୁହାଯାଏ ।
୧୨. କଃ ଦମଃ ପ୍ରକୀର୍ତ୍ତତଃ ?
ଉ- ଚଞ୍ଚଳ ମନକୁ ଆୟତ୍ତ କରିବାକୁ ସଂଯମ କୁହାଯାଏ ।
୧୩. କା ପରା କ୍ଷମା ପ୍ରୋକ୍ତା ?
ଉ- କଳହ ବା ବିବାଦରେ ସହନଶୀଳତାକୁ କ୍ଷମା କୁହାଯାଏ ।
୧୪. କଃ ସାଧୁଃ ସ୍ଵତଃ ?
ଉ- କାୟମନୋବାକ୍ୟରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ମଙ୍ଗଳକାମୀ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସାଧୁ କୁହାଯାଏ ।
୧୫. ପୁଂସାଂ କଃ ଦୁର୍ଜୟଃ ଶତ୍ରୁଃ ?
ଉ- କ୍ରୋଧ ହେଉଛି ମନୁଷ୍ୟ ମାନଙ୍କ ପକ୍ଷେ ଅଜେୟ ଶତ୍ରୁ ।
୧୬. ଧର୍ମସ୍ୟ ତତ୍ତ୍ଵଂ କୁତ୍ର ନିହିତମ୍ ?
ଉ- ଧର୍ମର ତତ୍ତ୍ଵ ଶାସ୍ତ୍ର ରୂପକ ଗହ୍ଵରରେ ରହିଅଛି ।
୧୭. କେ ଯମାଳୟଂ ଗଚ୍ଛତି ?
ଉ- ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସଂସାରର ପ୍ରାଣୀମାନେ ଯମ ଗୃହକୁ ଯାତ୍ରା କରୁଛନ୍ତି ।
୧୮. କଃ କାମଃ ସ୍ୟାତ୍ ?
ଉ- ସାଂସାରିକ ଭୋଗ ଲାଳସା ଜନ୍ମ ମରଣ ରୂପ ସଂସାରର କାରଣ ଅଟେ ।
୧୯. ସଂସାରେ କଃ ପଦ୍ମାଃ ?
ଉ- ମହତ୍ ଲୋକ ଯେଉଁ ମାର୍ଗରେ ଯାତ୍ରା କରିଛନ୍ତି ତାହାହିଁ ସଂସାରର ମାର୍ଗ ।
୨୦. କାଳଃ କେନ ଅଗ୍ନିନା ପଚତି ?
ଉ- ସଂହାରକର୍ତ୍ତା କାଳ ସୂର୍ଯ୍ୟ ରୂପକ ଅଗ୍ନି ଦ୍ଵାରା ପ୍ରାଣୀ ମାନଙ୍କୁ ପାକ କରୁଛି ।
୨୧. କେ ଜୀବିତୁ ମିଚ୍ଛତି ?
ଉ- ପ୍ରତିଦିନ ପ୍ରାଣୀ ମାନେ ଯମାଳୟକୁ ଯାଉଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଅବଶିଷ୍ଟ ପ୍ରାଣୀମାନେ ଚିରକାଳ ବଞ୍ଚିରହିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛନ୍ତି ।
୨୨. ରାଷ୍ଟ୍ରଂ କଥଂ ମୃତଂ ଭବେତ୍ ?
ଉ- ରାଜା ବିହୀନ ରାଷ୍ଟ୍ର ମୃତ ହୋଇଯାଏ ।
୨୩. ଗୃହେ ସତଃ ଜନସ୍ୟ କିଂ ମିତ୍ରମ୍ ?
ଉ- ଗୃହରେ ରହୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ବନ୍ଧୁ ତାଙ୍କର ପତ୍ନୀ ଅଟନ୍ତି ।
୨୪. କଃ ମସୂରଃ ଇତି ସ୍ଵତଃ ?
ଉ- ଅନ୍ୟର ଉନ୍ନତିରେ ହୃଦୟରେ ସ୍ଵଷ୍ଟି ହେଉଥିବା କ୍ଳଳନକୁ ପରଶ୍ରୀକାତରତା କୁହାଯାଏ ।
୨୫. କା ଦର୍ବୀ ଇତି କଥ୍ୟତେ ?
ଉ- ମାସ ଓ ରତୁକୁ ଚଟୁ କୁହାଯାଏ ।

(ଦୀର୍ଘ ଉତ୍ତରମୂଳକ ପ୍ରଶ୍ନ)

ନିକରାଷୟା ପ୍ରାୟଶଃ ବାକ୍ୟତ୍ରୟେଣ ଉତ୍ତରଂ ଲିଖତ ।

୧. କସ୍ମାତ୍ କାରଣାତ୍ ମହାଜନୋ ଯେନଗତଃ ସ ପଦ୍ମାଃ ଭବତି ?
ଉ- ସଂସାରରେ ପଥ ଅନେକ, ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁ ପଥ ସୁଗମ ଓ ସୁଖକର ତାହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ଯକ୍ଷ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଛନ୍ତି । ତାହାର ଉତ୍ତରରେ

ଯୁଧିଷ୍ଠିର କହିଛନ୍ତି ଯେ ତର୍କଶାସ୍ତ୍ର ଅପ୍ରତିଷ୍ଠ ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରମାଣସିଦ୍ଧ ନୁହେଁ । ବେଦଶାସ୍ତ୍ରରେ ଜୀବ-ବ୍ରହ୍ମ ଆଦି ବିଷୟରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ମତ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ । ଏପରି ଜଣେ ହେଲେ ମୁନି ନାହାଁନ୍ତି, ଯାହାଙ୍କର ମତ ପ୍ରମାଣ ଯୋଗ୍ୟ ଓ ସର୍ବଜନଗ୍ରାହ୍ୟ । ଧର୍ମର ଗୁଡ଼ରହସ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୋପନୀୟ ଶାସ୍ତ୍ରଜ୍ଞାନ ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି ।

ଏଣୁ ମହତ୍ ଲୋକ ଯେଉଁ ମାର୍ଗରେ ଜୀବନ ଯାପନ କରିଛନ୍ତି ତାହା ହିଁ ସଂସାରରେ ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ମାର୍ଗ ଅଟେ ।

୨. ସଂସାରେ କିମ୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟକରମ୍ ?

ଉ- ଦୃଶ୍ୟମାନ ସଂସାର ବିନାଶଶୀଳ । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସଂସାରରେ ପ୍ରାଣୀ ମାନେ ପ୍ରତିଦିନ ପ୍ରତିମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କାଳଦ୍ୱାରା କବଳିତ ହୋଇ ଯମଗୃହକୁ ଯାଉଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଅବଶିଷ୍ଟ ଯେଉଁ ପ୍ରାଣୀମାନେ ବଞ୍ଚି ରହୁଛନ୍ତି, ସେମାନେ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ବଞ୍ଚି ରହିବାକୁ ଲଜ୍ଜା କରୁଛନ୍ତି । ମୃତ୍ୟୁର ନିଶ୍ଚିତତା ବିଷୟରେ ସେମାନେ ଆଦୌ ସଚେତନ ହେଉ ନାହାଁନ୍ତି । ଏହାଠାରୁ ବଳି ଆଉ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟକର ଘଟଣା କ'ଣ ଅଛି ?

୩. ଯୁଧିଷ୍ଠିରସ୍ୟ ମତେନ ବାର୍ତ୍ତା କା ?

ଉ- ସଂସାରର ବାର୍ତ୍ତା ବା ସମ୍ଭାବ କ'ଣ ? ଯକ୍ଷଙ୍କର ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ସ୍ମୃତିକ୍ରମ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦାନ କରି ଧର୍ମନନ୍ଦନ ଯୁଧିଷ୍ଠିର କହିଛନ୍ତି- ପୃଥିବୀ ଯଦି ଏକ ବୃହଦାକାର ହାଣ୍ଡି ହୁଏ ତେବେ ଆକାଶ ତାହାର ଢାଙ୍କୁଣୀ ଅଟେ । ମହାକାଳ ସେହି ହାଣ୍ଡି ମଧ୍ୟରେ ସଂସାରର ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ପକାଇ ଆକାଶ ରୂପକ ଢାଙ୍କୁଣୀ ଦେଇ ଦିନ ଓ ରାତିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ସୂର୍ଯ୍ୟରୂପକ ଅଗ୍ନିଦ୍ୱାରା ପାକ କରୁଛି । ମାସ ଓ ରତ୍ନ ରୂପକ ଚନ୍ଦ୍ରଦ୍ୱାରା ଘଷ୍ଟିଗାଳାଇ ପାକକ୍ରିୟା ସଂପାଦନ କରୁଛି । ଅର୍ଥାତ୍ ମହାକାଳ ସଂସାରର ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ କବଳିତ କରୁଛି ।

୪. ପୁରୁଷ-ରାଷ୍ଟ୍ର-ଶ୍ରୀକ୍ଷ-ଯଜ୍ଞାଃ କଥଂ ମୃତ୍ୟଃ ଭବତି ?

ଉ- ଯକ୍ଷଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତରରେ ମହାରାଜ ଯୁଧିଷ୍ଠିର କେଉଁମାନେ ମୃତପ୍ରାୟ ପରିଗଣିତ ହୁଅନ୍ତି ତାହା ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି । ସଂସାରରେ ଦରିଦ୍ର ଲୋକ ବଞ୍ଚୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମୃତପରି ବିବେଚିତ ହୁଏ କାରଣ ନିଜ ପରିବାରରେ

ବା ସମାଜରେ ସେ ଅନାଦୃତ ହୋଇଥାଏ । ରାଜାବିହୀନ ରାଷ୍ଟ୍ର ମୃତ ହୋଇଯାଏ କାରଣ କୁଶାସନ ଓ ନିରାପତ୍ତାର ଅଭାବହେତୁ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଗତି ଓ ପ୍ରଗତି ଅବରୁଦ୍ଧ ହୋଇଯାଏ । ବେଦଜ୍ଞ ଓ କର୍ମନିଷ୍ଠ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବିନା ଶ୍ରୀକ୍ଷ କର୍ମ ନିଷ୍ଠଳ ହୋଇଯାଏ କାରଣ ତାହା ପିତୃ ପୁରୁଷଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିପାରେ ନାହିଁ । ଦକ୍ଷିଣାବିହୀନ ଯଜ୍ଞ ନିଷ୍ଠଳ ଓ ମୃତପ୍ରାୟ ହୋଇଥାଏ କାରଣ ଦକ୍ଷିଣାଦାନ ଯଜ୍ଞର ପ୍ରାଣ ।

୫. କିଁ କିଁ କସ୍ୟ କସ୍ୟ ମିତ୍ରମ୍ ?

ଉ- ମନୁଷ୍ୟ ଏକ ସମାଜିକ ପ୍ରାଣୀ । ସମାଜରେ ସୁଖ ଶାନ୍ତିରେ ବାସ କରିବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ମିତ୍ରତା ରକ୍ଷାକରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଧର୍ମନନ୍ଦନ ଯୁଧିଷ୍ଠିର ଯକ୍ଷଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଇ କହିଛନ୍ତି- ବିଦେଶରେ ରହୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ବିଦ୍ୟା ହିଁ ବନ୍ଧୁ ଅଟେ । ଗୃହସ୍ଥଲୋକର ନିଜପତ୍ନୀ ହେଉଛି ପ୍ରକୃତ ବନ୍ଧୁ । ଯଦ୍ୱିଶା ଜର୍ଜରିତ ରୋଗୀର ବନ୍ଧୁ ହିଁ ବିଦ୍ୟା । ମୁମୂର୍ଷୁ ବ୍ୟକ୍ତିର ବନ୍ଧୁ ଦାନ ଅଟେ ।

୬. ସଂସାରେ କଃ ମୋଦତେ ?

ଉ- ଏହି ସଂସାରରେ କିଏ ସୁଖୀ ?- ଯକ୍ଷଙ୍କର ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପ୍ରଦାନ କରି ମହାତ୍ମା ଯୁଧିଷ୍ଠିର କହିଛନ୍ତି- ଯେଉଁଲୋକ ନିଜଘରେ ଦିନର ପଞ୍ଚମ ବା ଷଷ୍ଠ ପ୍ରହରରେ ଶାକାନ୍ନ ଭୋଜନ କରିଥାଏ । ସୁଖରେ ରହିବା ପାଇଁ କାହାଠାରୁ କିଛି ରଣ ଗ୍ରହଣ କରିନଥାଏ କିମ୍ବା ଅଧିକ ଧନ ଉପାର୍ଜନ ଆଶାରେ ପରିବାରକୁ ଛାଡ଼ି ବିଦେଶକୁ ଯାଇ ନଥାଏ, ସେହି ଲୋକ ହିଁ ପ୍ରକୃତ ସୁଖୀ ଅଟେ ।

ଅନୁଚ୍ଛେଦ ବିଭାଗଃ

ସର୍ବସହା

- ୧. ବ୍ରହ୍ମା କାନ୍ ଆତ୍ମୟ ବରପ୍ରାର୍ଥନାୟ ଆହ ?
ଉ- ପୂର୍ବେ ବ୍ରହ୍ମା ଆକାଶ-ସୂର୍ଯ୍ୟ-ମେଘ-ପବନ ଓ ଭୂଦେବୀଙ୍କୁ ଡାକି ବର ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା ପାଇଁ କହିଥିଲେ ।
- ୨. ଆକାଶଃ କିମ୍ ଅଯାଚତ ?
ଉ- ଆକାଶ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ବର ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲେ- ହେ ପ୍ରଭୁ ! ମୋର ସ୍ଥିତି ସମସ୍ତଙ୍କ ଉପରେ ହେଉ ।

- ୩. ବାୟୁଃ କିମ୍ ପ୍ରାର୍ଥତବାନ୍ ?
ଉ- ବାୟୁ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲେ- ହେ ପ୍ରଭୁ ! ବର୍ତ୍ତମାନ ମେଘ ସର୍ବ ଶକ୍ତିମାନ୍ ହୋଇଯାଇଛି । ଏଣୁ ଦୟାକରି ତାହାକୁ ଉଡ଼ାଇ ନେବା ପାଇଁ ମୋତେ ସେହିପରି ଶକ୍ତି ଦିଅନ୍ତୁ ।
- ୪. ବାରିଦସ୍ୟ କା କାମନା ଆସୀତ୍ ?
ଉ- ମେଘ ମଧ୍ୟ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଠାରୁ ଅଧିକ ହେବାପାଇଁ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ଢାକି ଦେବାର ଶକ୍ତି କାମନା କରିଥିଲା ।

- ୫. ଆକାଶସ୍ୟ ବକ୍ଷସି ବିଚରଣାର୍ଥଂ କଃ ଅଭିଳାଷ ?
ଉ- ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆକାଶକୁ ନ୍ୟୁନ କରିବା ପାଇଁ ତାହାର ବକ୍ଷରେ ବିଚରଣ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିଥିଲେ ।
- ୬. ସୂର୍ଯ୍ୟାଚ୍ଛାଦନ ଶକ୍ତିଂ କଃ ଅକାମୟତ ?
ଉ- ମେଘ ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ଢାଳି ଦେବାର ଶକ୍ତି କାମନା କରିଥିଲେ ।
- ୭. ବାୟୋଃ ମତେନ କଃ ସର୍ବଶକ୍ତିମାନ୍ ସଂଜାତଃ ?
ଉ- ପବନଙ୍କ ମତରେ ମେଘ ସର୍ବ ଶକ୍ତିମାନ୍ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି ।
- ୮. ବ୍ରହ୍ମଣା କୁତ୍ର ଜୀବଜଗତ୍ ସୃଷ୍ଟମ୍ ?
ଉ- ବ୍ରହ୍ମା ଭୂଦେବୀଙ୍କ ଉପରେ ଜୀବଜଗତ୍ ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି ।
- ୯. ଛତ୍ର ରୂପେଣ କଃ ସେବତେ ?
ଉ- ଆକାଶ ଛତ୍ର ରୂପରେ ଭୂଦେବୀଙ୍କର ସେବା କରୁଛନ୍ତି ।

କିଂ ପଂକମସ୍ତି ଦାନସ୍ୟ

- ୧. ଗୁରୁଃ ବସ୍ତ୍ରାଣି କସ୍ମୈ ଅଦଦାତ୍ ?
ଉ- ଗୁରୁ ରାଜପ୍ରଦତ୍ତ ବସ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକୁ ଜଣେ ଦରିଦ୍ର ଲୋକର ଦୁରବସ୍ଥା ଦେଖି ଦୟାପରବଣ ହୋଇ ତାହାକୁ ଦେଇଥିଲେ ।
- ୨. ରାଜା କଥମ୍ ଆତ୍ମାନମ୍ ଅପମାନିତମ୍ ଅମନ୍ୟତ ?
ଉ- ରାଜା ଶ୍ରଦ୍ଧାର ସହିତ ଗୁରୁଙ୍କୁ ଯେଉଁ ବସ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଇଥିଲେ ତାହା ଅନ୍ୟ ଜଣକର ଶରୀରର ଶୋଭା ବୃଦ୍ଧି କରୁଥିବା ଦେଖି ରାଜା ନିଜକୁ ଅପମାନିତ ମନେ କରୁଥିଲେ ।
- ୩. ଗୁରୁଃ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଙ୍କଣଂ କସ୍ମୈ ଦତ୍ତବାନ୍ ?
ଉ- ନିଜ କନ୍ୟାର ବିବାହ ପାଇଁ କଷ୍ଟ ଅନୁଭବ କରୁଥିବା ଜଣେ ଦରିଦ୍ର ଲୋକକୁ ଗୁରୁ ରାଜପ୍ରଦତ୍ତ ସୁନା କଙ୍କଣକୁ ଦେଇଥିଲେ ।
- ୪. ଗୁରୋଃ କଙ୍କଣ ଦାନ ବିଷୟେ ରାଜା କିମ୍ ଅପୂଚ୍ଛତ୍ ?
ଉ- ଗୁରୁଙ୍କର କଙ୍କଣ ଦାନ ବିଷୟରେ ରାଜା ପଚାରିଲେ, ହେ ଗୁରୁଦେବ ! ଗୌରବ ଭାବନାରେ ଉପହାର ରୂପରେ ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଇଥିବା ବସ୍ତୁ ଗୁଡ଼ିକୁ ଅନ୍ୟକୁ ଦେଇଦେବା କ’ଣ ଉଚିତ୍ ?
- ୫. କଃ ସ୍ଵଗୁରୁଂ ପ୍ରତି ଶ୍ରଦ୍ଧାବାନ୍ ଆସୀତ୍ ?
ଉ- କୌଣସି ଜଣେ ରାଜା ନିଜ ଗୁରୁଙ୍କ ପ୍ରତି ଶ୍ରଦ୍ଧାବାନ୍ ଥିଲେ ।

- ୬. ଗୁରୁଃ ବସ୍ତ୍ରାଣି ଗୃହୀତ୍ଵା କୁତ୍ର ପ୍ରସ୍ଥିତବାନ୍ ?
ଉ- ଗୁରୁ ରାଜପ୍ରଦତ୍ତ ବସ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ନିଜ ଘରକୁ ଯାତ୍ରା କଲେ ।
- ୭. ଜନସ୍ୟ ଦୁଃଖସ୍ୟ ଅବଲୋକନେନ କସ୍ୟ ମନସି କରୁଣା ଜାତା ?
ଉ- ଦରିଦ୍ର ଲୋକଟିର ଦୁଃଖ ଦେଖି ଗୁରୁଙ୍କ ମନରେ ଦୟା ଜାତ ହେଲା ।
- ୮. କଃ କନ୍ୟାୟାଃ ବିବାହ ନିମିତ୍ତଂ କ୍ଲେଶମ୍ ଅନୁଭୂତବାନ୍ ?
ଉ- ସେହି ନଗରରେ ବାସ କରୁଥିବା ଜଣେ ଦରିଦ୍ର ଲୋକ ନିଜ କନ୍ୟାର ବିବାହ ପାଇଁ କଷ୍ଟ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲା ।
- ୯. ରାଜା କିଂ ବିଜ୍ଞାୟ ଗୁରୁଂ କ୍ଷମାଂ ପ୍ରାର୍ଥୟତ ?
ଉ- ରାଜା ଦାନର ମହତ୍ତ୍ଵ ଜାଣିପାରି ଗୁରୁଙ୍କୁ କ୍ଷମାପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲେ ।

ଅହିଂସା ଚରଣମ୍

- ୧. କଥଂ ଜନାଃ ଗମନାଗମନେ ଭୟମ୍ ଅନୁଭବନ୍ତି ସ୍ଵ ?
ଉ- ବିଷଧର ସର୍ପର ଦଂଶନ ଭୟରେ ଲୋକମାନେ ମାର୍ଗରେ ଯାତାୟାତ କରିବାକୁ ଭୟ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ ।
- ୨. କଥଂ ସର୍ପଃ ଦଂଶନଂ ତ୍ୟକ୍ତବାନ୍ ?
ଉ- ମୁନିଙ୍କ ଉପଦେଶାତ୍ମକ କଥାର ପ୍ରଭାବରେ ସର୍ପ ଦଂଶନ ତ୍ୟାଗ କରିଥିଲା ।
- ୩. କଥଂ ଜନାଃ ନିର୍ଭୟଂ ଗମନାଗମନଂ କୁର୍ବନ୍ତି ସ୍ଵ ?
ଉ- ବିଷଧର ସର୍ପ ବିଷହୀନ ପରି ବ୍ୟବହାର କରିବାରୁ ଲୋକମାନେ ନିର୍ଭୟରେ ଯାତାୟାତ କରୁଥିଲେ ।
- ୪. ସର୍ପସ୍ୟ ସ୍ଥିତଃ କଥଂ ଶୋଚନୀୟା ଜାତା ?
ଉ- ମୁନିଙ୍କ ଉପଦେଶରେ ହିଂସା ଆଚରଣ ଛାଡ଼ି ଦୁଷ୍ଟ ପିଲାମାନଙ୍କର ଟେକାପଥର ମାଡ଼ରେ କ୍ଷତ ବିକ୍ଷତ ହୋଇଥିବା ସାପର ଅବସ୍ଥା ଶୋଚନୀୟ ହୋଇଯାଇଥିଲା ।
- ୫. ସର୍ପଃ କୀଦୃଶଃ ଆସୀତ୍ ?
ଉ- ସାପଟି ବିଷଧର ଥିଲା ।
- ୬. ସର୍ପଃ କୀଦୃଶଃ ଇବ ବ୍ୟବହରତି ସ୍ଵ ?
ଉ- ସର୍ପଟି ବିଷଧର ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମୁନିଙ୍କ ପରାମର୍ଶ କ୍ରମେ ବିଷହୀନ ପରି ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲା ।

- ୭. ମୁନିଃ କସ୍ୟାଃ ମହତ୍ତ୍ୱଂ ବୋଧୂତବାନ୍ ?
ଉ- ମୁନି ସର୍ପକୁ ଅହିଂସାର ମହତ୍ତ୍ୱ ବୁଝାଇଥିଲେ ।
- ୮. ସର୍ପଃ ସମୀପମାଗତାନ୍ ସର୍ବାନ୍ କିଂ କରୋତି ସ୍ତୁ ?
ଉ- ସର୍ପ ନିକଟକୁ ଆସୁଥିବା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦଂଶନ କରୁଥିଲା ।
- ୯. କିଂ ମା ତ୍ୟଜତୁ ଇତି ମୁନିଃ ସର୍ପମ୍ ଉଚ୍ଚବାନ୍ ?
ଉ- ପୁଂଲିଙ୍ଗର ତ୍ୟାଗ ନ କରିବାକୁ ମୁନି ସର୍ପକୁ କହିଥିଲେ ।

ଅସ୍ତ୍ରାକ ରାଷ୍ଟ୍ରିୟ ଧ୍ୱଜଃ

- ୧. ଅସ୍ତ୍ରାକ ରାଷ୍ଟ୍ରିୟ ଧ୍ୱଜେ କେ ରଜାଃ କୁତୁ ବିନ୍ୟସ୍ତାଃ ?
ଉ- ଆମର ଜାତୀୟ ପତାକାରେ ତିନୋଟି ରଙ୍ଗ ରହିଛି । ଉପରିଭାଗରେ କୁଙ୍କୁମରଙ୍ଗ, ମଧ୍ୟଭାଗରେ ଧବଳରଙ୍ଗ ଓ ନିମ୍ନଭାଗରେ ସବୁଜରଙ୍ଗ ରହିଅଛି ।
- ୨. ରାଷ୍ଟ୍ରିୟ ଧ୍ୱଜେ ସ୍ତ୍ରୀତାମାଂ ରଜାଣାଂ କିଂ ମହତ୍ତ୍ୱମ୍ ?
ଉ- ଜାତୀୟ ପତାକାର ଉପରିଭାଗରେ ଥିବା କୁଙ୍କୁମରଙ୍ଗ ବୀରତ୍ୱ ଓ ତ୍ୟାଗର, ମଧ୍ୟଭାଗରେ ଥିବା ଧବଳରଙ୍ଗ ପବିତ୍ରତା ଓ ଶାନ୍ତିର ତଥା ନିମ୍ନଭାଗରେ ଥିବା ସବୁଜରଙ୍ଗ ଉନ୍ନତି ଓ ସମୃଦ୍ଧିର ପ୍ରତୀକ ।
- ୩. କେ ପ୍ରଧାନାଃ ରାଷ୍ଟ୍ରୋତ୍ସବାଃ ?
ଉ- ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିବସ, ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସ ଓ ଗାନ୍ଧି ଜୟନ୍ତୀ- ଏହି ତିନୋଟି ପ୍ରଧାନ ଜାତୀୟ ଉତ୍ସବ ଅଟନ୍ତି ।
- ୪. କେଷୁ ସ୍ତ୍ରୀନେଷୁ ପ୍ରତିଦିନଂ ରାଷ୍ଟ୍ରିୟଃ ଧ୍ୱଜଃ ଉଡ଼ୁଡ଼ାୟତେ ?
ଉ- ରାଷ୍ଟ୍ରପତି-ଉପରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ଭବନ, ରାଜ୍ୟପାଳ ଭବନ, ମନ୍ତ୍ରାଳୟ, ଉଚ୍ଚନ୍ୟାୟାଳୟ, ସର୍ବୋଚ୍ଚନ୍ୟାୟାଳୟ, ସଂସଦଭବନ ଓ ବିଧାନସଭା ଭବନ ମାନଙ୍କରେ ପ୍ରତିଦିନ ସମ୍ମାନର ସହିତ ଜାତୀୟପତାକା ଉଡ଼ାଯାଏ ।
- ୫. କା ତାବତ୍ ଭାରତବର୍ଷସ୍ୟ ପରିଚୟଂ ଧାରୟତି ?
ଉ- ତ୍ରିରଙ୍ଗୀ ପତାକା ଭାରତ ବର୍ଷର ପରିଚୟ ଧାରଣ କରିଥାଏ ।
- ୬. ଅଶୋକ ଚକ୍ରଂ କୟୋଃ ପ୍ରତୀକମ୍ ?
ଉ- ଅଶୋକ ଚକ୍ର ସତ୍ତ୍ୱ ଓ ପ୍ରଗତିର ପ୍ରତୀକ ଅଟେ ।
- ୭. ଧ୍ୱଜସ୍ୟ ଉପରିଭାଗେ କଃ ରାଗଃ ବର୍ତ୍ତତେ ?
ଉ- ପତାକାର ଉପରିଭାଗରେ କୁଙ୍କୁମରଙ୍ଗ ରହିଥାଏ ।

- ୮. ପବିତ୍ରତାୟାଃ ଶାନ୍ତେଃ ଚ ପ୍ରତୀକଂ କିମ୍ ?
ଉ- ପତାକାର ମଧ୍ୟଭାଗରେ ଥିବା ଧବଳରଙ୍ଗ ପବିତ୍ରତା ଓ ଶାନ୍ତିର ପ୍ରତୀକ ଅଟେ ।
- ୯. ରାଷ୍ଟ୍ରିୟଃ ଧ୍ୱଜଃ କସ୍ୟ ପ୍ରତୀକମ୍ ?
ଉ- ଜାତୀୟପତାକା ରାଷ୍ଟ୍ରର ପ୍ରତୀକ ଅଟେ ।

**ସକାରଣଂ ବିଭକ୍ତିଂ ନିରୂପୟତ
(ରେଖାଙ୍କିତ ପଦାନାଂ ସକାରଣଂ ବିଭକ୍ତିଂ ଲିଖତ)
ଭୌତିକଂ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣମ୍**

- ୧. ଜୀବଜଗତଃ ବିକାସଃ ଅଭବତ୍ ।
ଉ- ଜୀବଜଗତଃ = କୃତ୍ୱଯୋଗେ ସଷ୍ଟୀ
- ୨. ଜଗତ୍ ପରିତଃ ଆବରଣଂ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣମ୍ ।
ଉ- ଜଗତ୍ = ପରିତଃ ଶବ୍ଦଯୋଗେ ଦ୍ୱିତୀୟା
- ୩. ପର୍ଯ୍ୟାବରଣେ ଏତାନି ଭୂତାନି ଗୃହୀତାନି ।
ଉ- ଭୂତାନି = ଉଚ୍ଚେ କର୍ମଣି ପ୍ରଥମା
- ୪. ପୃଥିବୀ ଅସ୍ତ୍ରାକ ମାତା ।
ଉ- ପୃଥିବୀ = କର୍ତ୍ତ୍ରି ପ୍ରଥମା
- ୫. ବର୍ଷାକାଳେ ବୃଷ୍ଟ୍ୟା ତଜ୍ଜଳମ୍ ଅନୁମ୍ ଉଦ୍ଭାବୟତି ।
ଉ- ବୃଷ୍ଟ୍ୟା = ହେତୌ ତୃତୀୟା
- ୬. ବାୟୁମଣ୍ଡଳସ୍ୟ ବିଷପ୍ରକ୍ରିୟାମ୍ ଅଗ୍ନିଃ ନାଶୟତି ।
ଉ- ବିଷପ୍ରକ୍ରିୟାମ୍ = କର୍ମଣି ଦ୍ୱିତୀୟା
- ୮. ବୃକ୍ଷାଣାଂ ଛେଦନେନ ବାୟୁପ୍ରଦୂଷଣଂ ବର୍ଦ୍ଧତେ ।
ଉ- ଛେଦନେନ = ହେତୌ ତୃତୀୟା
- ୯. ଯେନ ସର୍ବଂ ବ୍ୟାପ୍ତଂ ଭବତି ସ ପରିବେଷଃ ।
ଉ- ଯେନ = କରଣେ ତୃତୀୟା
- ୧୦. ସୂକ୍ଷ୍ମାତ୍ ଭୂତାତ୍ ସ୍ଥୂଳସ୍ୟ ଭୂତସ୍ୟ ଉତ୍ପତ୍ତିଃ ଭବତି ।
ଉ- ଭୂତାତ୍ = ଜନିକର୍ତ୍ତୃଃ ପଞ୍ଚମୀ
- ୧୧. ସୃଷ୍ଟିପ୍ରକ୍ରିୟାୟାଂ ପଞ୍ଚମହାଭୂତାନି ପରସ୍ପରଂ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟାନି ।
ଉ- ସୃଷ୍ଟିପ୍ରକ୍ରିୟାୟାଂ = ଅଧିକରଣେ ସପ୍ତମୀ
- ୧୨. ଭୂମେଃ ପ୍ରଦୂଷଣେନ ରୋଗାଃ ଜାୟନ୍ତେ ।
ଉ- ପ୍ରଦୂଷଣେନ = ହେତୌ ତୃତୀୟା
- ୧୩. ଅନାଦ୍ ଭବନ୍ତି ଭୂତାନି ପର୍ଜନୀୟାଦନ୍ନ ସମ୍ଭବଃ ।
ଉ- ଅନାଦ୍ = ଜନି କର୍ତ୍ତୃଃ ପଞ୍ଚମୀ
- ୧୪. ନିର୍ମଳେନ ଜଳେନ ଜୀବନମ୍ ଆୟୁରୋଗ୍ୟମୟଂ ଭବତି ।
ଉ- ଜଳେନ = କରଣେ ତୃତୀୟା
- ୧୫. ଭୂମିଃ ପ୍ରକୃତିଃ ଉତ୍ୟତେ ।
ଉ- ପ୍ରକୃତିଃ = ଉଚ୍ଚେ କର୍ମଣି ପ୍ରଥମା

ସାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦଃ

୧. ସ ରାମକୃଷ୍ଣପରମହଂସଂ ନିକଷା ଗଦ୍ଦା ପୃଷ୍ଠବାନ୍ ।
ଉ- ରାମକୃଷ୍ଣପରମହଂସଂ = ନିକଷାଯୋଗେ ଦ୍ଵିତୀୟା
୨. ଦରିଦ୍ରାଣାଂ କୃତେ ତସ୍ୟ ହୃଦୟଂ ବିଗଳିତମ୍ ।
ଆସୀତ୍ ।
ଉ- ଦରିଦ୍ରାଣାଂ = କୃତେଯୋଗେ ଷଷ୍ଠୀ
୩. ପୁତ୍ର ! ଆଜୀବନଂ ପବିତ୍ରୋ ଭବ ।
ଉ- ପୁତ୍ର = ସମ୍ବୋଧନେ ପ୍ରଥମା
୪. କୋଳକାତା ଇତି ନଗରେ ବିବେକାନନ୍ଦଃ ଜାତଃ ।
ଉ- ନଗରେ = ଅଧିକରଣେ ସପ୍ତମୀ
୫. ଈଶ୍ଵରସ୍ୟ ପୁତ୍ରାଃ ନ ଖଲୁ ଦୀର୍ଘଜୀବିନଃ ।
ଉ- ପୁତ୍ରାଃ = କର୍ତ୍ତ୍ରି ପ୍ରଥମା
୬. ମେଧାବିନସ୍ତସ୍ୟ ସ୍ମୃତିଃ ନିତରଂ ପ୍ରଖରା ଆସୀତ୍ ।
ଉ- ତସ୍ୟ = କୃତ୍ଵେଯୋଗେ ଷଷ୍ଠୀ
୭. ଅଥ ତମେବ ଗୁରୁରୁପେଣ ସ୍ଵୀକୃତ୍ଵାନ୍ ।
ଉ- ଗୁରୁରୁପେଣ = ପ୍ରକୃତ୍ୟାଦିଭ୍ୟଃ ତୃତୀୟା
୮. ଗୁରୁଣା ସୋକପି ଶିଷ୍ୟ ରୂପେଣ ସ୍ଵୀକୃତଃ ।
ଉ- ଗୁରୁଣା- ଅନୁକ୍ତେ କର୍ତ୍ତ୍ରି ତୃତୀୟା
୯. ଉତ୍ତରଂ ରାମକୃଷ୍ଣେନ ପ୍ରଦତ୍ତମ୍ ।
ଉ- ରାମକୃଷ୍ଣେନ = ଅନୁକ୍ତେ କର୍ତ୍ତ୍ରି ତୃତୀୟା
୧୦. ଅନେକତ୍ର ସେବା କ୍ରିୟତେ ।
ଉ- ସେବା = ଉକ୍ତେ କର୍ମଣି ପ୍ରଥମା
୧୧. ମୌଳିକ ତତ୍ତ୍ଵସ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନରେଣ ସହ ସ ଦରିଦ୍ରାଣାଂ ସେବାମ୍ ଆରଭତ୍ ।
ଉ- ପ୍ରଶ୍ନରେଣ = ସହାର୍ଥେ ତୃତୀୟା
୧୨. ମାତା ତଂ ସ୍ଵେହେନ ବିଲୁ ଇତି ଆହୃତବତୀ ।
ଉ- ବିଲୁ = ଇତି ଅବ୍ୟୟଯୋଗେ ପ୍ରଥମା
୧୩. ତେ ଅମର ଧାମ୍ନଃ ପୃଥ୍ଵୀମ୍ ଅବତରନ୍ତି ।
ଉ- ଅମର ଧାମ୍ନଃ = ଅପାଦାନେ ପଞ୍ଚମୀ
୧୪. ଭବାନ୍ ଭଗବନ୍ତଂ ଦୃଷ୍ଟ୍ଵାନସ୍ତ୍ରି ।
ଉ- ଭବାନ୍ = କର୍ତ୍ତ୍ରି ପ୍ରଥମା
୧୫. ତେ ଅମର ଧାମ୍ନଃ ପୃଥ୍ଵୀମ୍ ଅବତରନ୍ତି ।
ଉ- ପୃଥ୍ଵୀମ୍ = କର୍ମଣି ଦ୍ଵିତୀୟା
୧୬. ତସ୍ୟ ଗମ୍ଭୀର ସ୍ଵରଃ ଶ୍ରୋତୃଣାଂ ହୃଦୟାନି ସ୍ଵଶତି ସ୍ଵ ।
ଉ- ଶ୍ରୋତୃଣାମ୍ = ସମ୍ବନ୍ଧେ ଷଷ୍ଠୀ

୧୭. ଯୋଗ୍ୟଶିଷ୍ୟସ୍ୟ ଚ ସଂଯୋଗଃ ଦୈବନିର୍ଦ୍ଦଶଃ ।
ଉ- ଯୋଗ୍ୟଶିଷ୍ୟସ୍ୟ = କୃତ୍ଵେଯୋଗେ ଷଷ୍ଠୀ
୧୮. ତଂ ପ୍ରତି ଯଥାର୍ଥ ସମ୍ମାନଃ ଭବିଷ୍ୟତି ।
ଉ- ତମ୍ = ପ୍ରତିଯୋଗେ ଦ୍ଵିତୀୟା
୧୯. ସଃ ସୂଜନନ୍ୟାଃ ଦୁଃଖଂ ନିବାରୟିତୁଂ ସତତମଚେଷ୍ଠତ ।
ଉ- ସୂଜନନ୍ୟାଃ - ସମ୍ବନ୍ଧେ ଷଷ୍ଠୀ
୨୦. ଦରିଦ୍ରାଣାଂ ସେବାମ୍ ଆରଭତ୍ ।
ଉ- ଦରିଦ୍ରାଣାମ୍ = କୃତ୍ଵେଯୋଗେ ଷଷ୍ଠୀ
୨୧. ଆଜୀବନଂ ତାମପି ସ୍ମରତି ସ୍ଵ ।
ଉ- ଆଜୀବନମ୍ = ବ୍ୟାପ୍ତ୍ୟର୍ଥେ ଦ୍ଵିତୀୟା

ଯୁଧିଷ୍ଠିର ପକ୍ଷ ସମାଦଃ

୧. ଆତୁରସ୍ୟ କିଂ ମିତ୍ରମ୍ ?
ଉ- ଆତୁରସ୍ୟ = ସମ୍ବନ୍ଧେ ଷଷ୍ଠୀ
୨. ରାଜନ୍ ! ଜ୍ଞାନଂ କିଂ ପ୍ରୋଚ୍ୟତେ ?
ଉ- ରାଜନ୍ = ସମ୍ବୋଧନେ ପ୍ରଥମା
୩. ବଦ ମେ ଚତୁରଃ ପ୍ରଶ୍ନାନ୍ ।
ଉ- ପ୍ରଶ୍ନାନ୍ = କର୍ମଣି ଦ୍ଵିତୀୟା
୪. ଦୟା ଚ କା ପରା ପ୍ରୋକ୍ତା ?
ଉ- ଦୟା = ଉକ୍ତେ କର୍ମଣି ପ୍ରଥମା
୫. ପୁଂସାଂ କଃ ଦୁର୍ଜୟଃ ଶତ୍ରୁଃ ?
ଉ- ପୁଂସାମ୍ = ସମ୍ବନ୍ଧେ ଷଷ୍ଠୀ
୬. ମନସଃ ଦମନଂ ଦମଃ ।
ଉ- ମନସଃ - କୃତ୍ଵେଯୋଗେ ଷଷ୍ଠୀ
୭. ଭୃତାନି କାଳଃ ପଚତୀତି ବାର୍ତ୍ତା ।
ଉ- କାଳଃ = କର୍ତ୍ତ୍ରି ପ୍ରଥମା
୮. ମୁନିଃ ଯସ୍ୟ ମତଂ ପ୍ରମାଣମ୍ ।
ଉ- ଯସ୍ୟ = କ୍ତସ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନେ ଷଷ୍ଠୀ
୯. ଧର୍ମସ୍ୟ ତତ୍ତ୍ଵଂ ନିହିତଂ ଗୁହାୟାମ୍ ।
ଉ- ଗୁହାୟାମ୍ = ଅଧିକରଣେ ସପ୍ତମୀ
୧୦. ଧର୍ମଜ୍ଞଃ ପଣ୍ଡିତଃ ଜ୍ଞେୟଃ ।
ଉ- ଧର୍ମଜ୍ଞଃ = ଉକ୍ତେ କର୍ମଣି ପ୍ରଥମା
୧୧. ଅହନ୍ୟହନି ଭୃତାନି ଗଚ୍ଛନ୍ତାହି ଯମାକୟମ୍ ।
ଉ- ଭୃତାନି = କର୍ତ୍ତ୍ରି ପ୍ରଥମା
୧୨. ମାସର୍ତ୍ତୁଦର୍ବା ପରିଘଟନେନ ।
ଉ- ପରିଘଟନେନ = କରଣେ ତୃତୀୟା
୧୩. ସ ବାରିଚର ! ମୋଦତେ ।
ଉ- ବାରିଚର = ସମ୍ବୋଧନେ ପ୍ରଥମା

ସମାପ୍ତ

ଭୌତିକ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣମ୍

ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟାତ୍ ବିଗ୍ରହବାକ୍ୟ / ସମସ୍ତ ପଦ / ସମାପ୍ତ ନାମ ଚିହ୍ନ ଶୁଦ୍ଧ ଉତ୍ତର ଲିଖତ ।

- ୧. ସୃଷ୍ଟିକ୍ରମଃ (କର୍ମ ଧାରୟଃ, ବହୁବ୍ରାହିଃ, ଷଷ୍ଠୀ ତତ୍ପୁରୁଷ)
ଉ- ଷଷ୍ଠୀ ତତ୍ପୁରୁଷ
- ୨. ପ୍ରାଣିନାଂ ଜଗତ୍ ତସ୍ୟ (ପ୍ରାଣିଜଗତଃ, ପ୍ରାଣିଜଗତି, ପ୍ରାଣୀଜଗତଃ)
ଉ- ପ୍ରାଣିଜଗତଃ
- ୩. ବାୟୋଃ ମଣ୍ଡଳମ୍ (ସପ୍ତମୀ ତତ୍ପୁରୁଷ, କର୍ମଧାରୟଃ, ଷଷ୍ଠୀ ତତ୍ପୁରୁଷଃ)
ଉ-ଷଷ୍ଠୀ ତତ୍ପୁରୁଷଃ
- ୪. ପ୍ରାଣନାମ ବାୟୁଃ ତମ୍ (ପ୍ରାଣବାୟୁଃ, ପ୍ରାଣବାୟୁମ୍, ପ୍ରାଣନାମ ବାୟୁମ୍)
ଉ- ପ୍ରାଣବାୟୁମ୍
- ୫. ଶକ୍ତିହୀନା (ଶକ୍ତ୍ୟା ହୀନା, ଶକ୍ତୌ ହୀନା, ଶକ୍ତେଃ ହୀନା)
ଉ- ଶକ୍ତ୍ୟା ହୀନା
- ୬. ସୂର୍ଯ୍ୟ ରଶ୍ମିଭିଃ (ପଞ୍ଚମୀ ତତ୍ପୁରୁଷଃ, ଷଷ୍ଠୀ ତତ୍ପୁରୁଷଃ, ବହୁବ୍ରାହିଃ)
ଉ- ଷଷ୍ଠୀ ତତ୍ପୁରୁଷଃ
- ୭. ବର୍ଷାକାଳେ (ବର୍ଷାଣାଂ କାଳଃ ତସ୍ମିନ୍, ବର୍ଷାୟାଃ କାଳଃ ତସ୍ମିନ୍, ବର୍ଷାସୁ କାଳଃ ତସ୍ମିନ୍)
ଉ- ବର୍ଷାଣାଂ କାଳଃ ତସ୍ମିନ୍
- ୮. ଜଳ ଧାରାସୁ (କର୍ମଧାରୟଃ, ଷଷ୍ଠୀ ତତ୍ପୁରୁଷଃ, ପଞ୍ଚମୀ ତତ୍ପୁରୁଷଃ)
ଉ- ଷଷ୍ଠୀ ତତ୍ପୁରୁଷଃ
- ୯. ଅଶୁଦ୍ଧମ୍ (ନଞ୍ଜ୍ ତତ୍ପୁରୁଷଃ, ନିଷେଧାର୍ଥକ ବହୁବ୍ରାହିଃ, ଦ୍ଵିଗୁଃ)
ଉ- ନଞ୍ଜ୍ ତତ୍ପୁରୁଷଃ
- ୧୦. ବନଜାତଃ ଅଗ୍ନିଃ (ବନଜାଗ୍ନିଃ, ବନାଗ୍ନିଃ, ବନଜାତାଗ୍ନିଃ)
ଉ- ବନାଗ୍ନିଃ
- ୧୧. ମହାଭୃତାନି (ମହାନ୍ ଭୃତାନି, ମହତ୍ ଭୃତାନି, ମହାନ୍ତି ଭୃତାନି)
ଉ- ମହାନ୍ତି ଭୃତାନି

- ୧୨. ଘୃତଯୁକ୍ତାଃ (ଘୃତେନ ଯୁକ୍ତାଃ, ଘୃତାୟ ଯୁକ୍ତାଃ, ଘୃତେ ଯୁକ୍ତାଃ)
ଉ- ଘୃତେନ ଯୁକ୍ତାଃ

ସ୍ଵାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦଃ

- ୧. ସଂସାରଃ ଏବ ସାଗରଃ ତସ୍ମିନ୍ (ସଂସାର ସାଗରଃ, ସଂସାର ସାଗରେ, ସଂସାର ସାଗରାତ୍)
ଉ- ସଂସାର ସାଗରେ
- ୨. ରତ୍ନ ଗର୍ଭା (ଦ୍ଵୟଃ, କର୍ମଧାରୟଃ, ବହୁବ୍ରାହିଃ)
ଉ- ବହୁବ୍ରାହିଃ
- ୩. ଅନ୍ଧକାରାକ୍ଷନ୍ତେ (ଅନ୍ଧକାରୈଃ ଆକ୍ଷନ୍ତଂ ତସ୍ମିନ୍, ଅନ୍ଧକାରେ ଆକ୍ଷନ୍ତମ୍, ଅନ୍ଧକାରାଣାମ୍ ଆକ୍ଷନ୍ତଂ ତସ୍ମିନ୍)
ଉ- ଅନ୍ଧକାରୈଃ ଆକ୍ଷନ୍ତଂ ତସ୍ମିନ୍
- ୪. କଲ୍ୟାଣାର୍ଥମ୍ (କଲ୍ୟାଣସ୍ୟ ଇଦମ୍, କଲ୍ୟାଣାୟ ଇଦମ୍, କଲ୍ୟାଣ ହେତୋଃ)
ଉ- କଲ୍ୟାଣାୟ ଇଦମ୍
- ୫. ସାର୍ଥକଂ ନାମ ଯସ୍ୟ ସଃ (ସାର୍ଥକନାମ, ସାର୍ଥକନାମା, ସାର୍ଥକନାମ୍ନା)
ଉ- ସାର୍ଥକନାମା
- ୬. ସ୍ଵଭାବ ସରଳଃ (ଦ୍ଵିଗୁଃ, ତୃତୀୟା ତତ୍ପୁରୁଣ, ଦ୍ଵୟଃ)
ଉ- ତୃତୀୟା ତତ୍ପୁରୁଷଃ
- ୭. ଦୈବ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟଃ (ଦୈବେନ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟଃ, ଦୈବସ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟଃ, ଦୈବଃ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟଃ)
ଉ- ଦୈବେନ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟଃ
- ୮. ବେଲୁରନାମା ଗ୍ରାମଃ ତସ୍ମିନ୍ (ବେଲୁରଗ୍ରାମଃ, ବେଲୁରଗ୍ରାମେ, ବେଲୁରଗ୍ରାମମ୍)
ଉ- ବେଲୁରଗ୍ରାମେ
- ୯. ଈଶ୍ଵରାନ୍ତୁ ସନ୍ଧାନମ୍ (କର୍ମଧାରୟଃ, ଅବ୍ୟୟାଭାବଃ, ଷଷ୍ଠୀ ତତ୍ପୁରୁଷଃ)
ଉ- ଷଷ୍ଠୀ ତତ୍ପୁରୁଷଃ
- ୧୦. ଦିବ୍ୟଃପୁରୁଷଃ (ଦିବ୍ୟ ପୁରୁଷଃ, ଦିବସ୍ୟ ପୁରୁଷଃ, ଦିବ୍ୟେନ ପୁରୁଷଃ)
ଉ- ଦିବ୍ୟଃ ପୁରୁଷଃ
- ୧୧. ସ୍ଵସ୍ୟ ଜନନୀ ତସ୍ୟାଃ (ସ୍ଵଜନନୀ, ସ୍ଵଜନନ୍ୟାଃ, ସ୍ଵଜନନ୍ୟା)
ଉ- ସ୍ଵଜନନ୍ୟାଃ

୧୨. ଆଜୀବନମ୍ (ଆଜୀବନାତ୍, ଜୀବନଂ ଯାବତ୍, ଜୀବନସ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତମ୍)
ଉ- ଜୀବନଂ ଯାବତ୍
୧୩. କାଳଂ ଜୟତି ଇତି (କାଳଜୟଃ, କାଳଜୟା, କାଳଜୟମ୍)
ଉ- କାଳଜୟା
୧୪. ଈଶ୍ଵରବିଶ୍ଵାସୀ (ବହୁକ୍ରୀହିଃ, ଉପପଦ ତତ୍ପୁରୁଷଃ, ଦ୍ଵିଗୁଃ)
ଉ- ଉପପଦ ତତ୍ପୁରୁଷଃ

ଯୁଧିଷ୍ଠିର ଯଶ ସମାଦଃ

୧. ଅସାଧୁଃ (ନ ସାଧୁଃ, ନାସ୍ତି ସାଧୁଃ ଯତ୍, ନ ଏବ ସାଧୁଃ ଯସ୍ମିନ୍)
ଉ- ନ ସାଧୁଃ
୨. ଯମସ୍ୟ ଆଳୟଃ ତମ୍ (ଯମାଳୟେନ, ଯମାଳୟମ୍, ଯମାଳୟଃ)
ଉ- ଯମାଳୟମ୍
୩. ଧର୍ମଜ୍ଞଃ (ବହୁକ୍ରୀହିଃ, ଷଷ୍ଠୀ ତତ୍ପୁରୁଷଃ, କର୍ମଧାରୟଃ)
ଉ- ଷଷ୍ଠୀ ତତ୍ପୁରୁଷଃ
୪. ହୃତ୍ଵାପଃ (ହୃଦଃ ତାପଃ, ହୃଦି ତାପଃ, ହୃଦା ତାପଃ)
ଉ- ହୃଦଃ ତାପଃ
୫. ମହାନ୍ ଋଷୌ ଜନଶ୍ରେତି (ମହାଜନେନ, ମହାଜନମ୍, ମହାଜନଃ)
ଉ- ମହାଜନଃ
୬. ଅନୁଶୀ (କର୍ମଧାରୟଃ, ନଷ୍ଟ ତତ୍ପୁରୁଷଃ, ଦ୍ଵିଗୁଃ)
ଉ- ନଷ୍ଟ ତତ୍ପୁରୁଷଃ
୭. ସୂର୍ଯ୍ୟାଗ୍ନିନା (ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ଏବ ଅଗ୍ନିଃ ତେନ, ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ଅଗ୍ନିନା, ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ଅଗ୍ନିନା)
ଉ- ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ଏବ ଅଗ୍ନିଃ ତେନ
୮. ବାରିଚର (ଉପପଦ ତତ୍ପୁରୁଷଃ , ବହୁକ୍ରୀହିଃ, କର୍ମଧାରୟଃ)
ଉ- ଉପପଦ ତତ୍ପୁରୁଷଃ
୯. ଅପ୍ରତିଷ୍ଠଃ (ନ ବିଦ୍ୟତେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଯସ୍ୟ ସଃ, ନ ପ୍ରତିଷ୍ଠଃ, ନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା)
ଉ- ନ ବିଦ୍ୟତେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଯସ୍ୟ ସଃ
୧୦. ଅରାଜକମ୍ (ନଷ୍ଟ ତତ୍ପୁରୁଷଃ, ନିଷେଧାର୍ଥକ ବହୁକ୍ରୀହିଃ, ଦ୍ଵିଗୁଃ)
ଉ- ନିଷେଧାର୍ଥକ ବହୁକ୍ରୀହିଃ

୧୧. ନାସ୍ତି ଶ୍ରୋତ୍ରିୟଃ ଯସ୍ମିନ୍ ତତ୍ (ଅଶ୍ରୋତ୍ରିୟମ୍, ଅଶ୍ରୋତ୍ରିୟଃ, ନ ଶ୍ରୋତ୍ରିୟଃ)
ଉ- ଅଶ୍ରୋତ୍ରିୟମ୍
୧୨. ଅକାର୍ଯ୍ୟନିବର୍ତ୍ତନମ୍ (ପଞ୍ଚମୀ ତତ୍ପୁରୁଷଃ, କର୍ମଧାରୟଃ, ବହୁକ୍ରୀହିଃ)
ଉ- ପଞ୍ଚମୀ ତତ୍ପୁରୁଷଃ
୧୩. ନାସ୍ତି ଅନ୍ତଃ ଯସ୍ୟ ସଃ (ଅନନ୍ତ କଃ, ଅନନ୍ତକମ୍, ଅନନ୍ତସ୍ୟ)
ଉ- ଅନନ୍ତ କଃ
୧୪. ସଂସାର ହେତୁଃ (ସଂସାରସ୍ୟ ହେତୁଃ, ସଂସାରାୟ ହେତୁଃ, ସଂସାରଂ ହେତୁଃ)
ଉ- ସଂସାରସ୍ୟ ହେତୁଃ
୧୫. ନିର୍ଦ୍ଦୟଃ (କର୍ମଧାରୟଃ, ଅବ୍ୟୟୀଭାବଃ, ବିଷେଧାର୍ଥକ ବହୁକ୍ରୀହିଃ)
ଉ- ନିଷେଧାର୍ଥକ ବହୁକ୍ରୀହିଃ

ପ୍ରକୃତି ପ୍ରତ୍ୟୟ ନିରୂପଣମ୍

ଭୌତିକ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣମ୍

(ଶୁଦ୍ଧ ପ୍ରକୃତିଗତ ପ୍ରତ୍ୟୟଗତ ବା ଉତ୍ତର ଲିଖ୍ଵା) ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନାନି ପୂରୟତ (ଏକାକ ବିଶିଷ୍ଟମ୍)

୧. ପର୍ଯ୍ୟାବରଣମ୍ = ପରି + ଆ + _____ + ଲ୍ୟର୍ (ଉ- ବ୍)
୨. ନିଷନ୍ଦଃ = ନିସ୍ + ପଦ୍ + _____ (ଉ- ଣ)
୩. ବିକାସଃ = ବି + _____ + ଘଞ୍ (ଉ- କସ୍)
୪. ପରିବେଷଃ = ପରି + ବିଷ୍ + _____ (ଉ- ଘଞ୍)
୫. ସୃଷ୍ଟିଃ = ସୃଜ୍ + _____ (ଉ- ଣିନ୍)
୬. ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟାନି = ସମ୍ + _____ + ଣ (ଉ- ଶ୍ଳିଷ୍)
୭. ଉତ୍ପତ୍ତିଃ = ଉତ୍ + _____ + ଣିନ୍ (ଉ- ପଦ୍)
୮. ଗ୍ରହଣମ୍ = ଗ୍ରହ + _____ (ଉ- ଲ୍ୟର୍)
୯. ସଂସ୍କୃତିଃ = ସମ୍ + _____ + ଣିନ୍ (ଉ- କ୍)

୧୦. ଭୋଜନମ୍ = ଭୁଜ୍ + _____
(ଉ- ଲୁପ୍)
୧୧. ଗୃହୀତ୍ୱା = _____ + କ୍ତ୍ୱା
(ଉ- ଗ୍ରହ)
୧୨. ସୁରକ୍ଷିତମ୍ = ସୁ + ରକ୍ଷ + _____
(ଉ- କ୍ତ୍ୱା)
୧୩. ଛେଦନମ୍ = _____ + ଲୁପ୍
(ଉ- ଛିଦ୍)
୧୪. ପ୍ରତୃଷ୍ଣିତା = ପ୍ର + _____ + କ୍ତ୍ୱା (ଟାପ୍)
(ଉ- ଦୃଷ୍)
୧୫. ଶକ୍ତିଃ = _____ + କ୍ତିନ୍
(ଉ- ଶକ୍)
୧୬. ହୀନା = ହା + _____ + ଟାପ୍
(ଉ- କ୍ତ୍ୱା)
୧୭. ପ୍ରକୃତିଃ = ପ୍ର + କୃ + _____
(ଉ- କ୍ତିନ୍)
୧୮. ସଂରକ୍ଷଣମ୍ = ସମ୍ + ରକ୍ଷ + _____
(ଉ- ଲୁପ୍)
୧୯. ସଞ୍ଚିତମ୍ = ସମ୍ + _____ + କ୍ତ୍ୱା
(ଉ- ଚି)
୨୦. ଅନ୍ନମ୍ = _____ + କ୍ତ୍ୱା
(ଉ- ଅନ୍)
୨୧. ସୃଷ୍ଟମ୍ = ସୃଜ୍ + _____
(ଉ- କ୍ତ୍ୱା)
୨୨. ପ୍ରବହନ୍ତୀ = ପ୍ର + ବହ୍ + _____ (ଡାପ୍)
(ଉ- ଶତ୍)
୨୩. ନିହିତମ୍ = ନି + _____ + କ୍ତ୍ୱା
(ଉ- ଧା)
୨୪. ତ୍ୟାଗଃ = _____ + ଘଞ୍ଜ
(ଉ- ତ୍ୟଜ୍)
୨୫. ରୋଗଃ = ରୁଜ୍ + _____
(ଉ- ଘଞ୍ଜ)
୨୬. ଆଧାରଃ = ଆ + ଧୃ + _____
(ଉ- ଘଞ୍ଜ)
୨୭. ହାନିଃ = _____ + କ୍ତିନ୍
(ଉ- ହା)
୨୮. ବିନାଶଃ = ବି + _____ + ଘଞ୍ଜ
(ଉ- ନଶ୍)
୨୯. ରମଣୀୟା = ରମ୍ + _____ (ଟାପ୍)
(ଉ- ଅନୀୟ)

ସିଂହ ଶୃଗାଳ ଶିଶୁ କଥା

୩୦. ଭ୍ରମତଃ = ଭ୍ରମ୍ + _____
(ଉ- ଶତ୍)
୩୧. ପ୍ରାପ୍ତଃ = ପ୍ର + ଆପ୍ + _____
(ଉ- କ୍ତ୍ୱା)
୩୨. କୃତ୍ୱା = _____ + କ୍ତ୍ୱା
(ଉ- କୃ)
୩୩. ଅଭିହିତମ୍ = ଅଭି + _____ + କ୍ତ୍ୱା
(ଉ- ଧା)
୩୪. ଆନୀତମ୍ = ଆ + ନୀ + _____
(ଉ- କ୍ତ୍ୱା)
୩୫. ଭୋଜନମ୍ = _____ + ଲୁପ୍
(ଉ- ଭୁଜ୍)
୩୬. ମତ୍ୱା = _____ + କ୍ତ୍ୱା
(ଉ- ମନ୍)
୩୭. ତ୍ୟାଗଃ = ତ୍ୟଜ୍ + _____
(ଉ- ଘଞ୍ଜ)
୩୮. ହୀନଃ = _____ + କ୍ତ୍ୱା
(ଉ- ହା)
୩୯. ନଷ୍ଟଃ = _____ + କ୍ତ୍ୱା
(ଉ- ନଶ୍)
୪୦. ଉତ୍ତମଃ = ଉତ୍ + ପତ୍ + _____
(ଉ- କ୍ତ୍ୱା)
୪୧. ହତଃ = _____ + କ୍ତ୍ୱା
(ଉ- ହନ୍)
୪୨. ଅପସୃତ୍ୟ = ଅପ + ସ୍ପୃ + _____
(ଉ- ଲ୍ୟପ୍)

ସୁଶିଷ୍ୟଃ ଉପମନ୍ୟୁଃ

୪୩. ବୃତ୍ତିମ୍ = _____ + କ୍ତିନ୍
(ଉ- ବୃତ୍)
୪୪. ପ୍ରତିଷିଦ୍ଧଃ = ପ୍ରତି + ସିଧ୍ + _____
(ଉ- କ୍ତ୍ୱା)
୪୫. କୁପିତଃ = _____ + କ୍ତ୍ୱା
(ଉ- କୁପ୍)
୪୬. ଉପସ୍ଥାୟ = ଉପ + ସ୍ଥା + _____
(ଉ- ଲ୍ୟପ୍)
୪୭. ଲବ୍ଧଃ = _____ + କ୍ତ୍ୱା
(ଉ- ଲଭ୍)

ସ୍ଵାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦଃ

୪୮. ଆହ୍ନୟଃ = ଆ + ହ୍ନ + _____
(ଉ- ଳ)
୪୯. ଆହୂତବତୀ = ଆ + ହ୍ୱେ + _____ +
ତୀୟ (ଉ- ଳବତୁ)
୫୦. ନିଧାତୁମ୍ = ନି + _____ + ତୁମ୍
(ଉ- ଧା)
୫୧. ଦତ୍ତା = _____ + କ୍ତା
(ଉ- ଦା)
୫୨. ଉଦ୍‌ବୃଦ୍ଧଃ = ଉଦ୍ + ବୃଧ୍ + _____
(ଉ- ଳ)
୫୩. ପ୍ରତିଷ୍ଠିତା = ପ୍ରତି + _____ + ଳ + ଗାମ୍
(ଉ- ସ୍ଥା)
୫୪. କୃତ୍ୱା = କୃ = _____
(ଉ- କ୍ତା)

ଶିଶୁ ବାସୁଲ୍ୟମ୍

୫୫. ଭୀତଃ = ଭୀ + _____
(ଉ- ଳ)
୫୬. ବିଲୋକ୍ୟ = ବି + _____ + ଲ୍ୟମ୍
(ଉ- ଲୋକ)
୫୭. ସ୍ଥାନମ୍ = ସ୍ଥା + _____
(ଉ- ଲ୍ୟମ୍)
୫୮. ପ୍ରାପ୍ତବ୍ୟମ୍ = ପ୍ର + ଆପ୍ + _____
(ଉ- ତବ୍ୟ)
୫୯. ପ୍ରସୂତା = ପ୍ର + _____ + ଳ + ଗାମ୍
(ଉ- ସ୍ତ)
୬୦. ପରିଭ୍ରଷ୍ଟମ୍ = ପରି + _____ + ଳ
(ଉ- ଭ୍ରଷ୍ଟ)
୬୧. ଗୃହୀତମ୍ = _____ + ଳ
(ଉ- ଗ୍ରହ)
୬୨. ପ୍ରତିଷିଦ୍ଧାଃ = ପ୍ରତି + _____ + ଳ
(ଉ- ସିଧ)
୬୩. ଦତ୍ତା = ଦା + _____ + ଗାମ୍
(ଉ- ଳ)
୬୪. ଭୃତ୍ୱା = ଭୃ + _____
(ଉ- କ୍ତା)
୬୫. ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣମ୍ = ସମ୍ + ପୂର୍ + _____
(ଉ- ଳ)

ସୀତାୟାଃ ବନଗମନମ୍

୬୬. ସୁବିଭୂଷିତମ୍ = ସୁ + ବି + _____ + ଳ
(ଉ- ଭୂଷ)
୬୭. ସମୁଦ୍‌ପତ୍ୟ = ସମ୍ + ଉଦ୍ + ପତ୍ + _____
(ଉ- ଲ୍ୟମ୍)
୬୮. ଶୋକମ୍ = _____ + ଘଞ୍ଜ
(ଉ- ଶୂର)
୬୯. ଦୃଷ୍ଟା = ଦୃଶ୍ + _____
(ଉ- କ୍ତା)
୭୦. ସୋତୁମ୍ = _____ + ତୁମ୍
(ଉ- ସହ)
୭୧. ପ୍ରସ୍ଵିନ୍ନମ୍ = ପ୍ର + _____ + ଳ
(ଉ- ସ୍ଵିନ୍)
୭୨. ଅଭିଷେକଃ = ଅଭି + _____ + ଘଞ୍ଜ
(ଉ- ସିର)
୭୩. ବିଳପତୀମ୍ = ବି + ଲପ୍ + _____ + ତୀୟ
(ଉ- ଶତ୍)
୭୪. ଦତ୍ତୋ = _____ + ଳ
(ଉ- ଦା)
୭୫. ବସ୍ତବ୍ୟମ୍ = ବସ୍ + _____
(ଉ- ତବ୍ୟ)
୭୬. ସଂକ୍ଳୁଦ୍ଧା = ସମ୍ + କ୍ଳୁଧ୍ + _____
(ଉ- ଳ)
୭୭. ଭୃଞ୍ଜାନାଃ = _____ + ଶାନର୍
(ଉ- ଭୃଞ୍ଜ)
୭୮. ନେତୁମ୍ = _____ + ତୁମ୍
(ଉ- ନୀ)
୭୯. ବସତଃ = ବସ୍ + _____
(ଉ- ଶତ୍)
୮୦. ଉପବାସଃ = ଉପ୍ + ବସ୍ + _____
(ଉ- ଘଞ୍ଜ)
୮୧. ବିମୃଶନ୍ = ବି + _____ + ଶତ୍
(ଉ- ମୃଶ)
୮୨. ଦୋଷାଃ = _____ + ଘଞ୍ଜ
(ଉ- ଦୁଷ)
୮୩. ବିୟୋଗେନ = ବି + _____ + ଘଞ୍ଜ
(ଉ- ଯୁଜ୍)
୮୪. ତ୍ୟକ୍ତବ୍ୟମ୍ = _____ + ତବ୍ୟ
(ଉ- ତ୍ୟକ୍)

୮୫. ଆଦିଷ୍ଠା = ଆ + ଦିଶ୍ + _____
(ଉ- ଳ)

୮୬. ଶୁଭା = _____ + ଳ୍ଭା
(ଉ- ଶୁ)

୮୭. ପରିଷ୍ଠ୍ୟ = ପରି + _____ + ଲ୍ୟପ୍
(ଉ- ସ୍ଠ)

ଅନ୍ୟ କେତେକ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର

୮୮. ମତ୍ତା = ମନ୍ + _____
(ଉ- ଳ୍ଭା)

୮୯. ଉତ୍ତା = _____ + ଳ୍ଭା
(ଉ- ବର)

୯୦. ହତ୍ତା = ହନ୍ + _____
(ଉ- ଳ୍ଭା)

୯୧. ପଠିତ୍ତା = _____ + ଳ୍ଭା
(ଉ- ପଠ)

୯୨. ପରତ୍ୟଜ୍ୟ = ପରି + ତ୍ୟଜ୍ + _____
(ଉ- ଲ୍ୟପ୍)

୯୩. ଆକର୍ଷ୍ୟ = ଆ + _____ + ଲ୍ୟପ୍
(ଉ- କର୍ଷ୍)

୯୪. ନିଶମ୍ୟ = ନି + ଶମ୍ + _____
(ଉ- ଲ୍ୟପ୍)

୯୫. ପ୍ରାପ୍ୟ = ପ୍ର + _____ + ଲ୍ୟପ୍
(ଉ- ଆପ୍)

୯୬. ଆଗମ୍ୟ = ଆ + ଗମ୍ + _____
(ଉ- ଲ୍ୟପ୍)

୯୭. ତ୍ରାତୁମ୍ = ତ୍ରେ + _____
(ଉ- ତୁମ୍)

୯୮. ଛେତୁମ୍ = _____ + ତୁମ୍
(ଉ- ଛିତ୍)

୯୯. କର୍ତ୍ତୁମ୍ = _____ + ତୁମ୍
(ଉ- କୃ)

୧୦୦. ଗଚ୍ଛନ୍ = ଗମ୍ + _____
(ଉ- ଶତ୍)

୧୦୧. କୁର୍ବତୀ = _____ + ଶତ୍ + ଡୀପ୍
(ଉ- କୃ)

୧୦୨. ଜୀବତ୍ = _____ + ଶତ୍
(ଉ- ଜୀବ୍)

୧୦୩. ବେପମାନା = _____ + ଶାନର୍ + ଟାପ୍
(ଉ- ବେପ୍)

୧୦୪. ବର୍ତ୍ତମାନଃ = ବୃତ୍ + _____
(ଉ- ଶାନର୍)

୧୦୫. ଦର୍ଶନମ୍ = ଦୃଶ୍ + _____
(ଉ- ଲ୍ୟପ୍)

୧୦୬. ପିଧାନମ୍ = ଅପି + _____ + ଲ୍ୟପ୍
(ଉ- ଧା)

୧୦୭. ଶୟନମ୍ = _____ + ଲ୍ୟପ୍
(ଉ- ଶୀ)

୧୦୮. ବେଦଃ = ବିଦ୍ + _____
(ଉ- ଘଞ୍)

୧୦୯. ନମସ୍କାରଃ = ନମସ୍ + _____ + ଘଞ୍
(ଉ- କୃ)

୧୧୦. ସଂସ୍କାରଃ = ସମ୍ + କୃ + _____
(ଉ- ଘଞ୍)

୧୧୧. ଶାନ୍ତିଃ = _____ + ଛିନ୍
(ଉ- ଶମ୍)

୧୧୨. ସଂସ୍କୃତିଃ = ସମ୍ + କୃ + _____
(ଉ- ଛିନ୍)

୧୧୩. ସୁରଶୀୟମ୍ = _____ + ଅନୀୟ
(ଉ- ସୁ)

୧୧୪. ପ୍ରାପ୍ତବ୍ୟମ୍ = ପ୍ର + _____ + ତବ୍ୟ
(ଉ- ଆପ୍)

୧୧୫. ସ୍ଥାତବ୍ୟଃ = ସ୍ଥା + _____
(ଉ- ତବ୍ୟ)

ସନ୍ଧିବିଚ୍ଛେଦ ଦୂରୁତ

ଭୌତିକ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣମ୍

୧. ପର୍ଯ୍ୟାବରଣମ୍ = _____
(ଉ- ପରି + ଆବରଣମ୍)

୨. ଜଳାଜଳମ୍ = _____
(ଉ- ଜଳାତ୍ + ଜଳମ୍)

୩. ତଜ୍ଜଳମ୍ = _____
(ଉ- ତତ୍ + ଜଳମ୍)

୪. ଏକସ୍ୟାପି = _____
(ଉ- ଏକସ୍ୟ + ଅପି)

୫. ରସ ଉତ୍ୟତେ = _____
(ଉ- ରସଃ + ଉତ୍ୟତେ)

୬. ଆୟୁରାରୋଗ୍ୟମୟମ୍ = _____
(ଉ- ଆୟୁଃ + ଆରୋଗ୍ୟମୟମ୍)

୭. ଅଜ୍ଞାନମୂଳ = _____
(ଉ- ଅଜ୍ଞାନ + ଅମୂଳ)
୮. ଦୈଧର୍ମ୍ୟ = _____
(ଉ- ଦୈଧର୍ମ୍ୟ + ନ୍ୟ)
୯. ଶାନ୍ତିରେଧି = _____
(ଉ- ଶାନ୍ତି + ଏଧି)
୧୦. ସସର୍ଜାଦୌ = _____
(ଉ- ସସର୍ଜ + ଆଦୌ)
୧୧. ତଦାବରଣସ୍ୟ = _____
(ଉ- ତଦ + ଆବରଣସ୍ୟ)
୧୨. ସୃଷ୍ଟିରିୟମ୍ = _____
(ଉ- ସୃଷ୍ଟି + ଇୟମ୍)
୧୩. ଶାନ୍ତିରେବ = _____
(ଉ- ଶାନ୍ତି + ଏବ)
୧୪. ସଞ୍ଚରକ୍ତି = _____
(ଉ- ସମ୍ + ଚରକ୍ତି)
୧୫. ନିହିତମସ୍ତ୍ରି = _____
(ଉ- ନିହିତମ୍ + ଅସ୍ତ୍ରି)
୧୬. ସର୍ବମଶୁଦ୍ଧମ୍ = _____
(ଉ- ସର୍ବମ୍ + ଅଶୁଦ୍ଧମ୍)
୧୭. ଯଜ୍ଞାଗ୍ନିଃ = _____
(ଉ- ଯଜ୍ଞ + ଅଗ୍ନିଃ)
୧୮. ଯସ୍ୟାର୍ଥଃ = _____
(ଉ- ଯସ୍ୟ + ଅର୍ଥଃ)
୧୯. ପରିବେଷସ୍ତୁ = _____
(ଉ- ପରିବେଷ୍ୟ + ତୁ)
୨୦. ଗାର୍ହପତ୍ୟାଗ୍ନିଃ = _____
(ଉ- ଗାର୍ହପତ୍ୟ + ଅଗ୍ନିଃ)

ସ୍ଥାନୀ ବିବେକାନନ୍ଦଃ

୧. ପୁନରମରଧାମ୍ = _____
(ଉ- ପୁନଃ + ଅମରଧାମ୍)
୨. ପ୍ରତ୍ୟାଗଚ୍ଛକ୍ତି = _____
(ଉ- ପ୍ରତି + ଆଗଚ୍ଛକ୍ତି)
୩. କୂଳମାନେତୁମ୍ = _____
(ଉ- କୂଳମ୍ + ଆନେତୁମ୍)
୪. ଚିରାଦେବ = _____
(ଉ- ଚିରାତ୍ + ଏବ)
୫. ପ୍ରତୀକ୍ଷିତଃ = _____
(ଉ- ପ୍ରତି + ଇକ୍ଷିତଃ)

୬. ଅତୀବ = _____
(ଉ- ଅତି + ଇବ)
୭. ସତତମଚେଷ୍ଟତ = _____
(ଉ- ସତତମ୍ + ଅଚେଷ୍ଟତ)
୮. ଉତ୍ତମୋ ମାନବଃ = _____
(ଉ- ଉତ୍ତମଃ + ମାନବଃ)
୯. ମାତୁରୁପଦେଶମ୍ = _____
(ଉ- ମାତୁଃ + ଉପଦେଶମ୍)
୧୦. ତାମପି = _____
(ଉ- ତାମ୍ + ଅପି)
୧୧. ଅଦ୍ୟାପି = _____
(ଉ- ଅଦ୍ୟ + ଅପି)
୧୨. ସେବାମାରଜତ = _____
(ଉ- ସେବାମ୍ + ଆରଜତ)
୧୩. ପ୍ରତିକୂଳାବସ୍ଥାସୁ = _____
(ଉ- ପ୍ରତିକୂଳ + ଅବସ୍ଥାସୁ)
୧୪. ଭଗିନ୍ୟଶ୍ଚ = _____
(ଉ- ଭଗିନ୍ୟଃ + ଚ)
୧୫. ବସୁଧୈବ = _____
(ଉ- ବସୁଧା + ଏବ)
୧୬. ସକୃଦେବ = _____
(ଉ- ସକୃତ୍ + ଏବ)
୧୭. ଯୋଗଜନ୍ମ ନସ୍ତସ୍ୟ = _____
(ଉ- ଯୋଗଜନ୍ମନଃ + ତସ୍ୟ)
୧୮. ଗଙ୍ଗୋବ = _____
(ଉ- ଗଙ୍ଗା + ଇବ)
୧୯. ସତ୍ୟମିଦମ୍ = _____
(ଉ- ସତ୍ୟମ୍ + ଇଦମ୍)
୨୦. ମେଧାବିନସ୍ତସ୍ୟ = _____
(ଉ- ମେଧାବିନଃ + ତସ୍ୟ)
୨୧. କଲ୍ୟାଣାର୍ଥମ୍ = _____
(ଉ- କଲ୍ୟାଣ + ଅର୍ଥମ୍)

ଯୁଧିଷ୍ଠିର ଯଶ ସମ୍ବାଦଃ

୧. ଅହନ୍ୟହନି = _____
(ଉ- ଅହନି + ଅହନି)
୨. ନୈକଃ = _____
(ଉ- ନ + ଏକଃ)
୩. ପଚତାତି = _____
(ଉ- ପଚତି + ଇତି)

୪. ସାଧୁରସାଧୁଃ = _____
(ଉ- ସାଧୁଃ + ଅସାଧୁଃ)
୫. ମାସତୁଃ = _____
(ଉ- ମାସ + ରତୁଃ)
୬. ହୃତାପଃ = _____
(ଉ- ହୃତ୍ + ତାପଃ)
୭. ଜୀବିତୁମିଛୁଃ = _____
(ଉ- ଜୀବିତୁମ୍ + ଇଛୁଃ)
୮. ପ୍ରୋକ୍ତମ୍ = _____
(ଉ- ପ୍ର + ଉକ୍ତମ୍)
୯. ପ୍ରୋତ୍ୟତେ = _____
(ଉ- ପ୍ର + ଉତ୍ୟତେ)
୧୦. ସୁଶୈଷିତୁମ୍ = _____
(ଉ- ସୁଶ + ଶୈଷିତୁମ୍)
୧୧. ବ୍ୟାଧୁରନତ୍ତକଃ = _____
(ଉ- ବ୍ୟାଧୁଃ + ଅନତ୍ତକଃ)
୧୨. ନାସ୍ତିକଃ = _____
(ଉ- ନ + ଆସ୍ତିକଃ)
୧୩. କିମାଶ୍ଚ ଯ୍ୟମ୍ = _____
(ଉ- କିମ୍ + ଆଶ୍ଚ ଯ୍ୟମ୍)
୧୪. ମୁନିର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ = _____
(ଉ- ମୁନିଃ + ଯସ୍ୟ)
୧୫. ସୂର୍ଯ୍ୟାଗ୍ନିନା = _____
(ଉ- ସୂର୍ଯ୍ୟ + ଅଗ୍ନିନା)
୧୬. ପଞ୍ଚମେକହନି = _____
(ଉ- ପଞ୍ଚମେ + ଅହନି)
୧୭. ଯୋଗୁହେ = _____
(ଉ- ଯଃ + ଗୁହେ)
୧୮. ଋପ୍ରବାସୀ = _____
(ଉ- ଋ + ଅପ୍ରବାସୀ)
୧୯. କିଂଷିନ୍ମିତ୍ରମ୍ = _____
(ଉ- କିଂଷିତ୍ + ମିତ୍ରମ୍)
୨୦. ରାଷ୍ଟ୍ରମରାଜକମ୍ = _____
(ଉ- ରାଷ୍ଟ୍ରମ୍ + ଅରାଜକମ୍)
୨୧. ଦମଶ୍ଚ = _____
(ଉ- ଦମଃ + ଚ)

ସନ୍ଧିବିଧାନ କୁରୁତ ଭୌତିକ ପର୍ଯ୍ୟାବରଣମ୍

୧. ପରିବେଷଃ + ତୁ = _____
(ଉ- ପରିବେଷତୁ)
୨. ଯସ୍ୟ + ଅର୍ଥଃ = _____
(ଉ- ଯସ୍ୟାର୍ଥଃ)
୩. ତତ୍ + ଭବତି = _____
(ଉ- ତଦ୍ଭବତି)
୪. ଯତ୍ + ଜଳମ୍ = _____
(ଉ- ଯଜଳମ୍)
୫. ନିହିତମ୍ + ଅସ୍ତ୍ରୀ = _____
(ଉ- ନିହିତମସ୍ତ୍ରୀ)
୬. ଅତି + ଅଧିକମ୍ = _____
(ଉ- ଅତିଅଧିକମ୍)
୭. ସର୍ବମ୍ + ଅଶୁଭମ୍ = _____
(ଉ- ସର୍ବମଶୁଭମ୍)
୮. ବଡ଼ବା + ଅଗ୍ନିଃ = _____
(ଉ- ବଡ଼ବାଗ୍ନିଃ)
୯. ଏକସ୍ୟ + ଅପି = _____
(ଉ- ଏକସ୍ୟାପି)
୧୦. ସୃଷ୍ଟିଃ + ଇୟମ୍ = _____
(ଉ- ସୃଷ୍ଟିରିୟମ୍)
୧୧. ବୀଜମ୍ + ଅବାସୁଜତ୍ = _____
(ଉ- ବୀଜମବାସୁଜତ୍)
୧୨. ତେଜଃ + ରୂପଃ = _____
(ଉ- ତେଜୋରୂପଃ)
୧୩. ଶାନ୍ତିଃ + ଏଧି = _____
(ଉ- ଶାନ୍ତିରେଧି)
୧୪. ପରି + ଆବରଣସ୍ୟ = _____
(ଉ- ପର୍ଯ୍ୟାବରଣସ୍ୟ)
୧୫. ଦୈଃ + ନଃ = _____
(ଉ- ଦୈଧାନଃ)
୧୬. ତତ୍ + ଆବରଣସ୍ୟ = _____
(ଉ- ତଦାବରଣସ୍ୟ)
୧୭. ସଂକଟ + ଆପନ୍ନମ୍ = _____
(ଉ- ସଂକଟାପନ୍ନମ୍)
୧୮. ନିସ୍ + ପନ୍ନମ୍ = _____
(ଉ- ନିଷ୍ପନ୍ନମ୍)

୧୯. ଜଳାତ୍ + ଜଳମ୍ = _____
(ଉ- ଜଳାଜଳମ୍)

୨୦. ଯଜ୍ଞ + ଅଗ୍ନିଃ = _____
(ଉ- ଯଜ୍ଞାଗ୍ନିଃ)

ସ୍ଵାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦଃ

୧. ମାତୁଃ + ଉପଦେଶମ୍ = _____
(ଉ- ମାତୁରୁପଦେଶମ୍)

୨. କଲ୍ୟାଣ + ଅର୍ଥମ୍ = _____
(ଉ- କଲ୍ୟାଣାର୍ଥମ୍)

୩. ପବିତ୍ରଃ + ଭବ = _____
(ଉ- ପବିତ୍ରୋଭବ)

୪. ଦୃଷ୍ଟବାନ୍ + ଅସ୍ମି = _____
(ଉ- ଦୃଷ୍ଟବାନସ୍ମି)

୫. ଉତ୍ତରେଣ + ଏବ = _____
(ଉ- ଉତ୍ତରେଣୈବ)

୬. ତମ୍ + ଏବ = _____
(ଉ- ତମେବ)

୭. ସତ୍ୟମ୍ + ଇଦମ୍ = _____
(ଉ- ସତ୍ୟମିଦମ୍)

୮. ବସୁଧା + ଏବ = _____
(ଉ- ବସୁଧୈବ)

୯. ଅଦ୍ୟ + ଅପି = _____
(ଉ- ଅଦ୍ୟାପି)

୧୦. ଉତ୍ + କ୍ଵଳମ୍ = _____
(ଉ- ଉକ୍ଵଳମ୍)

୧୧. ସଃ + ଅପି = _____
(ଉ- ସୋକପି)

୧୨. ବିକାସଃ + ଚ = _____
(ଉ- ବିକାସଃ)

୧୩. ଯଥା + ଅର୍ଥମ୍ = _____
(ଉ- ଯଥାର୍ଥମ୍)

୧୪. ଭଗିନ୍ୟଃ + ଚ = _____
(ଉ- ଭଗିନ୍ୟଃ)

୧୫. ସାହାଯ୍ୟ + ଅର୍ଥମ୍ = _____
(ଉ- ସାହାଯ୍ୟାର୍ଥମ୍)

୧୬. ସ୍ତୁତ୍ + ଆକାଶେ = _____
(ଉ- ସ୍ତୁତାକାଶେ)

୧୭. ଅଦ୍ୟ + ଅବଧୁ = _____
(ଉ- ଅଦ୍ୟାବଧୁ)

୧୮. ଗଙ୍ଗା + ଭବ = _____
(ଉ- ଗଙ୍ଗୋବ)

୧୯. ଚ + ଅସ୍ୟ = _____
(ଉ- ଚ୍ଵସ୍ୟ)

୨୦. ପ୍ରତି + ଇକ୍ଷିତଃ = _____
(ଉ- ପ୍ରତୀକ୍ଷିତଃ)

୨୧. ତିରାତ୍ + ଏବ = _____
(ଉ- ତିରାଦେବ)

ମୁଧୁର୍ଣ୍ଣର ଯଶ ସମାଦଃ

୧. ରାତ୍ରିନ୍ଦିବ + ଇନ୍ଦନେନ = _____
(ଉ- ରାତ୍ରିନ୍ଦିବେନ୍ଦନେନ)

୨. ବ୍ୟାଧୁଃ + ଅନନ୍ତକଃ = _____
(ଉ- ବ୍ୟାଧୁରନନ୍ତକଃ)

୩. ପ୍ର + ଉକ୍ତା = _____
(ଉ- ପ୍ରୋକ୍ତା)

୪. ସୁଖ + ଏଷିତ୍ସମ୍ = _____
(ଉ- ସୁଖୈଷିତ୍ସମ୍)

୫. କଃ + ଚ = _____
(ଉ- କଃ)

୬. ଶମଃ + ଚ = _____
(ଉ- ଶମଃ)

୭. ଦୁଃ + କୟଃ = _____
(ଉ- ଦୁର୍ଜୟଃ)

୮. ନ + ଏକଃ = _____
(ଉ- ନୈକଃ)

୯. ପ୍ର + ଉଚ୍ୟତେ = _____
(ଉ- ପ୍ରୋଚ୍ୟତେ)

୧୦. ମାସ + ରତୁଃ = _____
(ଉ- ମାସର୍ତୁଃ)

୧୧. ସାଧୁଃ + ଅସାଧୁଃ = _____
(ଉ- ସାଧୁରସାଧୁଃ)

୧୨. ସୂର୍ଯ୍ୟ + ଅଗ୍ନିନା = _____
(ଉ- ସୂର୍ଯ୍ୟାଗ୍ନିନା)

୧୩. ମୃତମ୍ + ଅଶ୍ରୋତ୍ରିୟମ୍ = _____
(ଉ- ମୃତମଶ୍ରୋତ୍ରିୟମ୍)

୧୪. ଚ + ଆର୍ଜବମ୍ = _____
(ଉ- ଚ୍ଵଜର୍ବମ୍)

୧୫. ମୁନିଃ + ଯସ୍ୟ = _____
(ଉ- ମୁନିର୍ଯସ୍ୟ)

୧୬. ଯଃ + ଗୃହେ = _____
(ଉ- ଯୋଗୁହେ)
୧୭. ଭିଷକ୍ + ମିତ୍ରମ୍ = _____
(ଉ- ଭିଷଜ୍ମିତ୍ରମ୍)
୧୮. କାଦୃଶଃ + ଚ = _____
(ଉ- କାଦୃଶଃ)
୧୯. ହୃତ୍ + ତାପଃ = _____
(ଉ- ହୃତାପଃ)
୨୦. ଚ + ଅପ୍ରବାସୀ = _____
(ଉ- ଚାପ୍ରବାସୀ)
୨୧. ତର୍କଃ + ଅପ୍ରତିଷ୍ଠଃ = _____
(ଉ- ତର୍କୋକପ୍ରତିଷ୍ଠଃ)

ଏକପଦୀକରଣମ୍

୧. ମହଦ୍ ବନମ୍ = _____ (ଉ- ମହାବନମ୍)
୨. ସମାନଃ ପତିଃ ଯସ୍ୟାଃ = _____
(ଉ- ସପତ୍ନୀ)
୩. ଏକଃ ପତିଃ ଯସ୍ୟାଃ = _____ (ଉ- ଏକପତ୍ନୀ)
୪. ବୀରଃ ପତିଃ ଯସ୍ୟାଃ = _____
(ଉ- ବୀରପତ୍ନୀ)
୫. ସତ୍ୟଂ ବଦତି ଯଃ = _____ (ଉ- ସତ୍ୟବାଦୀ)
୬. ନ ବିଗୁରଣୀୟା = _____
(ଉ- ଅବିଗୁରଣୀୟା)
୭. ଗମନଂ କୁର୍ବନ୍ = _____ (ଉ- ଗଚ୍ଛନ୍)
୮. ଗମନଂ କୃତ୍ୱା = _____ (ଉ- ଗତ୍ୱା)
୯. ଗମନଂ କର୍ତ୍ତୁମ୍ = _____ (ଉ- ଗଚ୍ଛୁମ୍)
୧୦. ଗମନଂ କୃତ୍ୱାନ୍ = _____ (ଉ- ଗତ୍ୱାନ୍)
୧୧. ଗମନଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟମ୍ = _____ (ଉ- ଗଚ୍ଚବ୍ୟମ୍)
୧୨. ପଠିତୁଂ ଯୋଗ୍ୟଃ = _____
(ଉ- ପଠିତବ୍ୟଃ / ପଠନୀୟଃ)
୧୩. ଦର୍ଶନଂ କର୍ତ୍ତୁମ୍ = _____ (ଉ- ଦ୍ରଷ୍ଟୁମ୍)
୧୪. ଦ୍ରଷ୍ଟୁମ୍ ଉଚିତମ୍ = _____
(ଉ- ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟମ୍ / ଦର୍ଶନୀୟମ୍)
୧୫. ଶତ୍ରୁଣଂ କୃତବତୀ = _____ (ଉ- ଶୁତବତୀ)
୧୬. ଦାତୁଂ ଯୋଗ୍ୟମ୍ = _____ (ଉ- ଦାତବ୍ୟମ୍)
୧୭. ଶ୍ରବଣାତ୍ ଅନନ୍ତରମ୍ = _____ (ଉ- ଶ୍ରୁତ୍ୱା)
୧୮. ଦର୍ଶନାତ୍ ପରମ୍ = _____ (ଉ- ଦୃଷ୍ଟ୍ୱା)
୧୯. ଆଗମନଂ କୃତ୍ୱା = _____
(ଉ- ଆଗମ୍ୟ / ଆଗତ୍ୟ)

୨୦. ଦାନଂ କୃତ୍ୱା = _____ (ଉ- ଦତ୍ତ୍ୱା)
୨୧. ଲଭତେ ଯା = _____ (ଉ- ଲଭମାନା)
୨୨. ପ୍ରଦାନାତ୍ ଅନନ୍ତରମ୍ = _____ (ଉ- ପ୍ରଦାୟ)
୨୩. ଦ୍ରଷ୍ଟୁଂ ଯୋଗ୍ୟା = _____
(ଉ- ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟା / ଦର୍ଶନୀୟା)
୨୪. ସେବାଂ କୁର୍ବନ୍ = _____ (ଉ- ସେବମାନଃ)
୨୫. ଦଦାତି ଯା = _____ (ଉ- ଦଦତୀ)
୨୬. ନ ନିବେଦ୍ୟ = _____ (ଉ- ଅନିବେଦ୍ୟ)
୨୭. ଅବଲୋକନାତ୍ ପରମ୍ = _____
(ଉ- ଅବଲୋକ୍ୟ)
୨୮. ଦାନଂ କୃତବତ୍ = _____ (ଉ- ଦତ୍ତବତ୍)
୨୯. ଦାନଂ କୁର୍ବତୀ = _____ (ଉ- ଦଦତୀ)
୩୦. ଭବିତୁଂ ଯୋଗ୍ୟଃ = _____ (ଉ- ଭବିତବ୍ୟଃ)
୩୧. ଶୟନଂ କୁର୍ବାଣଃ = _____ (ଉ- ଶୟାନଃ)
୩୨. ଶେତେ ଯା = _____ (ଉ- ଶୟାନା)
୩୩. ସହନଂ କର୍ତ୍ତୁମ୍ = _____ (ଉ- ସୋଚ୍ଛୁମ୍)
୩୪. ସଂଗ୍ରହାତ୍ ଅନନ୍ତରମ୍ = _____ (ଉ- ସଂଗୃହ୍ୟ)
୩୫. ଗ୍ରହଣଂ କୃତ୍ୱା = _____ (ଉ- ଗୃହୀତ୍ୱା)
୩୬. ବିଭେଦି ଯା = _____ (ଉ- ବିଭଦତୀ)
୩୭. ସ୍ମରଣଂ କୃତ୍ୱା = _____ (ଉ- ସ୍ମୃତ୍ୱା)
୩୮. ଛେଦନଂ କର୍ତ୍ତୁମ୍ = _____ (ଉ- ଛେଦୁମ୍)
୩୯. ପ୍ରବାସାତ୍ ପରମ୍ = _____ (ଉ- ପ୍ରୋଷ୍ୟ)
୪୦. ପଠନଂ କୁର୍ବତୀ = _____ (ଉ- ପଠନ୍ତୀ)
୪୧. ତ୍ୟାଗଂ କୃତ୍ୱା = _____ (ଉ- ତ୍ୟକ୍ତ୍ୱା)
୪୨. ଭୋଜନଂ କର୍ତ୍ତୁମ୍ = _____ (ଉ- ଭୋଜୁମ୍)
୪୩. ଜ୍ଞାତୁଂ ଯୋଗ୍ୟଃ = _____ (ଉ- ଜ୍ଞାତବ୍ୟଃ)
୪୪. ଆହ୍ୱାନଂ କୃତ୍ୱା = _____ (ଉ- ଆହୂୟ)
୪୫. ଉତ୍ଥାନାତ୍ ପରମ୍ = _____ (ଉ- ଉତ୍ଥାୟ)
୪୬. ଶୃଣୋତି ଯା = _____ (ଉ- ଶ୍ରୁଣ୍ଠତୀ)
୪୭. ପାନାତ୍ ପରମ୍ = _____ (ଉ- ପୀତ୍ୱା)
୪୮. ଲାଭଂ କୁର୍ବନ୍ = _____ (ଉ- ଲଭମାନଃ)
୪୯. ପ୍ରାପ୍ତୁଂ ଯୋଗ୍ୟମ୍ = _____ (ଉ- ପ୍ରାପ୍ତବ୍ୟମ୍)
୫୦. ପ୍ରବେଶଂ କର୍ତ୍ତୁମ୍ = _____ (ଉ- ପ୍ରବେଷୁମ୍)

ବାକ୍ୟ ରଚନା କୁତୁତ

ପ୍ରଥମା ବିଭକ୍ତି

୧. ଇତି - ଉକ୍ତଲେ ଖାରବେଳଃ ଇତି ରାଜା ଆସୀତ୍ ।
୨. ଏବ - ଧର୍ମଃ ଏବ ଧାର୍ମିକଂ ରକ୍ଷତି ।
୩. ନାମ - ଅହଂ ରାମଃ ନାମ ବାଳକଂ ଜାନାମି ।
୪. ଅପି - କ୍ଷୁଦ୍ରଃ ଅପି ନ ହେୟଃ ।

ଦ୍ଵିତୀୟା ବିଭକ୍ତି

- ୫. ଅଭିତଃ - ଗୃହମ୍ ଅଭିତଃ ଉଦ୍ୟାନମ୍ ଅସ୍ତ୍ରୀ ।
- ୬. ପରିତଃ - ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ପରିତଃ ପୃଥ୍ଵୀ ଭ୍ରମତି ।
- ୭. ଉଭୟତଃ - ମାର୍ଗମ୍ ଉଭୟତଃ ବୃକ୍ଷାଃ ସନ୍ତି ।
- ୮. ସର୍ବତଃ - ଐଷମଃ ଦେଶଂ ସର୍ବତଃ ଅନାବୃକ୍ଷିଃ ଭବତି ।
- ୯. ଅନୁ - ଅଗ୍ରଜମ୍ ଅନୁ ଗଚ୍ଛ ।
- ୧୦. ଯାବତ୍ - ନଦୀ ଯାବତ୍ ଗଚ୍ଛ ।
- ୧୧. ପ୍ରତି - ଦରିଦ୍ରଂ ପ୍ରତି ଦୟାଂ କୁରୁ ।
- ୧୨. ନିକଷା / ସମୟା - ଗ୍ରାମଂ ନିକଷା ନଦୀଂ ପ୍ରବହତି ।
- ୧୩. ରତେ / ବିନା / ଅନ୍ତରେଣ - ଜଳମ୍ ରତେ ଜୀବାଃ ନ ଜୀବନ୍ତି ।
- ୧୪. ଅନ୍ତରା - ସରୋବରମ୍ ଅନ୍ତରା ପଦ୍ମଂ ବିକଶତି ।
- ୧୫. ଉପର୍ଯ୍ୟପରି - ବୃକ୍ଷମ୍ ଉପର୍ଯ୍ୟପରି ଶାଖାଃ ସନ୍ତି ।
- ୧୬. ଅଧୋକଧଃ - ଭୂମିମ୍ ଅଧୋକଧଃ ଜଳମ୍ ଅସ୍ତି ।
- ୧୭. ଅଧୁଶେତେ - ଶିଶୁଃ ଶଯ୍ୟାମ୍ ଅଧୁଶେତେ ।
- ୧୮. ଅଧିଷ୍ଠତି - ଶିବଃ କୈଳାସମ୍ ଅଧିଷ୍ଠତି ।
- ୧୯. ଅଧାସ୍ତେ - ଅତିଥୁଃ ଆସନମ୍ ଅଧାସ୍ତେ ।
- ୨୦. ଅଭିନିବିଶତେ - ଛାତ୍ରଃ ପାଠମ୍ ଅଭିନିବିଶତେ
- ୨୧. ମାସମ୍ - ଅହଂ ମାସଂ ସାହିତ୍ୟଂ ପଠାମି ।
- ୨୨. ସଦୃଶମ୍ - ମୃଗଃ ସଦୃଶଂ ଧାବତି ।
- ୨୩. ନମସ୍କରୋତି - ଛାତ୍ରଃ ଶିକ୍ଷକଂ ନମସ୍କରୋତି ।

ତୃତୀୟା ବିଭକ୍ତି

- ୨୪. ସହ / ସାର୍ଦ୍ଧମ୍ / ସାକମ୍ / ସମମ୍ - ମିତ୍ରୈଃ ସହ ସୁବ୍ୟବହାରଂ କୁରୁତ ।
- ୨୫. ପ୍ରକୃତ୍ୟା - ଇକ୍ଷୁଃ ପ୍ରକୃତ୍ୟା ମଧୁରଃ ।
- ୨୬. ଆକୃତ୍ୟା - ଶିଶୁଃ ଆକୃତ୍ୟା ସୁନ୍ଦରଃ ।
- ୨୭. ଜାତ୍ୟା - ସାଲବେଗଃ ଜାତ୍ୟା ଯବନଃ ।
- ୨୮. ନାମ୍ନା - ଅହଂ ନାମ୍ନା କୁଶଳିନୀ ।
- ୨୯. ଗୋତ୍ରେଣ - ଅହଂ ଗୋତ୍ରେଣ କାଶ୍ୟପଃ ।
- ୩୦. ସୁଖେନ - ସରଳାଃ ଜନାଃ ସୁଖେନ ତିଷ୍ଠନ୍ତି ।
- ୩୧. ଦୁଃଖେନ- ଦୁଃଖାଃ ଜନାଃ ଦୁଃଖେନ ତିଷ୍ଠନ୍ତି ।
- ୩୨. ସ୍ଵେଚ୍ଛୟା - ମୃଗାଃ ବନେ ସ୍ଵେଚ୍ଛୟା ଚରନ୍ତି ।
- ୩୩. ଲୀଳୟା - ମସ୍ୟାଃ ଜଳେ ଲୀଳୟା ସନ୍ତରନ୍ତି ।
- ୩୪. ଯତ୍ନେନ - ଯତ୍ନେନ ରତ୍ନଂ ଲଭ୍ୟତେ ।
- ୩୫. କ୍ରମେଣ - ଛାତ୍ରାଃ କ୍ରମେଣ କର୍ମାଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି ।
- ୩୬. ଦୂରୟା - ଅଶ୍ଵଃ ଦୂରୟା ଧାବତି ।
- ୩୭. ସ୍ଵଭାବେନ - ବିବେକାନନ୍ଦଃ ସ୍ଵଭାବେନ ଦୟାଳୁଃ ଆସୀତ୍ ।

- ୩୮. ପ୍ରାୟେଣ - ସତ୍ୟସ୍ୟ ଫଳଂ ପ୍ରାୟେଣ ବିଳମ୍ବିତଂ ଭବତି ।
- ୩୯. ପ୍ରୟୋଜନମ୍ - କସ୍ୟ ବା ଧନେନ ନ ପ୍ରୟୋଜନମ୍ ।
- ୪୦. କିମ୍ - ବିବାଦେନ କିମ୍ ?
- ୪୧. ଅର୍ଥଃ - ମୂର୍ଖପୁତ୍ରେଣ କଃ ଅର୍ଥଃ ?
- ୪୨. ଭନଃ - ରାମଃ ଶ୍ୟାମାତ୍ ବଳେନ ଭନଃ ।
- ୪୩. ହୀନଃ / ରହିତଃ / ଶୂନ୍ୟଃ - ଜ୍ଞାନେନ ହୀନଃ ପଶୁନା ସମାନଃ ।
- ୪୪. ଅଳମ୍ - ବିବାଦେନ ଅଳମ୍ ।
- ୪୫. ପୂର୍ବଃ - ରାମଃ ଶ୍ୟାମାତ୍ ମାସେନ ପୂର୍ବଃ ।
- ୪୬. ଅବରଃ - ରାମଃ ଶ୍ୟାମାତ୍ ମାସେନ ଅବରଃ ।
- ୪୭. ମାସେନ - ଅହଂ ମାସେନ ଗଣିତମ୍ ଅପଠମ୍ ।
- ୪୮. ଚକ୍ଷୁଷା - ଅହଂ ଚକ୍ଷୁଷା କାଶଃ ।
- ୪୯. ବର୍ଷେଣ - ଗୃହଂ ବର୍ଷେଣ ନିର୍ମିତମ୍ ଅଭବତ୍ ।

ଚତୁର୍ଥୀ ବିଭକ୍ତି

- ୫୦. ଦଦାତି - ଦାତା ଦରିଦ୍ରାୟ ଧନଂ ଦଦାତି ।
- ୫୧. ଦଦତି - ଦାତାରଃ ଦରିଦ୍ରେଭ୍ୟଃ ଧନଂ ଦଦତି ।
- ୫୨. ଦେହି - କ୍ଷୁଧାର୍ତ୍ତାୟ ଖାଦ୍ୟଂ ଦେହି ।
- ୫୩. ରୋଚତେ / ସ୍ଵଦତେ - ମହ୍ୟଂ ଫଳଂ ରୋଚତେ ।
- ୫୪. ଧାରୟତି - ଦରିଦ୍ରଃ ଧନିକାୟ ଧନଂ ଧାରୟତି ।
- ୫୫. କୁଧତି - ପିତା କୁପୁତ୍ରାୟ କୁଧତି ।
- ୫୬. ଦୁହ୍ୟତି / ଈର୍ଷ୍ୟତି / ଅସୂୟତି - ଦୁର୍ଜନଃ ସଜନାୟ ଦୁହ୍ୟତି ।
- ୫୭. ନମଃ - ଗଣେଶାୟ ନମଃ ।
- ୫୮. ସ୍ଵସ୍ତି - ତୁଭ୍ୟଂ ସ୍ଵସ୍ତି ଭବତୁ ।
- ୫୯. ସ୍ଵାହା - ଅଗ୍ନୟେ ସ୍ଵାହା ।
- ୬୦. ସୂଧା - ପିତୃଭ୍ୟଃ ସ୍ଵଧା ।
- ୬୧. ଅଳମ୍ - ବିବାଦାୟ ଅଳମ୍ ।
- ୬୨. ବଷଟ୍ - ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ପୁଷ୍ପାଣି ବଷଟ୍ ।
- ୬୩. କଞ୍ଚତେ - ବିଦ୍ୟା ସମ୍ମାନାୟ କଞ୍ଚତେ ।
- ୬୪. ସ୍ଵହୟତି - ବାଳିକା ପୁଷ୍ପାୟ ସ୍ଵହୟତି ।
- ୬୫. ପ୍ରତିଶୃଣୋତି / ଆଶୃଣୋତି - ଶିକ୍ଷକଃ ଛାତ୍ରାୟ ପୁସ୍ତକଂ ପ୍ରତିଶୃଣୋତି ।
- ୬୬. ଅଭିକ୍ଳୁଧତି - ଦୁର୍ଜନଃ ସଜନମ୍ ଅଭିକ୍ଳୁଧତି ।

ପଞ୍ଚମୀ ବିଭକ୍ତି

- ୬୭. ଜାୟତେ - ପୁଷ୍ପାତ୍ ଫଳଂ ଜାୟତେ ।
- ୬୮. ଉତ୍ପଦ୍ୟତେ - ନବନୀତାତ୍ ଘୃତମ୍ ଉତ୍ପଦ୍ୟତେ ।
- ୬୯. ପ୍ରଭବତି - ଗଙ୍ଗା ହିମାଳୟାତ୍ ପ୍ରଭବତି ।
- ୭୦. କୁଗୁପ୍ସତେ - ସାଧୁଃ ପାପାତ୍ କୁଗୁପ୍ସତେ ।

- ୭୧. ବିରମତି - ଛାତ୍ରଃ ପଠନାତ୍ ବିରମତି ।
- ୭୨. ପ୍ରମାଦ୍ୟତି - ଛାତ୍ରଃ ପଠାନାତ୍ ପ୍ରମାଦ୍ୟତି ।
- ୭୩. ଲଜ୍ଜତେ - ବଧୂଃ ଶୁଶ୍ରୁରାତ୍ ଲଜ୍ଜତେ ।
- ୭୪. ବହିଃ - ଗ୍ରାମାତ୍ ବହିଃ ମନ୍ଦିରମ୍ ଅସ୍ତି ।
- ୭୫. ପୃଥକ୍ - ସୁବର୍ଣ୍ଣଂ ରୌପ୍ୟାତ୍ ପୃଥକ୍ ।
- ୭୬. ଆରାତ୍ - ଗ୍ରାମାତ୍ ଆରାତ୍ ନଦୀ ପ୍ରବହତି ।
- ୭୭. ଆରଭ୍ୟ / ପ୍ରଭୃତି - ବାଲ୍ୟାତ୍ ଆରଭ୍ୟ ବ୍ୟାୟାମ୍ କୁରୁ ।
- ୭୮. ପ୍ରାକ୍ / ପୂର୍ବମ୍ - ଶୟନାତ୍ ପ୍ରାକ୍ ହରିଂ ସ୍ମର ।
- ୭୯. ପରମ୍ / ଅନନ୍ତରମ୍ - ଭୋଜନାତ୍ ପରଂ ବିଶ୍ରାମଂ କୁରୁ ।
- ୮୦. ଉତ୍ତରା / ଉତ୍ତରାହି - ଭାରତବର୍ଷାତ୍ ଉତ୍ତରା ହିମାଳୟଃ ଅସ୍ତି ।
- ୮୧. ଦକ୍ଷିଣା / ଦକ୍ଷିଣାହି - ଭାରତବର୍ଷାତ୍ ଦକ୍ଷିଣା କନ୍ୟାକୁମାରୀ ।
- ୮୨. ନିଲାୟତେ - ଚୌରଃ ଆରକ୍ଷିଣଃ ନିଲାୟତେ ।

ଷଷ୍ଠୀ ବିଭକ୍ତି

- ୮୩. ଦ୍ଵିଃ - ଅହଂ ଦିବସସ୍ୟ ଦ୍ଵିଃ ଖାଦାମି ।
- ୮୪. ତ୍ରିଃ - ମୁନୟଃ ଦିବସସ୍ୟ ତ୍ରିଃ ସ୍ନାନଂ କୁର୍ବତି ।
- ୮୫. ଚତୁଃ - ଅହଂ ବର୍ଷସ୍ୟ ଚତୁଃ ପୁରାଂ ଗଚ୍ଛାମି ।
- ୮୬. ପଞ୍ଚକୃତ୍ଵଃ - ଶିଶୁଃ ଦିବସସ୍ୟ ପଞ୍ଚକୃତ୍ଵଃ ଖାଦତି ।
- ୮୭. ପୁରତଃ / ପୁରଃ / ପୁରସ୍ତାତ୍ - ମମ ପୁରତଃ ଉପବିଶ ।
- ୮୮. ଅଧଃ / ଅଧସ୍ତାତ୍ - ଭୃମେଃ ଅଧଃ ଜଳମ୍ ଅସ୍ତି ।
- ୮୯. ସମୀପେ / ଅନ୍ତକେ - ମମ ସମୀପେ ତ୍ଵଂ ତିଷ୍ଠ ।
- ୯୦. ସମୀପମ୍ / ଅନ୍ତକମ୍ - ମମ ସମୀପମ୍ ଆଗଚ୍ଛ ।
- ୯୧. କୃତେ - ମମ କୃତେ ଜଳମ୍ ଆନୟ ।
- ୯୨. ତୁଲ୍ୟଃ / ସଦୃଶଃ / ସମାନଃ / ସମଃ - କ୍ଷମାୟାଃ ତୁଲ୍ୟଃ ଗୁଣଃ ନାସ୍ତି ।
- ୯୩. ତୁଳା / ଉପମା - ତ୍ରିଭୁବନେ ରାମସ୍ୟ ତୁଳା ନାସ୍ତି ।
- ୯୪. ଦୁଷ୍ଟରମ୍ - ମୟା ଇଦଂ ଦୁଷ୍ଟରମ୍ ।
- ୯୫. ସୁକରମ୍ - ତ୍ଵୟା ଇଦଂ ସୁକରମ୍ ।
- ୯୬. ଘାତୁକଃ - ହରିଃ ଦୈତ୍ୟାନଂ ଘାତୁକଃ ।

ସପ୍ତମୀ ବିଭକ୍ତି

- ୯୭. ସ୍ଵହ୍ୟତି - ମାତା ପୁତ୍ରେ ସ୍ଵିହ୍ୟତି ।
- ୯୮. ବିଶ୍ଵସିତି - ପିତା କନ୍ୟାୟାଂ ବିଶ୍ଵସିତି ।
- ୯୯. ଭକ୍ତିଃ - ଗୁରୁଜନେଷୁ ଭକ୍ତିଃ କର୍ତ୍ତବ୍ୟା ।
- ୧୦୦. ସମ୍ଭାବ୍ୟତେ - କଥମ୍ ଏତତ୍ ତ୍ଵୟି ସମ୍ଭାବ୍ୟତେ ।
- ୧୦୧. କୁଶଳଃ / ଦକ୍ଷଃ / ନିପୁଣଃ / ପଦୁଃ - ବାଳକଃ ଗଣିତେ କୁଶଳଃ ।

ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକଗତଂ ବାକ୍ୟରଚନମ୍

- ୧୦୨. କର୍ତ୍ତବ୍ୟମ୍ - ମୟା ଇଦଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟମ୍ ।
- ୧୦୩. ଭ୍ରମନ୍ - ବାଳକଃ ମାର୍ଗେ ଭ୍ରମନ୍ ଅପତତ୍ ।
- ୧୦୪. କୁତ୍ - କୁତ୍ ତବ ଗୃହମ୍ ?
- ୧୦୫. ଶୁଦ୍ଧା - ମୂର୍ଖସ୍ୟ ବଚନଂ ଶୁଦ୍ଧା ସର୍ବେ ହସନ୍ତି ।
- ୧୦୬. ଦ୍ଵାମ୍ - ଅହଂ ଦ୍ଵାଂ ସମ୍ୟକ୍ ଜାନାମି ।
- ୧୦୭. ଅତୀବ - ପୁଷ୍ପମ୍ ଅତୀବ ସୁନ୍ଦରମ୍ ।
- ୧୦୮. ଗତ୍ଵା - ତ୍ଵଂ ଗୃହଂ ଗତ୍ଵା କିଂ କରିଷ୍ୟସି ?
- ୧୦୯. ଚିରାୟ - କୀର୍ତ୍ତିଃ ଚିରାୟ ତିଷ୍ଠତି ।
- ୧୧୦. ସକୃତ୍ - ଦିବସସ୍ୟ ସକୃତ୍ ଅପି ଇଶ୍ଵରଂ ସ୍ମର ।
- ୧୧୧. ପ୍ରଦାୟ - ରାଜା ଦରିଦ୍ରାୟ ଧନଂ ପ୍ରଦାୟ ଅଗଚ୍ଛତ୍ ।
- ୧୧୨. ପ୍ରଭୃତମ୍ - ସରୋବରେ ପ୍ରଭୃତଂ ଜଳମ୍ ଅସ୍ତି ।
- ୧୧୩. ସକାଶମ୍ - ମମ ସକାଶମ୍ ଆଗଚ୍ଛ ।
- ୧୧୪. ଗଣୟତି - ଆପଣିକଃ ମୁଦ୍ରାଃ ଗଣୟତି ।
- ୧୧୫. ଅୟି ! - ଅୟି ମାତଃ ! ମହ୍ୟଂ ଭୋଜନଂ ଦେହି ।
- ୧୧୬. ଇଦମ୍ - ଇଦଂ ଚିତ୍ରଂ ଶୋଭନମ୍ ଅସ୍ତି ।
- ୧୧୭. କିମର୍ଥମ୍ - ତ୍ଵଂ କିମର୍ଥମ୍ ଆଗଚ୍ଛସି ?
- ୧୧୮. ଏହି - ଅତ୍ତ ଏହି, ଚିତ୍ରଂ ପଶ୍ୟ ।
- ୧୧୯. ସହର୍ଷମ୍ - ଶିଶୁଃ ସହର୍ଷଂ ନୃତ୍ୟତି ।
- ୧୨୦. ହିୟା - ବାଳିକା ହିୟା କିଞ୍ଚିତ୍ ନବଦତି ।
- ୧୨୧. ମନ୍ଦମ୍ - ପବନଃ ମନ୍ଦଂ ବହତି ।
- ୧୨୨. ପ୍ରଣୟାତ୍ - ପ୍ରଣୟାତ୍ ବିଷମ୍ ଅପି ଅମୃତଂ ଭବତି ।

ଅନୁବାଦ ବିଭାଗଃ

ପାଞ୍ଚଟି ବାକ୍ୟର ସଂସ୍କୃତରେ ଅନୁବାଦ କରିବାକୁ ହେବ । ପ୍ରତି ବାକ୍ୟର ଶୁଦ୍ଧ ଅନୁବାଦ ପାଇଁ ଦୁଇ ନମ୍ବର ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ।

- ୨. ଜ୍ଞାନୀ ଲୋକ ସବୁଠାରେ ପୂଜା ପାଆନ୍ତି ।
ଉ- ବିଦ୍ଵାନ୍ ସର୍ବତ୍ର ପୂଜ୍ୟତେ ।
- ୨. ମୋର ସାନ ଭାଇ ମାସେ ହେଲା ଗୀତା ପଢୁଛି ।
ଉ- ମମ ଅନୁଜଃ (କନିଷ୍ଠ ଭ୍ରାତା) ମାସଂ ଗୀତାଂ ପଠତି ।

- ୩. ତୁମ୍ଭେମାନେ କାଲି କୁଆଡ଼େ ଯାଇଥିଲ ।
ଉ- ମୂୟଂ ହ୍ୟଃ କୁତ୍ର ଅଗଚ୍ଛତ (ଗତବନ୍ତଃ) ।
- ୪. ମୋନାଲିସା ଅମିକା ସହିତ ଖେଳୁ ନାହିଁ ।
ଉ- ମୋନାଲିସା ଅମିକୟା ସହ ନ କ୍ରୀଡ଼ତି ।
- ୫. ଏବର୍ଷ ଦେଶର ସବୁଆଡ଼େ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ହୋଇପାରେ ।
ଉ- ଏଷମଃ ଦେଶଂ ସର୍ବତଃ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷଂ ଭବେତ୍ ।
- ୬. ଗଛରୁ ଶୁଖିଲା ପତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ପଡୁଛି ।

- ଉ- ବୃକ୍ଷାତ୍ ଶୁଷ୍କ ପତ୍ରାଣି ପତନ୍ତି ।
୭. ମୋର ସାଙ୍ଗ କଟକରେ ରହୁଛି ।
ଉ- ମମ ମିତ୍ରଂ (ସଖା) କଟକେ ତିଷ୍ଠତି ।
୮. ଜେଜେ ବାପା ଯାହା କହନ୍ତି ତାହା କରନ୍ତି ।
ଉ- ପିତାମହଃ ଯତ୍ ବଦତି ତତ୍ କରୋତି ।
୯. ସୀତା ଓ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ରାମଙ୍କ ସହିତ ବଣକୁ ଯାଇଥିଲେ ।
ଉ- ସୀତା ଲକ୍ଷ୍ମଣଃ ଚ ରାମେଣ ସହ ବନମ୍ ଅଗଚ୍ଛତାମ୍ ।
୧୦. ବର୍ତ୍ତମାନ ମୋର ବାପା ଯାଜପୁରରେ ରହୁଛନ୍ତି ।
ଉ- ଅଧୁନା ମମ ପିତା ଯାଜପୁରେ ତିଷ୍ଠତି ।
୧୧. ଭକ୍ତମାନେ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ମନ୍ଦିରକୁ ଯିବା ଉଚିତ୍ ।
ଉ- ଭକ୍ତାଃ ସାନ୍ଧ୍ୟାକାଳେ ମନ୍ଦିରଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତୁଃ ।
୧୨. କ୍ଷମା ତୁଲ୍ୟ ଧର୍ମ ନାହିଁ ।
ଉ- କ୍ଷମୟା (କ୍ଷମାୟାଃ) ତୁଲ୍ୟଃ ଧର୍ମଃ ନାସ୍ତି ।
୧୩. ଚରିତ୍ର ବିନା ସଂସାରେ ସବୁ ଅସାର ।
ଉ- ଚରିତ୍ରଂ ବିନା ସଂସାରେ ସର୍ବମ୍ ଅସାରମ୍ ।
୧୪. ଆକାଶରେ ମେଘ ଦେଖୁ ମୟୂର ନାଚେ ।
ଉ- ଆକାଶେ ମେଘଂ ଦୃଷ୍ଟ୍ୱା ମୟୂରଃ ନୃତ୍ୟତି ।
୧୫. ନଦୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଯିବା ଉଚିତ୍ ।
ଉ- ନଦୀଂ ଯାବତ୍ ବନ୍ଧୁମ୍ ଅନୁସରେତ୍ (ଅନୁସରେଃ)
୧୬. ଛୋଟା ଲୋକଟି ମିଠା ଗୀତ ଗାଉଛି ।
ଉ- ପାଦେନ ଖଞ୍ଜଃ ଜନଃ ମଧୁରଂ ଗୀତଂ ଗାୟତି ।
୧୭. ଛାତ୍ରଟି ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ଛାତ୍ରାବାସରେ ରହୁଛି ।
ଉ- ଛାତ୍ରଃ ପଠନାୟ ଛାତ୍ରାବାସେ ତିଷ୍ଠତି ।
୧୮. ସେ ମିଛୁଟାରେ ଚାକର ଉପରେ ରାଗୁଛନ୍ତି ।
ଉ- ସଃ ବୃଥା ଭୃତ୍ୟାୟ କୁଧତି ।
୧୯. ହିମାଳୟରୁ ଗଙ୍ଗା ବାହାରିଛି ।
ଉ- ହିମାଳୟାତ୍ ଗଙ୍ଗା ପ୍ରଭବତି ।
୨୦. ରୋଗିକୁ ଔଷଧ ରୁଚୁନାହିଁ ।
ଉ- ରୁଗ୍ଣାୟ (ରୋଗିଣେ) ଔଷଧଂ ନ ରୋଚତେ ।
୨୧. ଏହିଠାରେ ସ୍ୱର୍ଗ ଏହିଠାରେ ହିଁ ନରକ ।
ଉ- ଅତ୍ର ସ୍ୱର୍ଗଃ ଅତ୍ର ଏବ ନରକଃ ।
୨୨. ପର୍ବତଟି କୋଣେଯାଏଁ ବ୍ୟାପି ରହିଛି ।
ଉ- ପର୍ବତଃ କ୍ରୋଶଂ ବ୍ୟାପୁଃ ଭବତି (ବ୍ୟାପ୍ନୋତି) ।
୨୩. ପରୋପକାର ପୁଣ୍ୟରେ ପରିଣତ ହୁଏ ।
ଉ- ପରୋପକାରଃ ପୁଣ୍ୟାୟ କଞ୍ଚତେ ।
୨୪. ଯୁଗେ ଯୁଗେ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ ହେଉ ।
ଉ- ପ୍ରତିଯୁଗଂ ପ୍ରଜାଭ୍ୟଃ ସ୍ୱସ୍ତି ଭବତୁ ।
୨୫. ଶିକାରୀ ଦାନ୍ତ ପାଇଁ ହାତୀକୁ ମାରେ ।

- ଉ- ବ୍ୟାଧଃ ଦନ୍ତଯୋଃ ଗଜଂ ହନ୍ତି ।
୨୬. ତୁମେ ଏହି ବାଟରେ ଯାଅନାହିଁ ।
ଉ- ତ୍ୱମ୍ ଅନେନ ମାର୍ଗେଣ ମା ଗଚ୍ଛ ।
୨୭. ପିଲାଟି ରାସ୍ତାରେ ଯାଉ ଯାଉ ପଡ଼ିଗଲା ।
ଉ- ବାଳକଃ ମାର୍ଗେ ଗଚ୍ଛନ୍ ଅପତତ୍ ।
୨୮. ହରିଣ କାହିଁକି ବାଘକୁ ଡରେ ?
ଉ- ହରିଣଃ (ମୃଗଃ) କଥଂ ବ୍ୟାଘ୍ରାତ୍ ବିଭେତି ?
୨୯. ଆମ ଘର ନିକଟରେ ଗୁଣ୍ଠ ଜମି ଅଛି ।
ଉ- ଅସ୍ମାକ୍ ଗୃହଂ ନିକଷା କୃଷିକ୍ଷେତ୍ରମ୍ ଅସ୍ତି ।
୩୦. ପ୍ରଭୁ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତି ।
ଉ- ପ୍ରଭୁଃ ବିପଦଃ (ସଂକଟାତ୍) ରକ୍ଷତି ।
୩୧. ହେ ଈଶ୍ୱର ! ମୋ ଉପରେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୁଅ ।
ଉ- ହେ ଈଶ୍ୱର ! ମୟି ପ୍ରସାଦ୍ (ପ୍ରସନ୍ନଃ ଭବ)
୩୨. ମାଆ ପୁଅକୁ ଚନ୍ଦ୍ର ଦେଖାଉଛି ।
ଉ- ମାତା ପୁତ୍ରାୟ ଚନ୍ଦ୍ରଂ ଦର୍ଶୟତି ।
୩୩. ଘରର ଦକ୍ଷିଣରେ ପୋଖରୀ ଅଛି ।
ଉ- ଗୃହାତ୍ ଦକ୍ଷିଣା (ଦକ୍ଷିଣାହି) ସରୋବରଃ ଅସ୍ତି ।
୩୪. ବିଦ୍ୟା ବିନା ଜୀବନର ମୂଲ୍ୟ ନଥାଏ ।
ଉ- ବିଦ୍ୟାଂ ବିନା ଜୀବନସ୍ୟ ମୂଲ୍ୟଂ ନାସ୍ତି ।
୩୫. ନଈରେ ନୌକା ଚାଲେ ।
ଉ- ନଦ୍ୟାଂ ନୌକା ଚଳତି ।
୩୬. ତୁମେ ମୋ ଠାରୁ ବର୍ଷେ ବଡ଼ ।
ଉ- ତ୍ୱଂ ମତ୍ ବର୍ଷେଣ ପୂର୍ବଃ ।
୩୭. ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଶର ସବୁଆଡ଼େ ବନ୍ୟା ହୋଇଛି ।
ଉ- ଅଧୁନା ଦେଶଂ ସର୍ବତଃ ବନ୍ୟା ଭବତି ।
୩୮. ଭଗବାନ୍ କୂର୍ମ ଅବତାର ଧରିଥିଲେ ।
ଉ- ଭଗବାନ୍ କୂର୍ମାବତାରମ୍ ଅଧରତ୍ (ଧୃତବାନ୍)
୩୯. ଗଣେଶ ଶିବଙ୍କ ଗୁରୁପଟେ ବୁଲିଥିଲେ ।
ଉ- ଗଣେଶଃ ଶିବଂ ପରିତଃ ଅଭ୍ରମତ୍ ।
୪୦. ଆମର ଖରା ଛୁଟି କେବେ ହେବ ?
ଉ- ଅସ୍ମାକ୍ ଗ୍ରୀଷ୍ମାବକାଶଃ କଦା ଭବିଷ୍ୟତି ?
୪୧. ମୂର୍ଖ କେବେହେଲେ ଅପମାନକୁ ଡରେ ନାହିଁ ।
ଉ- ମୂର୍ଖଃ କଦାପି ଅପମାନାତ୍ ନ ବିଭେତି ।
୪୨. ସୂର୍ଯ୍ୟ ସକାଳେ ପୂର୍ବ ଦିଗରେ ଉଦୟ ହୁଅନ୍ତି ।
ଉ- ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ପ୍ରାତଃ ପୂର୍ବ ଦିଶାୟାମ୍ ଉଦେତି (ଉଦୟତି) ।
୪୩. ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦରିଦ୍ର ମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ ।
ଉ- ଗୋପବନ୍ଧୁଃ ଦରିଦ୍ରାଣାଂ ସାହାଯ୍ୟମ୍ ଅକରୋତ୍ ।

୪୪. ଫୁଲରୁ ଫଳ ଜାତ ହୁଏ ।
ଉ- ପୁଷ୍ପାତ୍ ଫଳ ଜାୟତେ (ଉପ୍‌ଦ୍ୟତେ) ।
୪୫. ଚନ୍ଦ୍ର ଉଇଁଲେ କଇଁଫୁଲ ଫୁଟେ ।
ଉ- ଚନ୍ଦ୍ରେ ଉଦିତେ କୁମ୍ଭଦ୍ ବିକଶତି ।
୪୬. ଯଦୁ ମୋ ଠାରୁ ବର୍ଷେ ସାନ ।
ଉ- ଯଦୁଃ ମତ୍ ବର୍ଷେଶ ଅବରଃ ।
୪୭. ହରି ବୈକୁଣ୍ଠରେ ରହନ୍ତି ।
ଉ- ହରିଃ ବେକୁଣ୍ଠେ ତିଷ୍ଠତି (ବୈକୁଣ୍ଠମ୍ ଅଧିତିଷ୍ଠତି) ।
୪୮. କବି ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଜୟଦେବ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଟନ୍ତି ।
ଉ- କବିଷୁ (କବୀନାମ୍) ଜୟଦେବଃ ଶ୍ରେଷ୍ଠଃ ଭବତି ।
୪୯. ଭିକାରୀଟି କୁଡ଼ିଆରେ ଉପବାସରେ ଅଛି ।
ଉ- ଭିକ୍ଷୁକଃ କୁଟୀରେ ଉପବସତି ।
୫୦. ଛାତ୍ରଟି ପାଠରେ ମନ ଦେଉଛି ।
ଉ- ଛାତ୍ରଃ ପାଠମ୍ ଅଭିନିବିଶତେ ।
୫୧. ପିଲାଟି ପିଲା ଦିନରୁ ଗୁଲାଇ ।
ଉ- ବାଳକଃ ବାଲ୍ୟାତ୍ ଆରଭ୍ୟ ଚତୁରଃ ।
୫୨. କାମନାରୁ କ୍ରୋଧ ଜାତ ହୁଏ ।
ଉ- କାମନାୟାଃ କ୍ରୋଧଃ ଜାୟତେ ।
୫୩. ଗାଁ ର ବାହାରେ ସୁନ୍ଦର ବଗିଚାଟିଏ ଅଛି ।
ଉ- ଗ୍ରାମାତ୍ ବହିଃ ସୁନ୍ଦରମ୍ ଉଦ୍ୟାନମ୍ ଅସ୍ତି ।
୫୪. ମାଘମାସରୁ ବସନ୍ତ ଋତୁ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ।
ଉ- ମାଘମାସାତ୍ ବସନ୍ତକାଳଃ ଆରଭତେ ।
୫୫. ତୁମେ ପଢ଼ିବା ପରେ ଖେଳିବା ଉଚିତ୍ ।
ଉ- ତ୍ୱଂ ପଠନାତ୍ ପରଂ କ୍ରୀଡ଼େଃ (ଖେଳେଃ) ।
୫୬. ପବନ ଧୀରେ ଧୀରେ ବହୁଛି ।
ଉ- ପବନଃ ମନ୍ଦଂ (ଶନ୍ତେଃ ଶନ୍ତେଃ) ବହତି ।
୫୭. ତୁମେ ରାତିରେ ଚନ୍ଦ୍ର ଦେଖିବ ।
ଉ- ତ୍ୱଂ ରାତ୍ନୋ (ନକ୍ତଂ) ଚନ୍ଦ୍ରଂ ଦ୍ରକ୍ଷସି ।
୫୮. ତୁମେ କାଲି ମୋତେ କ'ଣ କହୁଥିଲ ।
ଉ- ତ୍ୱଂ ହ୍ୟଃ ମାଂ କିମ୍ ଅବଦଃ (ଅକଥୟଃ) ।
୫୯. ଝିଅଟି ଫୁଲକୁ ଭଲପାଏ ।
ଉ- ବାଳିକା ପୁଷ୍ପାୟ ସ୍ନହୟତି ।
୬୦. ପୁରୀରେ ଜଗନ୍ନାଥ ଅଛନ୍ତି ।
ଉ- ପୁରୀୟାଂ (ପୁରୀ ନଗରେ) ଜଗନ୍ନାଥଃ ଅସ୍ତି ।
୬୧. ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଦଶରଥ ନାମକ ରାଜା ଥିଲେ ।
ଉ- ଅଯୋଧ୍ୟାୟାଂ ଦଶରଥଃ ନାମ ରାଜା ଆସୀତ୍ ।
୬୨. ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ।
ଉ- ସାନ୍ଧ୍ୟାକାଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ଅସ୍ତଂ ଗଚ୍ଛତି ।
୬୩. ବୁଢ଼ାଟି ଦିନରେ ତିନିଥର ଖାଏ ।

- ଉ- ବୃଦ୍ଧଃ ଦିବସସ୍ୟ ତ୍ରିଃ ଖାଦତି ।
୬୪. ସେମାନେ ମୋ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁନାହାନ୍ତି ।
ଉ- ତେ ମୟା ସହ ଆଳାପଂ ନ କୁର୍ବନ୍ତି ।
୬୫. ଝିଅଟି ମା' ପାଖରେ ବସିଛି ।
ଉ- କନ୍ୟା ମାତରଂ ନିକଷା (ମାତୁଃ ସମୀପେ) ଉପବିଶତି ।
୬୬. ପ୍ରାଣିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମନୁଷ୍ୟ ସବୁଠାରୁ ଚତୁର ।
ଉ- ପ୍ରାଣିଷୁ ମାନବଃ ଚତୁରତମଃ ଭବତି ।
୬୭. ସକାଳେ, ହରିଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ।
ଉ- ପ୍ରାତଃ ହରିଂ (ହରେଃ) ସ୍ମାରତ ।
୬୮. ମୁଁ ତୁମକୁ କୁଟାପରି ମନେ କରୁଛି ।
ଉ- ଅହଂ ତ୍ୱାଂ ତୃଣାୟ ମନେ୍ୟ ।
୬୯. ଶିକ୍ଷକ ଛାତ୍ରର ହାତ ଧରି ନେଉଛନ୍ତି ।
ଉ- ଶିକ୍ଷକଃ ଛାତ୍ରଂ କରେ ଧୃତ୍ୱା ନୟତି ।
୭୦. କାହାରି ସହିତ କଲି କର ନାହିଁ ।
ଉ- କେନ ସହ କଳହଂ ମା କୁରୁ ।
୭୧. ମୁଁ ତୁମକୁ କ'ଣ ଦେବି ?
ଉ- ଅହଂ ତୁଭ୍ୟଂ କିଂ ଦାସ୍ୟାମି ?
୭୨. ଗଛ ତଳେ ଫଳ ଗୁଡ଼ିକ ପଡ଼ିଛି ।
ଉ- ବୃକ୍ଷସ୍ୟ ଅଧଃ (ଅଧସ୍ତାତ୍) ଫଳାନି ପତନ୍ତି ।
୭୩. ବିନାଶ କାଳରେ ବୁଦ୍ଧି ବିପରୀତ ହୁଏ ।
ଉ- ବିନାଶ କାଳେ ବିପରୀତା ବୁଦ୍ଧିଃ ।
୭୪. ଅହଂସା ସମାନ ଗୁଣ ନାହିଁ ।
ଉ- ଅହିଂସୟା (ଅହିଂସାୟାଃ) ସମାନଃ ଗୁଣଃ ନାସ୍ତି ।
୭୫. ସୈନିକମାନେ ଯୁଦ୍ଧକୁ ଯାଇଥିଲେ ।
ଉ- ସୈନିକାଃ (ସୈନ୍ୟାଃ) ଯୁଦ୍ଧାୟ ଅଗଚ୍ଛନ୍ ।
୭୬. କଟକ ଓ ପୁରୀ ମଝିରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଅଛି ।
ଉ- କଟକଂ ପୁରୀଂ ଚ ଅନ୍ତରା ଭୁବନେଶ୍ୱରଃ ଅସ୍ତି ।
୭୭. ଖାଇସାରି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପାଣି ପିଅ ନାହିଁ ।
ଉ- ଭୋଜନାତ୍ ପରଂ ତତ୍ତ୍ୱକ୍ଷାତ୍ ଜଳଂ ମା ପିବ ।
୭୮. ସତ କୁହ ଓ ଧର୍ମ ଆଚରଣ କର ।
ଉ- ସତ୍ୟଂ ବଦ ଧର୍ମଂ ଚ ଆଚର ।
୭୯. ତୁମେ କେବେ ହେଲେ ମିଛ କୁହନାହିଁ ।
ଉ- ତ୍ୱଂ କଦାପି ମିଥ୍ୟା (ଅନୃତଂ) ମା ବଦ ।
୮୦. ପୃଥିବୀ ଆତ୍ମମାନଙ୍କର ମାଆ ଓ ଆକାଶ ପିତା ।
ଉ- ପୃଥିବୀ ଅସ୍ତ୍ରାକଂ ମାତା ଆକାଶଃ ଚ ପିତା ।
୮୧. ସଂସ୍କୃତ ଭାଷା ଭାରତର ଆତ୍ମା ଅଟେ ।
ଉ- ସଂସ୍କୃତ ଭାଷା ଭାରତସ୍ୟ ଆତ୍ମା ଭବତି ।
୮୨. ନିଦରୁ ଉଠି ପିଲାଟି ଜୋର୍ରେ କାନ୍ଦୁଛି ।

- ଉ- ନିଦ୍ରାୟାଃ ଉଷ୍ଣୟ ଶିଶୁଃ ଉଚ୍ଚୈଃ କ୍ରନ୍ଦତି ।
୮୩. ସଂସାରରେ କେହି ମୂର୍ଖକୁ ଭଲ ପାଲ ନାହିଁ ।
ଉ- ସଂସାରେ କଃ ମୂର୍ଖେ ନ ସ୍ନିହ୍ୟତି ।
୮୪. ଭାରତର ଦକ୍ଷିଣରେ କନ୍ୟାକୁମାରୀ ଅଛି ।
ଉ- ଭାରତୀୟ ଦକ୍ଷିଣା (ଦକ୍ଷିଣାହି) କନ୍ୟାକୁମାରୀ ଅଛି ।
୮୫. ଛାତ୍ରଟି ମାସେ ହେଲା ବ୍ୟାକରଣ ପଢ଼ୁଛି ।
ଉ- ଛାତ୍ରଃ ମାସଂ ବ୍ୟାକରଣଂ ପଠତି ।
୮୬. ଗଙ୍ଗାର ପାଣି ପବିତ୍ର ଅଟେ ।
ଉ- ଗଙ୍ଗାୟାଃ ଜଳଂ ପବିତ୍ରଂ ଭବତି ।
୮୭. ଗଣେଶଙ୍କୁ ନମସ୍କାର, ଗୁରୁଙ୍କୁ ନମସ୍କାର ।
ଉ- ଗଣେଶାୟ ନମଃ, ଗୁରୁବେ ନମଃ ।
୮୮. ହରିଙ୍କୁ ଭକ୍ତି ଭଲ ଲାଗେ ।
ଉ- ହରୟେ ଭକ୍ତିଃ ରୋଚତେ (ସ୍ୱଦତେ) ।
୮୯. ମଧୁ ଦିନରେ ତିନିଥର ଖାଏ ।
ଉ- ମଧୁଃ ଦିବସସ୍ୟ (ଦିନସ୍ୟ) ତ୍ରିଃ ଖାଦତି ।
୯୦. ମୋ ଭଉଣୀ କାଲି ଘରକୁ ଆସିବ ।
ଉ- ମମ ଭଗିନୀ ଶୁଃ ଗୃହମ୍ ଆଗମିଷ୍ୟତି ।
୯୧. ମୋର ମା' କାଲି ବଜାର ଯାଇଥିଲେ ।
ଉ- ମମ ମାତା ହ୍ୟଃ ବିପଣୀମ୍ ଅଗଚ୍ଚତ୍ ।

୯୨. ରାମ ରାବଣକୁ ବାଣରେ ମାରିଥିଲେ ।
ଉ- ରାମଃ ରାବଣଂ ବାଣେନ ଅମାରୟତ୍ ।
୯୩. ତୁମ ମାଉସୀ ଗ୍ରାମରେ ରହୁଛନ୍ତି ।
ଉ- ତବ ମାତୃଷ୍ଠସା ଗ୍ରାମେ ତିଷ୍ଠତି ।
୯୪. ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଭାରତର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ହୋଇଥିଲେ ।
ଉ- ରାଧାକୃଷ୍ଣଃ ଭାରତସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଃ ଅଭବତ୍ ।
୯୫. ବର୍ଷା ଋତୁରେ ଆମ୍ଭେମାନେ ଗ୍ରାମରେ ରହିବୁ ।
ଉ- ବର୍ଷାକାଳେ ବୟମ୍ ଗ୍ରାମେ ସ୍ଥାସ୍ୟାମଃ ।
୯୬. ତୁମେ ମୋର ପ୍ରାଣଠାରୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରିୟ ।
ଉ- ତ୍ୱମ୍ ମମ ପ୍ରାଣେଭ୍ୟଃ ଅପି ପ୍ରିୟତରଃ ।
୯୭. ଗତ ରବିବାର ବର୍ଷା ହୋଇଥିଲା ।
ଉ- ବିଗତେ ରବିବାସରେ ବୃଷ୍ଟିଃ ଅଭବତ୍ ।
୯୮. ବୁଢ଼ାଟି ଶୀତରେ ଥରି ଥରି ରାସ୍ତାରେ ଯାଉଛି ।
ଉ- ବୃଦ୍ଧା ଶୀତେନ ବେପମାନା ମାର୍ଗେ ଗଚ୍ଚତି ।
୯୯. ଆପଣ ମୋର ବାପ ସମାନ ଅଟନ୍ତି ।
ଉ- ଭବାନ୍ ମମ ପିତୃତୁଲ୍ୟଃ ଭବତି ।
୧୦୦. ଶିକ୍ଷକ ମାନେ ଆଗ୍ରହର ସହିତ ଛାତ୍ର ମାନଙ୍କୁ ପଢ଼ାଉଛନ୍ତି ।
ଉ- ଶିକ୍ଷକାଃ ସାଗ୍ରହଂ ଛାତ୍ରାନ୍ ପାଠୟନ୍ତି ।

MODEL QUESTION SET

Time : 1 hour

Full Marks-50

OBJECTIVE

सुद्धम उत्तरं चिनुत ।

- कस्य प्रदुषणेन रोगाः जायन्ते ?
(A) जलस्य (B) आकाशस्य (C) भूमेः (D) अग्नेः
- प्राणिनः वायुमण्डलात् किं गृहीत्वा जीवन्ति ?
(A) प्राणवायुम् (B) अङ्गारम् (C) अम्लम् (D) यवक्षारजानम्
- पर्यावरणं कतिविद्यम् ?
(A) द्विविद्यम् (B) त्रिविद्यम् (C) चतुर्विद्यम् (D) पञ्चविद्यम्
- भौतिकपर्यावरणो केषां ग्रहणं भवति ?
(A) जीवानाम् (B) पञ्चभूतानाम् (C) वृक्षाणाम् (D) प्राणिनाम्
- प्राणिनः भूमेः किं गृहीत्वा जीवन्ति ?
(A) जलम् (B) वस्त्रम् (C) अम्लजानम् (D) भोजनम्
- का अस्माकं माता ?
(A) आकाश (B) नदी (C) पृथिवी (D) पर्वतः

7. जलं कम् उद्भावयति ?
 (A) जलम् (B) वृक्षः (C) फलम् (D) धूमम्
8. जगत् _____ आवरणं पर्यावरणम्।
 (A) अभितः (B) सर्वतः (C) उभयतः (D) परितः
9. विवेकानन्दस्य मातुः नाम किम् ?
 (A) निशामणि देवी (B) भुवनेश्वरी देवी (C) ललिता देवी (D) सुषमा देवी
10. विवेकानन्दः कीदृशः आसीत् ?
 (A) साधुपुरुषः (B) धर्मपुरुषः (C) ज्योतिःपुरुषः (D) दिव्यपुरुषः
11. दिव्यपुरुषः कृतः अवतरन्ति ?
 (A) अमरधाम् (B) स्वर्गात् (C) हिमालयात् (D) सागरात्
12. केषां कृते विवेकानन्दस्य हृदयं बिगलितमासीत् ?
 (A) भक्तानाम् (B) दरिद्राणाम् (C) देवानाम् (D) प्राणिनाम्
13. विवेकानन्दः आजीवनं कां स्मरति स्म ?
 (A) स्वजननीम् (B) भगिनीम् (C) गुरुम् (D) भक्तान्
14. प्रायशः के दीर्घजीविनः न भवन्ति ?
 (A) रोगिणः (B) युवकाः (C) वृद्धाः (D) ईश्वरस्य पुत्राः
15. _____ दिव्यपुरुषाः।
 (A) मानवाः (B) महामानवाः (C) धार्मिकाः (D) पुण्यात्मानः
16. _____ पण्डितः ज्ञेयः।
 (A) शास्त्रज्ञः (B) वेदज्ञः (C) धर्मज्ञः (D) नीतिज्ञः
17. के अहन्यहनि यमालयं गच्छन्ति ?
 (A) मानवाः (B) भूतानि (C) मित्राणि (D) वृक्षाः
18. वद मे _____ प्रश्नान् मृता जीवन्तु बान्धवाः ?
 (A) प्रीन (B) पञ्च (C) शतम् (D) चतुरः
19. असाधुः _____ स्मृतः।
 (A) नास्तिकः (B) अहितकरः (C) निर्दयः (D) दयालुः
20. कस्य तत्त्वं गुहायां निहितम् ?
 (A) पुराणस्य (B) शास्त्रस्य (C) वेदस्य (D) धर्मस्य
21. _____ समचित्तता।
 (A) शमः (B) दया (C) आर्जवम् (D) क्षमा
22. आतुरस्य किं मित्रम् ?
 (A) पिता (B) शिक्षक (C) माता (D) सखा
23. _____ जीवितुम् इच्छन्ति।
 (A) शेषाः (B) नराः (C) वृक्षाः (D) प्राणिनः
24. महाजनो येन गतः स _____।
 (A) मार्गः (B) धारा (C) क्रमः (D) पन्थाः

25. कीदृशं राष्ट्रं मृतं स्यात् ?
 (A) अराजकम् (B) राजन्यम् (C) पुण्यम् (D) समृद्धम्
26. तत + भवति
 (A) तत्भवति (B) तदभवति (C) तन्भवति (D) तत्तभवति
27. यत् + जलम्
 (A) यज्जलम् (B) यत्तजलम् (C) यजलम् (D) यन्जलम्
28. यमालयम्
 (A) यमा + लयम् (B) यम + आलयम् (C) यं + लयं (D) यम + निलयम्
29. हृत्तापः
 (A) हृद् + ताप (B) हृदि + ताप (C) हृत् + ताप (D) हृत् + आप
30. निः + मलेन
 (A) निमलेन (B) नीमलेन (C) विमलेन (D) निर्मलेन

प्रदत्तवाक्येषु रेखाङ्कितपदानां सकारणं विभक्तिं चिनुत।

31. वृक्षाणां छेदनेन वायुप्रदुषणं वर्धते।
 (A) कृद्योगे षष्ठी (B) शेषे षष्ठी (C) अनादरे षष्ठी (D) क्तस्य वर्त्तमाने
32. पर्वतेभ्यः प्रवहन्तोषु जलधारासु रसाःस्ञ्चरन्ति।
 (A) हेतौ पञ्चमी (B) अपादाने पञ्चमी (C) रक्षार्थे पञ्चमी (D) पञ्चमी
33. अथ तमेव गुरुरूपेण स्वीकृतवान्।
 (A) हेतौ ३या (B) प्रकृत्यादिभ्यः ३या (C) सहार्थे ३या (D) येनाङ्गविकारः
34. मातुरूपदेशं सः स्वजीवने आचरितवान्।
 (A) कर्त्तरि ३या (B) कर्मणि २या (C) व्यादयर्थे २या (D) कर्मणी २या
35. पर्यावरणे एतानि भूतानि गृहोतानि।
 (A) कर्मणि द्वितीया (B) उक्ते कर्मणि प्रथमा (C) अन्यययोगे प्रथमा (D) कर्त्तरि प्रथमा

शुद्ध प्रकृतिगतं प्रत्ययगतः वा उत्तरं निरूपयत।

36. रमणीया = रम् + _____ + टाप्
 (A) तन्य (B) तुमुन् (C) ल्यूट् (D) अनीय
37. सतः = _____ + शत्
 (A) आस् (B) अस् (C) सत् (D) सम्
38. निर्माणम् = निर् + मा + _____
 (A) ल्यप् (B) धञ् (C) ल्यूट् (D) अनीय
39. सम्वादः = सम् + _____ + धञ्
 (A) कथ् (B) बद् (C) वद् (D) वाद्
40. आरभ्य = आ + रभ् + _____
 (A) ल्यप् (B) क्त्वा (C) क्तिन् (D) क्तवतु

शुद्धं समासनाम समस्तपदं विग्रहवाक्यं वा चिनुत।

41. महामानवाः

- (A) महान्तः मानवाः (B) महान् मानवाः (C) माहान्तः मानवाः (D) महान् चासौ मानवः चेति

42. अमरा वाणी तस्या

- (A) अमरवाणी (B) अमरवाण्याः (C) सुरवाणी (D) सुरवाण्याः

43. स्वभावसरलः

- (A) इया तत्पुरुष (B) कर्मधारयः (C) द्विगुः (D) बहुब्रीहिः

44. रत्नगर्भा

- (A) रत्ने गर्भे यस्याः सा (B) रत्नः गर्भाः यस्याः सा (C) रत्नं गर्भे यस्याः सा (D) रत्नं गर्भं यस्याः सा

45. तेजः रूपं यस्य सः

- (A) तेजस्वी (B) तेजीयान (C) तेजोरूपः (D) तेजरूपः

शुद्धम् एकपदीकरणं चिनुत -

46. करोति या

- (A) कुर्वन् (B) कुर्वन्तो (C) कुर्वती (D) करोती

47. श्रवणात् परम्

- (A) श्रुत्वा (B) शृण्वन् (C) श्रोतुम् (D) श्रुतवान्

48. द्रष्टुं योग्या

- (A) द्रष्टव्यः (B) द्रष्टव्यम् (C) द्रष्टव्या (D) दृश्यम्

49. पिवति इति

- (A) पिवन् (B) पिवन्ती (C) पिवमानः (D) पीयमानः

50. अवलोकनात् अनन्तरम्

- (A) विलोका (B) अवलोका (C) लोकनम् (D) लोकित्वा

उत्तरमाला

1. C 2. A 3. A 4. B 5. D 6. C 7. A 8. D 9. B 10. C 11. A
12. B 13. A 14. D 15. B 16. C 17. B 18. D 19. C 20. D 21. C 22. B
23. A 24. D 25. A 26. B 27. A 28. B 29. C 30. D 31. A 32. B 33. B
34. B 35. B 36. D 37. B 38. C 39. C 40. A 41. A 42. B 43. A 44. C
45. C 46. C 47. A 48. C 49. A 50. B

PART-II SUBJECTIVE

Time : 1 hour

Full Marks-30

1. प्रायशः वाक्यत्रयेण निजभाषया द्वयोः उत्तरं लिखत।

i) वायुमण्डलस्य सुरक्षा कथं करणीया ?

अथवा विवेकानन्दः कथं विश्वप्रसिद्धः अभवत् ?

ii) किं किं कस्य कस्य मित्रम् ?

अथवा संसारे किम् आश्चर्यम् ?

2. धोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

राष्ट्रियः ध्वजः राष्ट्रस्य संकेतः। अस्माकं राष्ट्रियध्वजे त्रयः रङ्गाः सन्ति। इयं त्रिरङ्गी भारतवर्षस्य परिचयं

धारयति। अयं ध्वज अतीव मनोरमः। अस्य ध्वजस्य ऊर्ध्वं देशे कुङ्कुम रङ्गः, मध्ये धवलः रङ्गः, अधोदेशे श्यामलः रङ्ग च विन्यस्ताः। धवलांशास्य मध्य अशोक चक्रं वर्तते। अशोकचक्रे अराणां चतुर्विंशतिः अस्ति। तत्र कुङ्कुमरागः वीरत्वस्य त्यागस्य च, धवलराग पवित्रायाः शान्तेः च, श्यामलरागः उन्नतेः समृद्धौ च, अशोकचक्रं सत्यस्य तथा प्रगतेः प्रतीकम्। प्रमुख राष्ट्रियमहोत्सवयोः सर्वे स्वस्थाने राष्ट्रियध्वजम् उड्डयितुं शक्नुवन्ति। स्वाधीनता दिसवः गणतंत्रदिवसः गान्धियन्ती च त्रयः प्रधानाः राष्ट्रोत्सवाः। राष्ट्रपतिभवने, उपराष्ट्रपतिभवने, राज्यपाल भवनेषु, मन्त्रालयेषु, सर्वोच्च न्यायालये, उच्चन्यायालयेषु, संसदभवने, विद्वानसभाभवनेषु च प्रतिदिनं राष्ट्रध्वजस्य ससम्मानम् उड्डयनं भवति। एतदेव अवधारणीयं यत् राष्ट्रध्वजस्य उड्डयनकाले कुंकुमरागः सदा उपरि एवं स्यात्। अर्थ ध्वजः देशस्य सावभौमतायाः प्रतीकम्। तस्य अद्यः दण्डायमानाः भूत्वा राष्ट्रियदिवसेषु राष्ट्रियसंगीतस्य गानं सर्वे कुर्युः।

प्रश्ना :

- i) ध्वजस्य उपरिभागे कः रागः वर्तते ?
  - ii) पवित्रताया शान्तेः च प्रतीकं किम् ?
  - iii) राष्ट्रियध्वजः कस्य प्रतीकम् ?
  - iv) कः राष्ट्रस्य सङ्केतः ?
  - v) राष्ट्रियध्वजे कति रङ्गाः सन्ति ?
3. अधस्तनवाक्येषु पञ्चानां वाक्यानां संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत।
- i) ମୁଁ ତୁମକୁ ଦିବ୍ୟଚକ୍ର ଦେଉଛି ।
  - ii) ସେମାନେ ବର୍ଷ ହେଲା ଏଠାରେ ରହୁଛନ୍ତି ।
  - iii) ଝିଅଟି ମା'ଙ୍କ ସହିତ ମନ୍ଦିରକୁ ଯାଉଛି ।
  - iv) ଶିକ୍ଷକ ମୋତେ ପୁରସ୍କାର ଦେବେ ।
  - v) ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଚାରିପଟେ ଗ୍ରହମାନେ ବୁଲୁଛନ୍ତି ।
  - vi) ଅହିଂସା ସମାନ ଗୁଣ ନାହିଁ ।
  - vii) ମୁନିମାନେ ଦିନରେ ତିନିଥର ସ୍ନାନ କରନ୍ତି ।
4. अधोलिखितेषु पञ्च पदानि व्यवहृत्य संस्कृतभाषया पञ्चवाक्यानि रचयत।
- i) निकषा
  - ii) प्रयोजनम्
  - iii) नमः
  - iv) प्राक्
  - v) अधः
  - vi) लज्जते
  - vii) विश्वसिति

ଅଶୋକ ଦାସ ଫାଉଣ୍ଡେସନ୍

ଜନବଗିଚା, ଯାଜପୁର

E-mail : ashokdasfoundation0990@gmail.com

Ph. No.- 9937233933